

ఓం భూర్భువః స్వః తత్సవితుర్వరేణ్యం భర్గోదేవస్య ధీమహి ధియోయోనః ప్రచోదయాత్

ప్రభర ప్రజ్ఞ

యుగశక్తి గాయత్రి

నబల శ్రద్ధ

ఓం వందే భగవతీం దేవీం శ్రీరామంచ జగద్గురుం
పాదపద్మే తయోః శ్రిత్యా ప్రణమామి ముహుర్ముహాః

<p>సంకల్పం - సంరక్షణ వేదమూర్తి, తపోనిష్ఠ, పండిత శ్రీరామ శర్మ ఆచార్య శక్తి స్వరూపిణి మాతా భగవతీ దేవి శర్మ</p>	<p style="text-align: center;">శక్తి సాధన</p> <p>శక్తిలో అస్తిత్వమంతా ఇమిడి ఉంది. జడజీవనం శక్తికి మరో రూపం. ఒకోచోట దీని నిద్రావస్థ, నిస్క్రియత్వం కానవస్తాయి. ఒకోచోట దీని జాగ్రదవస్థ, క్రియాశీలత దర్శనం ఇస్తాయి. జీవితంలోని వివిధ రూపాలలో ఈ శక్తి వ్యక్తమవుతోంది. పశు-పక్షులలో, వృక్ష-వనస్పతులలో దీని చేతన ఉప్పొంగుతోంది. ఈ శక్తి ప్రగతిగా, వికాసంగా వివిధ రూపాలలో ప్రకటితం అవుతోంది. వాస్తవానికి జీవితం, జగతి శక్తిమయమైనవి. శక్తి తప్ప ఇక్కడ ఏదీ లేదు.</p>
<p>ప్రధాన సంపాదకులు డాక్టర్ ప్రణవ్ పండ్యా సంపాదక వర్గం డా॥ మారెళ్ల శ్రీరామకృష్ణ డా॥ తుమ్మాలి</p>	<p>శక్తిలీలలోని ఈ రహస్యం మానవ జీవనంలో అత్యంత గహనమైనది. స్థూల, సూక్ష్మ, కారణ శరీరాలు; అన్నమయ, ప్రాణమయ, మనోమయ, విజ్ఞానమయ, ఆనందమయ కోశములు - ఇవన్నీ శక్తియొక్క వివిధ రహస్య ప్రవాహాలనే ప్రకటిస్తాయి. మూలాధార, స్వాధిష్ఠాన, మణిపుర, అనాహత, విశుద్ధ, అజ్ఞా, సహస్రార చక్రాలలో మహాశక్తి తనలోని అనేక రహస్యాలను వెల్లడిస్తుంది. కుండలినీ మహాశక్తి మానవ జీవనానికి అధిస్థానమే. జగన్మాత అయిన ఆదిశక్తి స్వయంగా ఈ పరమ రూపంలో ప్రతిష్ఠితమై మానవ జీవనాన్ని సర్వశ్రేష్ఠం చేస్తోంది.</p>
<p>కందర్ప రామచంద్ర రావు కె.బి.సోమయాజులు బి.సత్యనాణి అశ్వినీ సుబ్బారావు</p>	<p>శక్తి-లీలలోని ఈ రహస్యాన్ని తెలుసుకోని వ్యక్తులు శక్తి-సముద్రంలో నివసిస్తూనే దీనులు, దుఃఖితులు, దయనీయులు అవుతారు. ఈ రహస్యాన్ని తెలుసుకోవడానికి సాధన చేసే వ్యక్తులు ఆదిశక్తి సంతానంగా గౌరవాన్ని పొందుతారు. వారి కణకణంలో శక్తి సముద్రం ఉప్పొంగుతుంది. వారి నాడులలో, సిరలలో శక్తి ప్రవాహాలు పొంగిపొరలుతాయి. శక్తి-సాధకులకు అసాధ్యమైన పని ఎక్కడా ఏదీ లేదు.</p>
<p>సంపుటి 6 సంచిక 1 ఏప్రిల్ 2005 తారణ ఫాల్గుణం - పార్థివ చైత్రం విడిప్రతి రూ॥ 8.00 సం॥ చందా రూ॥ 85 3సం॥ చందా రూ॥ 250</p>	<p>అసాధ్యాన్ని సాధ్యం చేసే శక్తి-సాధన అనే పరమ విద్య గాయత్రీ మహామంత్రంలోని 24 అక్షరాలలో ఇమిడి ఉంది. అనుభవజ్ఞులకు తెలిసిన వాస్తవం ఇది. నవరాత్రిలోని తొమ్మిది రోజుల ప్రశిక్షణ ఈ దృష్ట్యా మహత్తరమైనది. ఈ క్షణాల మహిమను తెలుసుకుని గాయత్రీ మహాశక్తి సాధనలో లీనమయ్యే శక్తి-సాధకులు శక్తి కేంద్రాలుగా మారడం తథ్యం. జీవితంలోని, జగత్తులోని అనేక రహస్యశక్తులు ప్రదానం కావడంతో - వారి జీవితాలు కృతార్థములు అవుతాయి.</p>
<p>10 సం॥ చందా రూ॥ కూర్చు 750 సుందర్ (గ్రాఫిక్స్)</p>	<p style="text-align: center;">H H H</p>

సత్యశోధన లేని స్థలంలో ధన భండారం నిరర్థకం.

విషయ సూచిక

ముఖ చిత్రం : శ్రీరామచంద్రుడు.

1. సంపాదకీయం :	
శక్తి సాధన	1
2. విషయ సూచిక	2
3. వేద మంత్రం	3
4. నవరాత్రి సందేశం :	
ఆత్మోన్నతికీ, అభీష్టసిద్ధికీ అద్భుత అవకాశం	4
5. పార్థివ ఉగాది పిలుపు :	
నూతన సంవత్సరంలో అభినవ ఉత్సాహం	7
6. ఉగాది సందేశం :	
పరాక్రమానికి పిలుపు విక్రమ శకం తలపు	10
7. బోధ కథ :	
నిజమైన కీర్తి స్తంభం	12
8. ముఖచిత్ర కథనం :	
ఉగ్రవాదాన్ని నిర్మూలించిన ప్రజానాయకుడు శ్రీరాముడు	16
9. జీవన సాధన :	
అసూయపై విజయానికి అయిదు సూత్రాలు	18
10. సాధన విజ్ఞానం :	
వ్యక్తిత్వాన్ని తీర్చిదిద్దే ఆధ్యాత్మిక వాతావరణం	21
11. మనం - మన ఆరోగ్యం :	
సాధనకు ప్రాణం : సాత్వికాహారం	23
12. ఆధ్యాత్మిక చికిత్స :	
ఆధ్యాత్మిక చికిత్సకు మూలం ఆస్తికత	26

పరిజనులకు శుభ వార్త

దూరదర్శన్ నేషనల్ చానల్ లో ప్రతి ఆదివారం ఉదయం 10 గంటల నుండి అరగంటసేపు గాయత్రి మహిమ సీరియల్ ప్రసారం అవుతోంది. పరమపూజ్య గురుదేవుల జీవితంలోని ఘట్టాలను ఇప్పుడు ఆ సీరియల్ లో చూపుతున్నారు.

13. కృష్ణావతారం - 29 :	
ఉద్ధవునికి ఉపదేశం	29
14. ధారావాహిక : దివ్యజీవన దర్శనం - 16	
సద్గురువు సాక్షాత్కరించిన సుముహూర్తం - 3	33
15. ఆదిశక్తి గాయత్రి సాధన - 4 :	
సాధనలో ఆత్మ ప్రక్షాళన అనివార్యం	38
16. సేవా సాధన :	
మూర్తీభవించిన సేవాధర్మం-బాబాసాహెబ్ ఆప్టే	42
17. నేత్ర రక్షణకు సిద్ధమంత్రం - చాక్లషీ విద్య	44
18. విశ్వవిద్యాలయ విశేషాలు :	
ప్రతి పరిజన కుటుంబం నుండి ఒక విద్యార్థి	45
19. వార్తలు :	
రాష్ట్రమంతటా వసంత పంచమి మహోత్సవాలు	46
20. భారతీయ సంస్కృతి జ్ఞాన పరీక్ష :	
50 శాతం పెరిగిన పరీక్షార్థుల సంఖ్య	48

ఏప్రిల్, మే నెలలలో

పర్వతినాలు

ఏప్రిల్ :

- 9. ఉగాది.
- 14. అంబేద్కర్ జయంతి, రమణమహర్షి జయంతి.
- 15. దయానంద సరస్వతి జయంతి.
- 17. శ్రీరామనవమి, సమర్థరామదాసు జయంతి.
- 22. మహావీర జయంతి.

మే :

- 7. అల్లూరి సీతారామరాజు బలిదానం.
- 9. రాణాప్రతాప్ జయంతి.
- 10. బసవేశ్వర జయంతి.
- 11. పరశురామ జయంతి, బలరామ జయంతి.
- 12. రామానుజాచార్య జయంతి.
- 13. శంకరాచార్య జయంతి.
- 15. విద్యారణ్యస్వామి జయంతి.
- 18. బ్రహ్మంగారి ఆరాధన.
- 21. నృసింహ జయంతి.
- 23. బుద్ధ పూర్ణిమ.
- 28. వీర సావర్కర్ జయంతి.

జపం కన్న మంత్రలేఖనం మిన్న.

వేద మంత్రం

ఇదం విద్వానాంజ్ఞన సత్యం వక్ష్యామి నాన్వతమ ।
సనేయమశ్వం గామహమాత్మానాం తన పూరుష ॥

-అథర్వవేదం 4/9/7

భావార్థం : ప్రపంచంలోని విచిత్రతను గుర్తించుకొని ఎల్లప్పుడూ సత్యమే మాట్లాడాలి; ఆత్మబలాన్ని ప్రాప్తించుకోవాలి.

సందేశం : ప్రపంచాన్ని అనేకానేక విచిత్రతలతో పరహమాత్మ పరిపూర్ణం చేశాడు. తన బుద్ధిబలంతో మనుష్యుడు ఈ రహస్యాలను ఉద్ఘాటించుటలో లగ్నమై ఉన్నాడు. 'అసతోమా సద్గమయ'. అసత్యాన్ని తొలగించి సత్యంవైపు పురోగమించుటను కోరుకుంటున్నాడు.

ప్రపంచంలో సత్యానికి చాలా ప్రతిష్ఠ మహత్తు ఉన్నవి. సత్యం చాలా ఉత్తమ బలం, శక్తి. సత్యవాది అవటానికి మించి శ్రేయస్కరమైన దేదీ లేదు. సత్యమనగా ఏ పదార్థం ఎలా ఉన్నదో దానిని అలాగే తెలుసుకొనుట, అంగీకరించుట, ప్రకటించుట. శాస్త్రాలు సత్యాన్ని తపమని, ధర్మమని వర్ణించాయి. సత్యం లోపిస్తే మనుష్యుడు మనుష్యుడుగా ఉండలేడు. అసత్యవాది ముఖం మీద తేజస్సు ఉండదు. అతని సాక్ష్యం చెల్లదు. మిత్రులు సైతం అతనికి భయపడతారు. మనుష్యుడు ఎల్లప్పుడూ సత్యం చెప్పాలనే వ్రతం తీసుకోవాలి. కానీ ఆ సత్యం కటువుగా ఉండకూడదు. అది హితంగా, ప్రియంగా ఉండాలి.

'సత్యమేవ జయతే నాన్వతమ్' - సత్యమునకు జయమగుగాక. అసత్యమునకు కాదు. ఇది మన దేశం యొక్క గొప్ప ధ్యేయ వాక్యం. అంతఃకరణలోకి తొంగి చూసుకుని మనం దీనినెంత వరకు పాలిస్తున్నామో పరిశీలించుకోవాలి.

సత్యపాలన ద్వారా మనుష్యుడు పెద్ద పెద్ద పాపాల నుండి రక్షించబడి సన్మార్గగామి అవుతాడు. సత్యంలో గొప్ప శక్తి ఉన్నది. దీని మహిమ గొప్పది. సత్యం అన్నింటికన్న మించిన ధర్మం; స్వర్గమునకు సోపానం. సత్యమే తపస్సు, యోగం, అన్నింటికంటే శ్రేష్ఠమైన యజ్ఞం. మహాభారతంలో ఎంతవరకు చెప్పబడిందంటే - 'సత్యాన్ని మించిన ధర్మం లేదు; అబద్ధాన్ని మించిన పాపం లేదు; అందువలన అసత్యాన్ని వదలి సత్యాన్ని గ్రహించాలి,' హరిశ్చంద్రుడు, స్వామి దయానంద సరస్వతి, మహాత్మాగాంధీ సత్యాన్ని అనుసరించి, మానవత్వపు గౌరవాన్ని పెంచారు.

సత్యం స్వయంగా అగ్ని. మరే అగ్ని దానిని ప్రభావితం చేయలేదు. 'సాంచ్ కో ఆంచ్ నహీ'. ఈ అగ్ని దోషాలను దహిస్తుంది. మనుష్యుని అంతఃకరణను శుద్ధము, నిర్మలము, పవిత్రమొనరిస్తుంది. అందుకే దీనిని పావకమని అంటారు. అసత్యవాది చేసే అబద్ధపు ఆక్షేపణలు సత్యవాది మీద ప్రభావం చూపవు. అసత్యభాషణ స్వార్థ సిద్ధికోసమో, ఇతరుల దోషాలను దర్శించుటకో చేస్తాము. ఈ రెండూ చివరికి మనుష్యుని పతనానికి కారణ మవుతాయి. ఇతరుల లోపాలు వెతికే వారిని, కటువుగా మాట్లాడేవారిని సమాజంలో చెడుగా చూస్తారు. అటువంటి వ్యక్తుల ఆచరణ వారి వినాశనానికే దారి తీస్తుంది.

సత్యాన్ని ఆచరించే వ్యక్తి సదాచారి అవుతాడు; నిరంతరం ఉత్తమ మార్గంలో పురోగమిస్తాడు; యశస్వి, వర్షస్వి, తేజస్వి అవుతాడు. అతని కీర్తిపతాకం ప్రపంచంలో ఎల్లవేళలా ఎగురుతూ ఉంటుంది. అతని నేత్రాల నుండి ప్రకాశ కిరణాలు వెలువడుతూ ఉంటాయి. దురాచారులైన వ్యక్తులు అతనిని ఎదుర్కొనే సాహసం చేయలేరు. సదాచారులు అతని సాన్నిహిత్యంలో చల్లదనాన్ని అనుభవిస్తారు. ఆత్మబల సంపన్నులే సత్యాచరణ చేస్తారు.

H H H

యజ్ఞంవల్ల స్థూల, సూక్ష్మ, కారణ శరీరాలలోని రోగం నాశనం అవుతుంది.

నవరాత్రి సందేశం

ఆత్మోన్నతికీ, అభీష్టసిద్ధికీ అద్భుత అవకాశమిది

నూతన సంవత్సరపు అంతరంగంలో నూతన అవకాశాలు అనేకం నిండి ఉన్నాయి. సంవత్సరంలోని మొదటి తొమ్మిది రోజులలో (చైత్ర శుద్ధ పాడ్యమి నుండి చైత్ర శుద్ధ నవమి వరకు) ఆ అవకాశాలను అందిపుచ్చుకునేందుకు ఆహ్వానం నిండి ఉంది. సంవత్సరంలోని సుఖదాయక అవకాశాలను సాకారం చేయాలని సంకల్పించుకున్న సాధకులకు అది ఒక పిలుపు. ఈ తొమ్మిది రోజులలో నాటబడే సమర్థ సాధన విత్తనాలు సంవత్సరం అంతటిలో సాధకుల ఆంతరిక జీవనంలో, బాహ్య జీవనంలో నవనవలాడే పంటలను అందిస్తాయి. ఈ తొమ్మిది రోజులనూ కోల్పోవడం అంటే నవ సంవత్సరపు అవకాశాలన్నింటినీ కోల్పోవడమే.

ఈ తొమ్మిది రోజుల తొమ్మిది రాత్రులూ తమలో సాధనలోని నిగూఢ రహస్యాలను ఇముడ్చుకున్నాయి. వీటి క్షణ క్షణంలో ప్రేరణ నిండిన పిలుపు ఉన్నది. సాధకుడు ఈ పిలుపును అందుకోకుండా ఉండలేడు. యుద్ధరంగంలో రణభేరి మ్రోగుతూ ఉంటే, మహావీరులు ఒక మూల దాగికొని ఉండడం జరగనే జరగదు. నవ సంవత్సరపు తొలి తొమ్మిది రోజులూ సాధకులకు ఇలాంటి సవాలుతో నిండిన సాధన రణభేరిని మ్రోగిస్తున్నాయి. ఆ పిలుపు విన్న సాధకులు సాధన అనే మహా పురుషార్థాన్ని నిర్వహించకుండా ఉండలేరు.

నవ సంవత్సరపు ఈ తొలి తొమ్మిది రోజులలో ఆదిశక్తి గాయత్రీ మాత శక్తిని ప్రదానం చేయడానికై తన సంతానాన్ని పిలుస్తోంది. మహాకాళి, మహాలక్ష్మి, మహాసరస్వతి ఆమె అంశలు. శైలపుత్రు, బ్రహ్మచారిణి, చంద్ర ఘంట, కూష్మాండ, స్కందమాత, కాత్యాయని, కాళరాత్రి, మహాగౌరి, సిద్ధిదాత్రి అనే తొమ్మిది రూపాలలో ఆమెయే ఈ తొమ్మిది రోజులకూ అధిష్టాన దేవత. దుర్గా సప్తశతిలో ఆమె కీర్తియే గానం చేయబడింది. శుంభ నిశుంభులను సంహరించిన మహిషాసురమర్ధిని వేదమాత గాయత్రీయే. వరదాయిని అయిన ఆ మాత తన శక్తిలోని విశిష్టమైన అంశను ఇవ్వడానికై ఈ తొమ్మిది రోజులలో సత్వోత్సవాలనూ, సాధకులను అన్వేషిస్తుంది.

తల్లి పిలుపును మనలో ఏ ఒక్కరూ పెడచెవిని పెట్టకూడదు. తొమ్మిది రోజుల సాధన-అనుష్ఠానానికి సంకల్పం చేయనివారు మనలో ఏ ఒక్కరూ మిగులకూడదు. 24 అక్షరాల గాయత్రీ మహామంత్రపు 24వేల అనుష్ఠానంలో మాత కృప వెలుగొందుతోంది. ఆమె కృప వల్ల అన్నీ సాధ్యపడతాయి. అసాధ్యాన్ని అతి శీఘ్రంగా సాధ్యం చేసే వరదాయిని అయిన గాయత్రీ మాత సంతానంలో ఏ ఒక్కరూ ఈ తొమ్మిది రోజులను జారవిడుచుకోకూడదు. ఆరోగ్యం, సాఫల్యం, సమృద్ధి, సిద్ధి - అన్నీ కొత్త సంవత్సరపు ఈ తొలి తొమ్మిది రోజులలో ఇమిడి ఉన్నాయి. వీటిని పొందడంలో మన సాధనాత్మక పురుషార్థం ముందువెనుకలు చూడకూడదు.

సాధనకు ఒక విశిష్ట ముహూర్తం నవరాత్రి. ఇది రెండు ఋతువులకు సంధివేళ. ఈ సంధివేళకు లౌకికమూ, ఆధ్యాత్మికమూ అయిన ప్రాముఖ్యం ఉంది.

చైత్ర నవరాత్రి సాధన వల్ల

మల విక్షేపాల క్షాళన

నిత్య జీవితంలో ఉదయ సంధ్యకూ, సాయంసంధ్యకూ ప్రాధాన్యం ఇవ్వడానికి కారణం ఇదే. విజ్ఞులు ఈ సమయాన్ని ఆహారం, నిద్ర, యాత్ర మున్నగు ప్రాపంచిక కార్యాలలో వృథా చేయరు. వారి సమయాన్ని సంధ్యావందనం, దైవారాధన, ఆత్మ సాధన వంటి ఆధ్యాత్మిక కార్యాలకు వినియోగిస్తారు. ఎందుకంటే ఈ సమయం సూక్ష్మ దృష్టిలో ఎన్నో అనుకూలతలు కలిగినది. ఈ సమయంలో జరిపే స్వల్ప సాధన ఆశ్చర్యకరమైన ఫలితాలను ఇస్తుంది.

నవరాత్రి ఋతుసంధి వేళలో కూడా సూక్ష్మ జగత్తులో మహత్తర పరివర్తనలు జరుగుతూ ఉంటాయి. ఋతువులు ఈ తొమ్మిది రోజులూ ఋతుమయం అవుతాయని, రజస్వల అవుతాయని పురాణాలు చెపుతున్నాయి. రజస్వల ప్రత్యేకమైన ఆహార విహార నియమాలనూ, ఆచార ఆలోచన నియమాలనూ

ఈ శరీరం ఎప్పుడైనా బూడిద కాక తప్పదనే బోధన ఉంది భస్మధారణలో.

పాటించవలసి ఉంటుంది. అలాగే, సంధ్యాకాలపు సంధి వేళలో ప్రత్యేకమైన స్థితిలో ఉండడం అవసరం.

ఆరోగ్యశాస్త్రం ప్రకారం ఈ సమయంలో శరీరంలోని జీవశక్తి ఆటుపోటులకు గురి అవుతుంది. వాటి ప్రభావం వల్ల - గత ఆరుమాసాలలో ఆహార విహారాలలో జరిగిన నియమోల్లంఘన వల్ల శరీరంలో పేరుకుపోయిన కాలుష్యాలను పారద్రోలడానికి ఈ శక్తి ప్రయత్నిస్తుంది. చలిజ్వరం, జలుబు, దగ్గు వంటి మామూలు శారీరక ప్రకోపాలు ఈ ప్రయత్నాలకు సహజ ఫలితాలు.

అలాగే, ఈ ఋతు సంధిలో సూక్ష్మ జగత్తులోకూడా తీవ్రమైన సంచలనం జరుగుతుంది. సూక్ష్మ ప్రకృతిలో దివ్య ప్రాణ ప్రవాహం ఉప్పొంగుతుంది. కనుక, నవరాత్రిలో జరిపే సాధన శరీరంలోని, మనసులోని మల విక్షేపాలను తొలగిస్తుంది. దివ్య ఫలితాలను ప్రసాదిస్తుంది. అభీష్టాలను సిద్ధింపజేస్తుంది.

గాయత్రీ సాధన లఘు అనుష్ఠానం

మన దేశంలో ఈ నవరాత్రి సాధన వివిధ రూపాలలో జరుగుతుంది. రామభక్తులు రామాయణ పారాయణ, కృష్ణ భక్తులు గీత, భాగవతాల పారాయణ జరుపుతారు. దేవీ ఉపాసకులు దుర్గా స్తోత్రాలు పఠిస్తారు. తపస్వులు కఠోరమైన వ్రతాలు, ఉపవాసాలు చేస్తారు. తంత్ర విధానంలో శవ-సాధన, కుమారీ పూజ, కుండలినీ-జాగరణ, చక్ర భేదనం చేస్తారు. ప్రజ్ఞా పరిజనులు 24వేల మంత్ర జపంతో కూడిన గాయత్రీ- సాధన లఘు అనుష్ఠానం జరుపుతారు.

నవరాత్రులు శరీరంలోని నవ ద్వారాలు

నవరాత్రి అనుష్ఠానంలోని విశిష్టతను తెలుసుకుందాం. వైదిక ఋషుల దృష్టి సూక్ష్మమైనది, ఆధ్యాత్మికమైనది. ఆ ఋషుల ప్రకారం-నవరాత్రిలోని గూఢార్థం మనిషి శరీరం అనే అయోధ్యలో ఉన్న నవ ద్వారాలు. అనగా తొమ్మిది ఇంద్రియాలు. అజ్ఞానం వల్ల వీటిని దుర్వినియోగం చేయటం జరిగింది. ఫలితంగా వీటిలో అంధకారం అలముకున్నది. కనుక- అనుష్ఠానంలో ఒక్కొక్క రాత్రి ఒక్కొక్క ఇంద్రియాన్ని గురించి ఆలోచించాలి. దానిపై సంయమనాన్ని స్థాపించాలి. దానిలో అంతర్గతంగా ఉన్న సామర్థ్యాన్ని వెలికితీయాలి. ఇదే నవరాత్రి

సాధనలోని రహస్యం. సంయమ సాధన లోపించడం వల్ల శక్తి అంతా ఈ రంధ్రాల నుండి బయటికి ప్రవహించి హరించుకుపోతుంది. ఫలితంగా వ్యక్తి నీరసించిపోవడం, దీనుడు హీనుడు కావడం సహజమే. సాధన ద్వారా శక్తి నీరు కారిపోవడాన్ని నిరోధించగలుగుతాము. అదనపు శక్తిని పొందగలుగుతాము.

ఆత్మోన్నతికి రాజమార్గం

సాధన అనుష్ఠానంలో సాధకుడు నియమాలు, సంయమనం, నిషేధాలు, తపశ్చర్యలతో కూడిన విశిష్ట ఉపాసనా పద్ధతిని అవలంబిస్తాడు. తద్వారా తన చేతనను సంస్కరించు కుంటాడు. ఆధ్యాత్మికంగా ఉన్నతి పొందుతాడు.

24వేల లఘు గాయత్రీ అనుష్ఠానంలో భాగంగా సాధకులు ఉపాసనా క్రమంలో ప్రతిరోజూ 27 మాలల గాయత్రీ మహామంత్ర జపం చేస్తారు. ఈ జపానికి 3-4 గంటలు పడుతుంది. కొత్త సాధకులు మొత్తం గాయత్రీ మంత్రాన్ని పఠించలేకపోతే - వారు పంచాక్షరి గాయత్రీ “ఓం భూర్భువః స్వః”తో ఈ జపసంఖ్యను పూర్తి చేయవచ్చు. ఇందుకు ప్రతిరోజూ ఒక గంట సమయం పడుతుంది. పూర్తి శ్రద్ధతో ఈ సాధన జరిపితే, ఆత్మోన్నతి మార్గంలో అద్భుత ఫలితాలు లభిస్తాయి. ఎందుకంటే - గాయత్రీ పఠన సత్వగుణ సంపన్న; శరీరంలో, ప్రాణంలో, అంతఃకరణంలో దివ్య తత్వాలను, ఆధ్యాత్మిక విశేషతలను అభివృద్ధి చేసే మహాశక్తి. ఆత్మ కళ్యాణానికి రాజమార్గం ఇదే.

పాప ప్రవృత్తులే మహిషాసురుడు

నవరాత్రి దుర్గ ఉపాసనకు పర్వం కదా, గాయత్రీ అనుష్ఠానానికి దీనికి సంబంధం ఏమిటి?- అనే ప్రశ్న ఇక్కడ ఉదయించవచ్చు. వాస్తవానికి దుర్గా మహాకాళి గాయత్రీ మహాశక్తికి ఒక రూపం. దుర్గ అనగా - దోష దుర్గుణాలనూ, కషాయ కల్మషాలనూ నశింపజేసే మహాశక్తి. దుర్గామాతను తొమ్మిది రూపాలలో ఉపాసన చేస్తారు. మన ఇంద్రియ - చేతనలో వేరూనిన దుర్గుణాలను నిర్మూలించడం ఇందులోని ఉద్దేశ్యం. మనిషిలోని పాప ప్రవృత్తులే మహిషాసురుడు. నవరాత్రులలో ఆ ప్రవృత్తులను మానసిక సంకల్పం ద్వారా

జప సమయంలో భ్రూమధ్యభాగంలో ఇష్ట దేవతను ధ్యానించాలి.

అదుపు చేస్తారు. సంయమనం ద్వారా నియంత్రణ చేస్తారు. సంయమశీలమైన ఆత్మయే దుర్గ, మహాకాళి, గాయత్రీ మాతల శక్తి. ప్రాణ చేతన సంస్కరించబడినపుడు ఈ శక్తియే మహిషాసుర మర్దిని అవుతుంది.

దైవానుగ్రహానికి పాత్రత

నవరాత్రి అనుష్ఠానంలో ఉపాసన ద్వారా మనస్సును ఉన్నత దిశకు ప్రవహింపజేయడానికై జపంతో పాటు ధ్యాన ప్రక్రియనుకూడా శక్తివంతం చేస్తారు. సాకార ఉపాసనలో సూర్య మధ్యస్థ గాయత్రిని కాని, గురుసత్తాను కాని, నిరాకార ఉపాసకులు సూర్యునిగా, సూర్యకిరణాలుగా గాయత్రీ శక్తిని ధ్యానం చేస్తారు. అలాంటి భావ భూమిక ఏర్పడినపుడు ధ్యానం మాతృభావంలో వెంటనే లగ్నమవుతుంది. జపం దానికదిగా పెదిమలపై సాగుతూ ఉంటుంది. వ్రేళ్లలో మాల పూసలు కదిలిపోతూ ఉంటాయి. ధ్యానం మాతృసత్తా యొక్క అనంత స్నేహాన్ని, శక్తిని పొందడంలో, అనంత శక్తిని ఇచ్చే పాలు త్రాగడంలో లగ్నమవుతుంది. ఈ సమయంలో ప్రత్యేకంగా ఆత్మచింతన చేయవలసి ఉంటుంది. మనస్సును చింతలకు దూరం చేయాలి. అస్తవ్యస్తత నుండి దానిని విముక్తి చేయాలి. ఆత్మచింతనలో ఇంతవరకు గడచిన జీవితాన్ని సమీక్షించుకోవాలి. పొరపాట్లను గుర్తించాలి. ప్రాయశ్చిత్తం ద్వారా వాటిని సరిదిద్దుకోవడానికి రూపురేఖలను ఏర్పరచుకోవాలి. వర్తమాన జీవనక్రమంలో ఉత్కృష్టతనూ, శ్రేష్టతనూ నింపుకోవాలని దృఢ సంకల్పం చేయాలి. జీవితంలో సాధన, స్వాధ్యాయం, సంయమనం, సేవ అనే సూత్రాలను సమగ్రంగా నింపుకునేందుకు ఒక కనీస కార్యక్రమాన్ని రూపొందించుకోవాలి. అందులో ఆత్మనిర్మాణంతో పాటు కుటుంబ, సామాజిక బాధ్యతలను సక్రమంగా నిర్వహించేందుకు సమగ్రమైన రూపురేఖలను ఏర్పరచుకోవాలి. ఇలా భావి జీవితానికి స్పష్టమూ, వరిష్కృతమూ అయిన రూపురేఖలు ఏర్పడితే, వాటిని ఆచరణలో పెట్టే సాహసాన్ని మేలుకొలిపితే - అందుకు ఫలితంగా గాయత్రీ మాత ప్రసాదం తక్షణం లభిస్తుంది. శ్రేష్టమైన కార్యకలాపాలను నిర్వహించినపుడే మనం శ్రేష్ట అవకాశాలను సాకారం చేయగలుగుతాం. దైవానుగ్రహానికి పాత్రులం అవుతాం.

సాధనా సూత్రాలు

నవరాత్రి సాధనను తీవ్రతరం చేయడానికి కొన్ని సాధనా సూత్రాలను ఖచ్చితంగా పాటించాలి. ఉపవాసం, బ్రహ్మచర్యం, నిద్రకు పరుపు వాడకపోవడం, ఎవరి సేవనూ స్వీకరించకపోవడం, దినచర్యను పూర్తిగా నియమబద్ధంగా, అనుశాసనబద్ధంగా ఉంచుకోవడం - ఇవి ఈ సూత్రాలలో ముఖ్యమైనవి.

దీనితో పాటు - మానసిక స్థాయిలో ఉపాసన క్షణాల భావ ప్రవాహాన్ని రోజంతా నిలిపి ఉంచుకునేందుకు ప్రయత్నించాలి. మన దైనిక కర్తవ్య నిర్వహణలో పాల్గొంటూనే మనం అత్యధికంగా మన ఇష్టదైవ చింతనలో నిమగ్నం కావాలి. అసూయ, ద్వేషం, నింద మున్నగు వాటిని దరిజేరనివ్వకూడదు. ప్రతికూల పరిస్థితులలో సైతం మన మానసిక సతులనాన్ని నిలిపిఉంచుకోవాలి. విపరీత పరిస్థితిని ఆదిశక్తి జగజ్జనని గాయత్రీ మాత కృపాప్రసాదంగా, పరమకృపాళువు గురుదేవుల కృపాప్రసాదంగా వరిగణించి, ప్రసన్నంగా ఉండడానికి ప్రయత్నించాలి.

అందరి పట్లా ఆత్మీయంగా వ్యవహరించాలి. సృష్టిలోని ప్రాణులన్నీ జగన్మాత గాయత్రీ సంతానమే. అన్నింటిలోనూ మాత ఇమిడి ఉంది. ఈ భావానుభూతితో జీవించడానికి ప్రయత్నించాలి. సంయమనం, స్వాధ్యాయం, సాధన, సేవల సన్మార్గంలో మనం పయనించాలి. అలా పయనించడానికి ఇతరులకు ప్రేరణ ఇవ్వాలి. మన స్థాయిలో పాత్రులకు సహాయం అందించాలి.

అభీష్ట సిద్ధి తథ్యం

ఈ భావభూమికలో సైన పేర్కొన్న సూత్రాలు ఆధారంగా జరిపిన నవరాత్రి సాధన సాధకునిపై గాయత్రీ మహాశక్తి యొక్క, గురుసత్తా యొక్క వరాలను కురిపిస్తుంది. సాధకుని అభీష్టం సిద్ధిస్తుంది. పూర్ణాహుతి రోజున సాధకుడు హవనంలో తప్పక పాల్గొనాలి. ఈ భావనతో ఒక్కొక్క ఆహుతి వేయాలి-

దేవ పరివారం సభ్యుల సామూహిక సాధనాత్మక పురుషార్థం ద్వారా నలువైపులా వ్యాపించి ఉన్న విషమ పరిస్థితులు తొలగిపోతున్నాయి; ఉజ్వల భవిష్యత్తులోని సుఖమయ అవకాశాలు సాకారం అవుతున్నాయి. HHH

తులసిలో సత్యగుణం హెచ్చు. తులసి తీర్థం వల్ల క్రోధం శాంతిస్తుంది.

పార్థివ ఉగాది పిలుపు

నూతన సంవత్సరంలో అభినవ ఉత్సాహం

కొత్త బట్టలు కట్టుకున్నప్పుడు పిల్లలలో ఉత్సాహం ఉరకలు వేస్తుంది. కొత్త సంవత్సరం వచ్చినప్పుడు అలాంటి ఉత్సాహమే జన మానసంలో పొంగిపొరలుతుంది. పాడయిపోయిన పాత వస్తువులు ఎవరికి నచ్చుతాయి? కొత్తదనపు ఆలోచన, కొత్తదనంలోని ఆకర్షణ మనసులో ఉల్లాసాన్ని చిగురింపజేస్తాయి. కొత్తదనం రావడంలో, కొత్తదనాన్ని పొందడంలో ఆనందం చిందులు వేస్తుంది.

పాత సంవత్సరానికి వీడ్కోలు జరిగి, కొత్త సంవత్సరం ప్రవేశించడంతో - ప్రతి మనిషిలో ఒక అభినవ స్ఫూర్తి. ఒక నవ్య ఉత్తేజం కానవస్తాయి. పాతదనపు బద్ధకం, నీరసం తమ కుబుసాలను వదిలాయి; ఒడలు విరుచుకుని కొత్తదనపు ఆచ్ఛాదనాన్ని ధరించాయి. ఇక అంతటా క్రియాశీలతయే, అంతటా పురోగమనమే. ప్రగతిశీలతా రాహిత్యం పేరే ప్రాచీనత. అది భూత కాలం, గత కాలం. నవ యుగంలో, నవ సమయంలో, నవ కాలంలో ప్రవేశిస్తాన్నప్పుడు మనకు మొట్టమొదట ఈ ఆలోచనలు కలుగుతాయి - మన వెనుకబడినతనం ఎలా తొలగుతుంది? గత సంవత్సరం మనం కొన్ని పొరపాట్లు చేశాము. ఫలితంగా ప్రగతికి లభించిన సువర్ణ అవకాశాలను కోల్పోయాము. ఆ పొరపాట్లు ఇకముందు జరగకుండా జాగ్రత్తపడడం ఎలా? మన భవిష్యత్తును మహోజ్వలం చేసుకోవడం ఎలా?

ఈ విషయాలన్నింటినీ సమీక్షించుకోవడానికి తగిన సమయం ఉగాది. ఉగాది కొత్త ప్రేరణలనూ, కొత్త ఆలోచనలనూ తనతో పాటు తీసుకువస్తుంది. మన మనస్సులో వీటి పట్ల ఉత్తేజం రగులకపోతే - ప్రగతి పథంలో ఆటంకం ఏర్పడుతుంది. మనిషి పతనాన్ని

మాత్రమే కళేబరంలా మోసుకుపోతూ ఉండవలసివస్తుంది. ఉగాదితో పెనవేసుకున్న ఆనందం, మానసోల్లాసం అతడికి ఎండమావులుగా మిగిలిపోతాయి.

ప్రణాళికా కర్త అమలుకు పూర్వమే తన ప్రణాళికలన్నింటినీ రూపొందించుకుని మెదడులో పదిలపరచుకుంటాడు. భవన నిర్మాత నిర్మాణానికి ముందు దాని రూపురేఖలను, దాని చిత్రపటాన్ని తయారు చేసుకుంటాడు. ఆ తర్వాత నిర్మాణాన్ని ప్రారంభిస్తాడు. అలాగే - కొత్త సంవత్సరం రాగానే, విజ్ఞుడు సంవత్సరం అంతటికీ స్థూలమైన ఒక కార్యాచరణ పథకాన్ని తయారు చేసుకుంటాడు. కొత్త సంవత్సరం అంతటిలో ఏయే కొత్త పనులను ఎప్పుడెప్పుడు ప్రారంభించాలో నిర్ణయించు కుంటాడు. ఉగాది మనస్సుకు ఒక విలక్షణమైన పులకింతను కలిగిస్తుంది. ఆ సమయంలో మనస్సు సమగ్ర సాఫల్యానికి పడుకునేకలు అల్లడంలో పూర్తిగా నిమగ్నం అవుతుంది. ఇతర సమయాలలో అలాంటి పని సాధ్యపడకపోవడం కద్దు.

వాస్తవానికి కాలం ఒక నిరంతర ప్రవాహం. అది అనాది, అనంతం. కనుక అందులో కొత్త పాతల ప్రసక్తి ఉండదు. అయినా - మనిషి కాలాన్ని రోజు, వారం, పక్షం, నెల, సంవత్సరం ఇలా సౌలభ్యం కోసం విభజించుకున్నాడు. ఆ విధంగా ఒక తేడాను ఏర్పరచుకున్నాడు. ఆ ప్రకారం- గడచినది భూతకాలం. నడుస్తూన్నది వర్తమాన కాలం. రానున్నది భవిష్యత్ కాలం. భూత, వర్తమానాల పట్ల కన్న భవిష్యత్తు పట్ల మరింత ఉత్సాహం చూపడం మనిషికి సహజ గుణం. కుటుంబంలోని సభ్యులంతా కలసిమెలసి ఉంటారు.

ఇంటి తలవాకిలి నుండి చూస్తే పెరటిలోని తులసి మొక్క కనబడడం శుభప్రదం.

నిజమే. అయినా ఎంతో కాలంగా ఎదురుచూచిన అతిథి ఇంటికి విచ్చేసినపుడు సంతోష తరంగాలు ఎగసిపడతాయి. ఇతర సమయాలలో ఆ పొంగు ఉండదు. ఇలాంటి దృశ్యమే ఉగాది రోజున కానవస్తుంది. అందువల్ల మనస్సులో ఒక అల ఉదయిస్తుంది. శరీరంలో ఒక స్ఫూర్తి అంకురిస్తుంది. కార్యనిర్వహణలో ఒక ఊపు ఏర్పడుతుంది. వాణిలో ఒక ఉల్లాసం ధ్వనిస్తుంది. బుద్ధిలో ఒక క్రియాశీలత తాండవిస్తుంది. ఆకురాలు కాలం తర్వాత వసంత ఋతువు వచ్చిన తరుణంలో చెట్లు కొత్త చిగుళ్లు వేసినట్లు.

ఈ సృష్టిక్రమంలో ఆశ్చర్యకరమైన అంశం ఒకటి ఉంది. ప్రాచీనత బరువును ఎవ్వరూ ఎక్కువ కాలం మోసే అవసరం లేదు. ఈ విషయంలో పరమాత్మ ప్రతి ప్రాణినీ పరిగణించాడు. కోడిపెట్ట తలమీద ఈక, ఏనుగు దంతం,

పాము కుబుసం వంటివి ఈ పరివర్తనకు ఉదాహరణలు. చివరికి శరీరంలో శక్తి ఉడిగినపుడు దాని నుండి విముక్తి పొంది కొత్త శరీరాన్ని ధరించే అవకాశాన్ని జీవాత్మకు పరమాత్మ కలిగించాడు. హెచ్చు సమయం ఒకే స్థితిలో, ఒకే శరీరంలో ఉండడం వల్ల కలిగే విసుగుదలను తొలగించడానికై పరమాత్మ తాను నిర్ణయించిన వ్యవస్థలో ఏర్పరచిన అంతర్భాగం ఇది. నవీనత్వమే జీవనం. దానిలో గమనం, ప్రాణం, ప్రేరణ ఉన్నాయి. ప్రాచీనత్వం అడుగడుగునా దెబ్బలు తింటుంది. అడుగడుగునా చీదరింపులు చవిచూస్తుంది. ప్రతి ఒక్కరూ కొత్త సంవత్సరాన్ని ఈ దృష్టితో చూడాలి; దాని నుండి కొత్త ప్రేరణ పొందాలి; తమ జీవితాన్ని సఫలం చేసుకోవడంలో, సమున్నతం చేసుకోవడంలో నిమగ్నం కావాలి.

H H H

వైభవం కాదు సుసంస్కారం

బాలకుడైన ధృవుణ్ణి సవతి తల్లి సురుచి తండ్రి ఒడిలో కూర్చోనివ్వలేదు. పైగా ఇలా అన్నది. - “తండ్రి ఒడిలో కూర్చోవాలని కోరిక ఉంటే భగవంతుని ప్రార్థించి నా గర్భంలో జన్మించటానికి ప్రయత్నించు.” అవమానించబడిన ధృవుడు తల్లి సునీతి దగ్గరకు వెళ్లాడు. బాలుని మనస్సులో ద్వేష సంస్కారాలు కలుగకుండా ఉండేందుకు బాధను ద్రిగమింగుకొని తల్లి ఇలా అన్నది - “నాయనా ఆమె తప్పేమీ చెప్పలేదు. ఆమె తగిన సలహాయే చెప్పింది. నిజమైన తండ్రి భగవంతుడే. నీవు తపస్సుతో భగవంతుని ప్రసన్నుని చేసుకొని వాంఛిత వరప్రాప్తి పొందాలని ఆమె కోరుకొంటున్నది.”

తల్లి ప్రేరణ పొంది బాలుడు తపస్సు చేయుటకు నిశ్చయించాడు. సునీతి మళ్ళా ఆలోచించింది. సవతి తల్లి యెడ ఏమాత్రం ద్వేషమున్నా ఈశ్వర ధ్యానంలో బాలకునికి మనస్సు లగ్నం కాదు. అందుకని చెప్పింది - నాయనా, వెళ్లే ముందు పెద్దలకు ప్రణామం చేసి వారి ఆశీర్వాదం తీసుకొని వెళ్ళవలసింది. నా ఆశీర్వాదం ఉండనే ఉంటుంది. భగవంతుని వరదానం పొందాలని ఏ తల్లి సలహా చెప్పిందో ఆమెకు ప్రణామం చేసే తీరాలి. ఆమె ఆశీర్వాదం కూడా ఉంటే, రెట్టింపు లాభం నీకు లభిస్తుంది.

ధృవుడు సురుచికి సాష్టాంగ ప్రణామం చేశాడు. అన్నాడు “అమ్మా! తపస్సుకు మీ ఆశీర్వాదం కావాలి.” ఆమె హృదయం కంపించింది. అవమానించబడిన బాలుడు ప్రణామం చేసి ఆశీర్వాదం అడుగుతున్నాడు. స్వార్థబుద్ధి ఆమెను కౌగలించుకోకుండా ఆపింది. కానీ నోటి నుండి వెలువడింది- “నేను ఆశీర్వదిస్తున్నాను”.

సద్బావనలతో నిండిన ధృవుడు తపస్సుకు వెళ్లాడు. తల్లి ఆశీర్వాదం వలన మార్గమధ్యంలో నారదుడు లభించాడు. ఆయన మంత్రదీక్ష ఇచ్చాడు. పద్దతి చెప్పాడు. ఆశీర్వదించాడు. తల్లి సునీతి వలన వైభవం లభించకపోయినా సుసంస్కారం లభించింది. ధ్రువ పదవిని పొంది ధ్రువుడు సకుటుంబంగా కృతకృత్యుడైనాడు.

- ప్రజ్ఞాపురాణం నుండి

సత్ప్రవృత్తుల సముచ్చయమే పరమేశ్వరుడు.

ఉగాది సందేశం

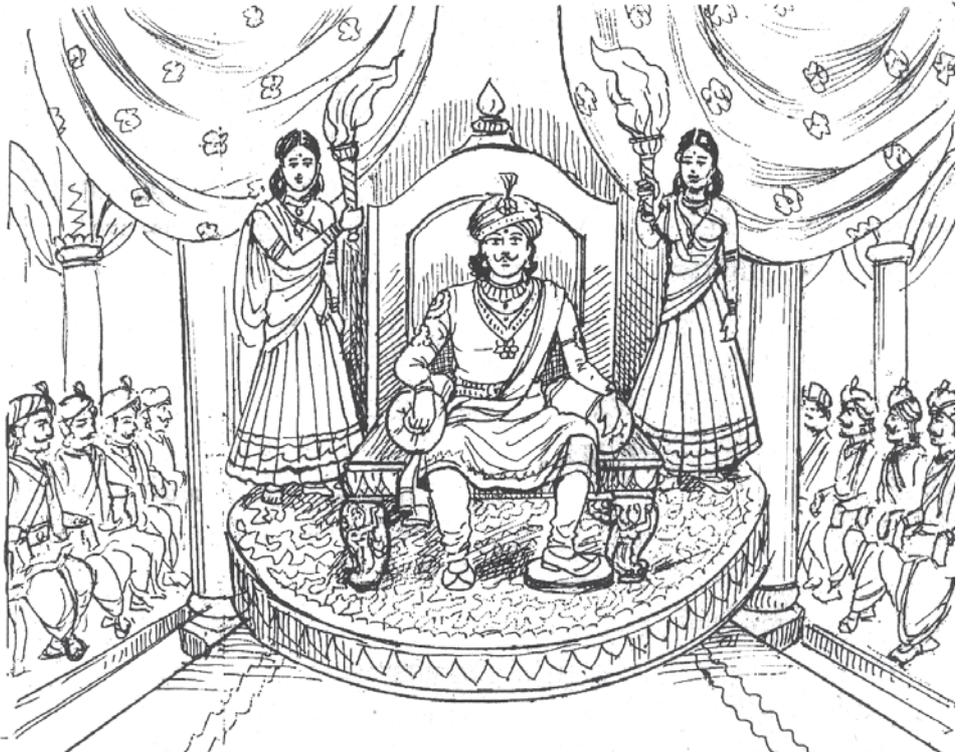
పరాక్రమానికి పిలుపు విక్రమ శకం తలపు

పార్థివ ఉగాదితో శాలివాహన శకంలో, విక్రమ శకంలో కొత్త సంవత్సరం ప్రారంభం అవుతోంది.

ఈ సందర్భంగా విక్రమ శకం యొక్క చారిత్రక నేపథ్యాన్ని తెలుపుతోంది ఈ వ్యాసం.

నవ సంవత్సరం విక్రమ శకం 2062 వచ్చింది. కొత్త సూర్యుడు చంద్రగుప్త మౌర్యుని ప్రియదర్శి అశోకుని కాలం, సంవత్సరం వేడుకలు ప్రకృతిలో అన్నివైపులా చివరికి పుష్యమిత్ర శుంగుని సాహస గాథ - ఇవన్నీ కానవస్తున్నాయి. మామిడి పూతలతో, కోకిల కూతలతో విక్రమాదిత్యుడు జన్మించేనాటికి గతకాలపు స్మృతులుగా ప్రకృతి పరవశిస్తోంది.

జ్యోతిషవేత్తలు పంచాంగాల పుటలు త్రిప్పి భవిష్యత్తును గుణిస్తున్నారు. నవ సంవత్సర ఆరంభం భారతీయులమైన మనకు ప్రేరణ ఇచ్చే పర్వం కూడా. ఆ దివ్య ప్రేరణను ఇస్తూన్న మహావీరుడు సమ్రాట్ విక్రమాదిత్యుడు. విక్రమ శకం ప్రవర్తకుడు ఆ సమ్రాట్టు. ఆయన చూపిన రాచబాటను నేడు అంధకారం ఆవరించింది. అయినా - వైభవోజ్వలమూ, గౌరవప్రదమూ అయిన

ఆయన సాహస గాథ ఉగాది రోజున స్మరించదగిన మన భవ్య వారసత్వం.

విక్రమ శకంలోని ఈ 2061 సంవత్సరాలూ భారతదేశ చరిత్రలోని మలి భాగపు అంతర్భాగాలు. విశుద్ధ వైదిక సంస్కృతి యుగం, రామాయణ మహాభారతాల కాలం, మహావీర గౌతమబుద్ధుల కాలం, పరాక్రమ

మిగిలిపోయాయి. వేద, బ్రాహ్మణ, ఉపనిషత్తు, సూత్రగ్రంథముల, ముఖ్య స్మృతుల రచన జరిగిపోయింది. వ్యాకరణాచార్య పాణిని, యోగి పతంజలి తమ రచనలతో పండితులనూ, సాధకులనూ చకితులను చేసి ఉన్నారు. ఈ సుదీర్ఘ యాత్రలో భారతీయ శౌర్యం, భారతీయ ప్రతిభ, భారతీయ విద్యత్తు ఏర్పరచిన ప్రమాణాలు అద్భుతమైనవి,

మరణించడం కూడ ఒక కళ.

సాటిలేనివి.

విక్రమ శకంలోని మొదటి వేయి సంవత్సరాలలో అనేక సంఘటనలు జరిగాయి. శివనాగులు, సముద్రగుప్తుడు, చంద్రగుప్తుడు, విక్రమాదిత్యుడు, స్కందగుప్తుడు, యశోధర్మ, విష్ణుధర్మ మున్నగు మహావీరుల బల పరాక్రమాల ముందు విదేశీ శక్తులు గజగజ వణికిపోయాయి. విశ్వగురువు భారతవర్షం సాంస్కృతిక, రాజకీయ వైభవంతో విలసిల్లింది. భారతదేశం వలస రాజ్యాలను ఏర్పరచుకున్నది. భారతీయ సంస్కృతి, ధర్మం వివిధ దేశాలకు విస్తరించాయి. కాళిదాసు, భవభూతి, భారవి, మాఘుడు మున్నగు మహాకవులు తమ కావ్య ప్రతిభను ప్రదర్శించారు. దండి, బాణభట్టు తమ విలక్షణ రచనా పటిమను చూపారు. కుమారిల భట్టు, శంకరాచార్యులు తమ బుద్ధి వైభవాన్ని చాటారు. స్వాతంత్ర్య జ్వాలను నిరంతరం నిలిపి ఉంచిన రాజపుత్ర వంశాలు ఆవిర్భవించి ఉజ్వల కీర్తిని గడించాయి. అయితే-అనంతర కాలంలో అదృష్టం తలక్రిందులు అయింది. భారతీయ వలస రాజ్యాలు అంతరించాయి. భారతీయులు పరాజయం పొందారు. పతనం చెందారు. అయినా - దేశంలోని ఆంతరిక జీవ శక్తి నశించలేదు. సమర్థవంతమైన స్వాతంత్ర్య ఉద్యమం విదేశీయులను దేశం బయటికి తరిమివేసింది. ఆ జీవ శక్తి పతనం చెందినా ఎలా తిరిగి విజృంభిస్తుందో నిరూపించింది.

నేడు భారతవర్షంలో అమలులో ఉన్న విక్రమ శకం-బుద్ధ నిర్వాణ కాలగణనను మినహాయిస్తే - ప్రపంచంలోని చారిత్రక శకాలన్నింటిలో ప్రాచీనమైనదన్న విషయం దేవ సంస్కృతిని గౌరవించేవారికి గర్వకారణం. అయితే ఈ ప్రాచీనతలో ఇమిడి ఉన్న ప్రేరణ దివ్యమైనది, నవ్యమైనది. సమ్రాట్ విక్రమాదిత్యుని శౌర్య గాఢ, విదేశీ చొరబాటుదారులైన శకులను తరిమికొట్టిన చరిత్ర కథ కాలక్రమంలో పాతబడినా, దాని తేజస్సు నేటికీ తీక్షణంగా, జాజ్వల్యమానంగా ఉంది.

చరిత్రకారుల అభిప్రాయ భేదాల మధ్య కొన్ని వాస్తవాలు తమకు తాముగా వెలికి వచ్చాయి. విక్రమాదిత్యుడు అవంతి మహారాజు గంధర్వసేనునికీ, ఆయన ధర్మపత్ని సౌమ్య దర్శనకూ పుత్రుడు. యోగీశ్వరుడు భర్తృహారికి సోదరుడు. ఆ కాలంలో మన దేశంలోకి శకులూ, హూణులూ చొరబడ్డారు. మన సంస్కృతిని నాశనం చేయడానికి ప్రయత్నించారు. తమ పాశవికతతో మన నాగరికతను ధ్వంసం చేయడానికి ప్రయత్నించారు. వారు చేస్తూన్న ఈ దురాగతాన్ని మట్టుపెట్టడానికై సమ్రాట్ విక్రమాదిత్యుని పేరుతో యుగ పురుషుడు ఆవిర్భవించాడు. త్రిపురాసురుణ్ణి సంహరించిన తర్వాత శివుడు త్రిపురారి అని పిలువబడిన విధంగా - పాశవికులు, ఉగ్రవాదులు అయిన శకులను నాశనం చేసిన తర్వాత సమ్రాట్ విక్రమాదిత్యుడు శకారి అని పిలువబడ్డాడు.

ఈ చరిత్ర సత్యానికి అనుగుణంగా ఉంది “విక్రమ” పదానికి అర్థం. వైదిక కాలంలో విక్రమం అంటే అర్థం పురోగమనం. ఆ తర్వాత దీని అర్థం శౌర్యం, బలం. ఈ అర్థాలకు అనుగుణంగానే విక్రమాదిత్య యుగం రూపొందింది. మందగించిన నాగరికతా ప్రవాహంలో ఆ యుగంలో ఒక పెద్ద వరద వచ్చింది. ఆ వరదలో యుగయుగాల నుండి పేరుకుపోయిన బురద కొట్టుకుపోయింది. ఆ వరదలో మునిగిన భూమిపై ఒక కొత్త, సారవంతమైన మట్టిపొర ఏర్పడింది. ఆ మట్టిలో ఉత్పత్తి అయిన అపారమైన ఆత్మిక అన్నరాశి మానవ జాతికి పుష్కలంగా మానసిక, ఆధ్యాత్మిక పోషణను అందించింది. అంతే కాదు. ఆ మట్టిలోనుండి లెక్కలేనన్ని రంగురంగుల సువాసనాభరితములైన సాంస్కృతిక పుష్పాలు వికసించాయి. ఆ పుష్పాలు తమ సుగంధంతో దశదిశలనూ గుబాళింపజేశాయి.

సభ్యతా సంస్కృతులు సాధించిన ఈ మహత్తర విజయానికి ప్రతీకగా సమ్రాట్ విక్రమాదిత్యుడు విక్రమశకాన్ని

లేమి కాక - ఎక్కువ కావాలనుకోవడం పేదరికం.

ప్రారంభించాడు. ఈ చరిత్ర సత్యాన్ని ప్రఖ్యాత ఐరోపా చరిత్రవేత్త డా॥ సైన్ కరేన్ ముక్త కంఠంతో స్వీకరించారు. ఈ సత్యాన్ని జైనగాథ ఇలా వర్ణించింది-

కాలాంతరేణ కేణా-ఈ ఉప్పాదిద్ల సంగాణ సంబంసమ్।

జాపో మాలవరాయా నామేణ విక్రమాశ్చ॥
నియతో సంవచ్చరో జేణ॥

కాలకాచార్య కథానక

సమ్రాట్ వీర విక్రమాదిత్యుడు సాధించిన ఈ విజయం అనాగరిక ఉగ్రవాదంపై భారతీయ సంస్కృతి సాధించిన విజయం; జనగణం సాధించిన విజయం; మాళవ రాజ్యం సాధించిన విజయం. అన్నిటినీ మించి ఇది మానవత్వం సాధించిన విజయం. ఈ విజయం ఇచ్చే సందేశం అన్ని కాలాలనూ వర్తించే సత్యం. ఇదీ ఆ సందేశం-

పాశవికతపై ప్రజా ఉద్యమం సాగితే, పాశవికత నిలువజాలదు. జాతి నాయకులు విక్రమాదిత్యుని వలె సంకల్పం చేస్తే, సన్నద్ధం అయితే - ఉగ్రవాదం సర్వనాశనం కావడం, దేశ సంస్కృతి ఉద్ధరణ కావడం తథ్యం.

ఈ సందేశాన్ని విక్రమాదిత్యుని తర్వాత జాతి నాయకులు వివిధ సమయాలలో అక్షరాలా ఆచరణలో పెట్టారు. ఫలితంగా విదేశీ చొరబాటుదారులతో సంఘర్షణ కొనసాగింది. ఈ సంఘర్షణలో సాటిలేని పరాక్రమాన్ని చూపిన మహావీరులు “విక్రమాదిత్య” బిరుదును ధరించారు. శాలివాహన సమ్రాట్టు, గుప్తవంశ సంస్థాపకుడైన మొదటి చంద్రగుప్తుడు “విక్రమాదిత్య” బిరుదును ధరించడం - అనే సంఘటనలు ఈ చరిత్ర సత్యాన్ని ప్రకటిస్తున్నాయి.

వీర విక్రమాదిత్యుని శక విజయాన్ని బృహత్ కథామంజరి ఇలా వర్ణించింది-

తతో విజిత్య సమరే కళింగస్యపతిం విభుః
రాజా విక్రమాదిత్యఃశ్రీం ప్రాయః విజయశ్రిమ్ ।

అథ శ్రీ విక్రమాదిత్యో హేలయా నిర్జితాఖిలః ।

మ్లేచ్ఛాన్ కాంబోజయవనాన్

నీచాన్ హూణాన్ సబర్బరాన్ ।

తుషారాన్ పారిశీకాంశ్చ త్యక్తాచరాన్ విశృంఖలాన్ ।

హత్వా భూభంగమాత్రేణ భువో భారమవాయత ।

తం ప్రాహి భగవాన్ విష్ణుః త్వం మమంశోమహీపతే।

జాతోసి విక్రమాదిత్య పురా మ్లేచ్ఛశంశా కతః।

ఈ వర్ణనలో సమ్రాట్ విక్రమాదిత్యుణ్ణి విష్ణుమూర్తి అంశావతారంగా కీర్తించారు; ఆయన శక-హూణ-యవనులను సంహరించి, పారద్రోలి భూభారాన్ని తొలగించాడని వివరించారు.

ఈనాడు కూడా భారత భూమి భారతీయులలోని ఆ శౌర్యాన్ని ఆవాహన చేస్తోంది. ఆ శౌర్యం పాశవికతనూ, ఉగ్రవాదాన్ని ఓడించాలి; దేవ సంస్కృతి విజయాన్ని సాధించాలి; విక్రమ శకాన్ని ప్రారంభించిన సమ్రాట్ విక్రమాదిత్యుని గౌరవాన్ని నిలబెట్టాలి.

దేశ ప్రజల విక్రమ సంకల్పమే విక్రమ శకానికి నిజమైన గుర్తు కాగలుగుతుంది. ఈ సంకల్పంలోనే నూతన సంవత్సర ఆరంభంలోని ఉల్లాసం, ఆనందం ఇమిడి ఉన్నాయి.

HHH

పత్ని చేసిన మందలింపు

జోధ్పూర్ మహారాజు యశ్వంతసింహుని రాణి అతనికంటే అధిక వీరవనిత. రాజు ఒకసారి యుద్ధానికి వెళ్లి పరాజితుడై తిరిగి వచ్చాడు. రాణి కోట ద్వారాలు మూయించి చెప్పింది- “నా భర్త పారుబోతు కాడు. పారుబోతులకు ఈ కోటలో చోటు లేదు.”

తన రాణి చూపిన ఈ నిరసనతో యశ్వంతసింహుడు తిరిగి రణక్షేత్రానికి వెళ్లాడు. రెట్టింపు సాహసంతో పోరాడాడు. విజయుడయ్యాడు. - ప్రజ్ఞాపురాణం నుండి

నిరాడంబరత, గొప్పతనం పర్యాయపదాలు.

బోధ కథ

నిజమైన కీర్తి స్తంభం

ఆ రోజున రాజమహాలు ద్వారం వద్ద నగర శ్రేష్ఠితో పాటు ఇతర నగర ప్రముఖులు నిలచి ఉండడం ఊహించని విషయం. విక్రమాదిత్య మహారాజు వారిని చూచి ఆశ్చర్యపడ్డాడు. ఉజ్జయినిలో నిరంతరం ప్రవహిస్తున్న శివప్రానది ధవళ ధార వలెనే- ఉజ్జయిని మహారాజు వీర విక్రమాదిత్యుని జన కళ్యాణ కార్యాలు నిరంతరం నిర్విరామంగా సాగిపోతున్నాయి. ఆయన సుపరిపాలనలో ఆకలి, భయం, అవినీతి మచ్చుకయినా లేవు. ప్రజలకు తమ మహారాజుపై పూర్తి విశ్వాసం ఉంది. మరి నేడు...? ఈ ప్రశ్న విక్రమాదిత్యుని కళ్లలో కదలాడింది. ఆయన వచ్చినవారందరినీ పరికించి, నగర శ్రేష్ఠిని ఇలా అడిగారు-

“ఆర్యశ్రేష్ఠుడా ! ఏ సమస్య మీ అందరినీ ఇక్కడికి రప్పించింది? అందరూ క్షేమమే కదా !”

అందుకు సమాధానంగా నగర శ్రేష్ఠి మహారాజుకు ప్రణామం చేసి ఇలా అన్నాడు-

“మహారాజా ! మేమంతా క్షేమమే. మా క్షేమం గురించి మీరు చింతించవలసిన అవసరం లేదు. మీ పాలనలో ప్రజలంతా సుఖశాంతులతో జీవిస్తున్నారు. ఒక అవసరమైన పనికి మీ అనుమతి కోసం మీ వద్దకు వచ్చాం.”

విక్రమాదిత్య మహారాజు వారందరినీ ఒక విశాలమైన సమాలోచన గృహంలోనికి తీసుకువెళ్లాడు. అక్కడ అందరూ తమతమ ఆసనాలను స్వీకరించారు. ఆ తర్వాత విక్రమాదిత్యుడు నగర శ్రేష్ఠిని అడిగాడు-

“ఆ అవసరమైన పని ఏమిటో వివరించండి.”

నగర శ్రేష్ఠి ఇలా నివేదించాడు-

“మహారాజా ! మీ పరాక్రమ గాథలు, మీ దానశీలత, మీ న్యాయపరాయణత్వం, దీనులను దుఃఖితులనూ ఆదుకోవడంలో మీ తత్పరత, ప్రజల సుఖ దుఃఖాలను పంచుకోవాలనే మీ మనస్తత్వం-అన్నింటినీ ప్రశంసించడానికి మాటలు చాలవు. జగత్తు అనే ఈ ఆకాశంలో మీరు సూర్యునివలె ప్రకాశిస్తున్నారు.”

విక్రమాదిత్యుడు కొద్దిసేపు మౌనం తర్వాత చిరునవ్వుతో ఇలా అన్నాడు-

“మీరంతా నన్ను పొగడడానికి వచ్చినట్లు కనబడుతోంది. కానీ ప్రశంస మనిషి ప్రగతికి ఆటంకం అవుతుందని మీకూ తెలుసుకదా.”

ఒక నగర ప్రముఖుడు ఇలా జవాబు చెప్పాడు -

“అలాంటిదేమీ లేదు మహారాజా. మేము ఒక విజ్ఞప్తి చేయడానికి వచ్చాం.”

“ఆ విజ్ఞాపన ఏమిటో వివరించండి.”

అందరి తరపునా నగర శ్రేష్ఠి ఇలా జవాబిచ్చాడు-

“నగరం మధ్యలోని కూడలి స్థలంలో పాలరాతితో అంబరాన్ని చుంబించే తమ కీర్తి స్తంభాన్ని నిర్మింపజేయాలన్నది మా అందరి కోరిక.”

“ఈ కీర్తిస్తంభ నిర్మాణంలో మీ ఉద్దేశ్యం ఏమిటి? దీనివల్ల కలిగే ప్రయోజనం ఏమిటి?”

“మహారాజా ! ఈ కీర్తి స్తంభం భావి తరాలకు ప్రేరణ కేంద్రం అవుతుంది. ప్రజా శ్రేయస్సు కోసం మీరు చేసిన పనులను గురించి తెలుసుకుని, భావి తరాలవారు అలాంటి పనులు చేయడానికి ప్రేరణ పొందుతారు. ఆదర్శరాజ్యం

మట్టిపాత్రల మీద ఉన్న శ్రద్ధ మనకు పిల్లల మీద ఉన్నదా?

ఎలా ఉండాలో వారు తెలుసుకుంటారు. మిమ్మల్ని పొగడాలన్నది మా ఉద్దేశ్యం కాదు.”

“ఇది కొత్త విషయం. అసాధారణమైన విషయం. ఈ రాత్రి నేను దీని గురించి ఆలోచిస్తాను. నాకు ఒకరోజు వ్యవధి ఇవ్వండి.”

మహారాజు చెప్పిన ఈ మాటకు నగర ప్రముఖులు తృప్తి పొందారు. సమావేశం ముగిసింది.

మహారాజుకు ఆ రోజంతా రాజకార్యాలలో గడచిపోయింది. ఆయన రాత్రి మారువేషంలో నగర పర్యటనకు బయలుదేరాడు. ఇలా నగర పర్యటన చేయడం ఆయన దినచర్యలో అంతర్భాగం.

మహారాజు అలా కొంత దూరం వెళ్ళాడు. ఎదురుగా రెండు పండులు పోట్లాడుతున్నాయి. ఆయన ప్రక్కకు తప్పుకున్నాడు. ఒక బ్రాహ్మణుని గోశాలలో ఉన్న ఒక అరుగు మీద కూర్చున్నాడు.

ఆ బ్రాహ్మణుడు ఇంకా మేలుకొనే ఉన్నాడు. అతడు గొప్ప జ్యోతిష శాస్త్ర పండితుడు. అతడు ఆకాశంలో కుజ, శుక్ర గ్రహాల స్థితిని చూచి, ప్రక్కన ఉన్న మంచంమీద నిద్రపోతున్న తన భార్యను నిద్రలేపి ఇలా అన్నాడు-

“ఓ మాట వింటావా ! ఈ సమయంలో ఈ గ్రహాలు రెండింటి కలయిక ప్రయోజనకరం కాదు.”

ఆయన అలా అకస్మాత్తుగా నిద్రలేపడం ఆమెకు నచ్చలేదు.

“ప్రయోజనకరం కాకపోతే ఏమవుతుంది? అనవసరంగా మీరు మీ నిద్రనూ, నా నిద్రను పాడు చేస్తున్నారు. ఏమైనా, ఇందువల్ల మనకేమీ హాని కలగదుకదా”-అన్నది ఆమె.

“మనకయితే హాని కలగదు. కానీ దుఃఖనాశకుడైన

మహారాజుకు మాత్రం ఇది చాలా ప్రమాదకరం.”

ఈ మాటలు అన్న తరువాత బ్రాహ్మణుడు తనలో తాను ఇలా అనుకున్నాడు-ప్రజారంజకుడైన మహారాజుకు ప్రమాదం రావడాన్ని మనం చూస్తూ ఎలా ఊరుకుంటాం.

బ్రాహ్మణుడు ఏదో ఆలోచనలో మునిగిపోయాడు. అతడి భార్య ఈ మౌనాన్ని సహించలేకపోయింది. ఆమె ఇలా అన్నది - “మిన్నకున్నారేమిటి? మీరే ఏదైనా ఉపాయం ఆలోచించండి. మహారాజుకు రాగల ఈ ప్రమాదాన్ని నివారించడానికి మీ శాస్త్రాలలో ఏవో ప్రక్రియలు ఉంటాయి కదా.”

“ఆ నివారణ విషయమే నేను ఆలోచిస్తున్నాను. అందుకు ఒక అనుష్ఠానం అవసరమని నాకు అనిపిస్తోంది.”

“ఏమిటా అనుష్ఠానం?”

“సేతు మహాతృప్త్య ఖండాన్ని పారాయణ చేయడం.”

“అయితే మీరు రేపు వెళ్లి మహారాజుకు విషయమంతా చెప్పి ఆ పారాయణకు ఏర్పాట్లు చేయించమని సూచించండి.”

“అలా కాదు. ఆ మహారాజుకు ఇదంతా చెప్పడం మంచిది కాదు. మనమే ఆ అనుష్ఠానం జరుపుదాం.”

బ్రాహ్మణుని భార్యకు ఆ మాట నచ్చలేదు. అనుష్ఠానానికి డబ్బు బాగా ఖర్చవుతుందని ఆమెకు తెలుసు. ఆ ఖర్చు గురించి ఆలోచించి, ఆమె కొద్దిగా రెచ్చిపోయింది. ఆమె ఇలా అన్నది-

“మహారాజు మనకు ఏమి చేశాడు? మనం అకారణంగా ఆయన కోసం ఎందుకు ఖర్చు చేయాలి? ఇప్పటికే మనం మన బాధలతో సతమతం అవుతున్నాం కదా.”

ఈ మాటలకు బ్రాహ్మణుడు ఆవేశంతో ఇలా

దండన మితిమీరితే స్వతంత్ర బుద్ధి నశిస్తుంది.

అన్నాడు-

“అలాంటి మాటలనడం సరైన పని కాదు.”

అయినా ఆయన భార్య కోపం తగ్గలేదు. ఆమె తన కోపాన్ని ఇలా వెళ్లగ్రక్కింది -

“అలా మాట్లాడతారేమంది? మన ముగ్గురు కూతుళ్లు పెళ్లికి ఎదిగి ఉన్నారని మీరెప్పుడయినా ఆలోచించారా? నాళ్ల పెళ్లి కోసం మనం ఎంతో దిగులు పడుతున్నాము కదా. డబ్బు లేకపోవడం వల్లనేకదా మనకా దిగులు.”

“ఆ మాట నిజమే అయినా...”

“అయినా ఏమిటి? ఈ పెళ్లిళ్లకు సాయపడడం మహారాజు బాధ్యత కాదా? ఆ తర్వాత మనం ఆయన కోసం అనుష్ఠానానికి ఏర్పాటు చేద్దాం.”

భార్య మాటలు బ్రాహ్మణుణ్ణి ఆలోచనలో పడవేశాయి. అతడు ఏమీ మాట్లాడలేకపోయాడు.

అరుగు మీద కూర్చున్న మహారాజు ఈ దంపతుల సంభాషణ అంతా విన్నాడు. ఈలోగా పోట్లాడుతున్న పండులు ఎటో వెళ్లిపోయాయి. మహారాజు తన మహాలుకు తిరిగి వచ్చాడు.

మరునాడు తెల్లవారింది. దర్బారుకు రావలసిందిగా మహారాజు ఆ బ్రాహ్మణునికి కబురు పంపాడు. క్రితంరోజు వచ్చి కలసిన నగర ప్రముఖులకు కూడా దర్బారుకు రమ్మని కబురు పంపాడు.

దర్బారులో ఆసనంపై కూర్చోవలసిందిగా మహారాజు ఆ బ్రాహ్మణుణ్ణి కోరాడు. రాజు సింహాసనం ప్రక్కన ఉన్నతాసనంపై కూర్చున్న బ్రాహ్మణుని మనసులోని సందేహాలు తొలగిపోయాయి.

మహారాజు ఇలా అన్నాడు-

“బ్రాహ్మణోత్తమా! మీ కుమార్తెల పెళ్లిళ్ల కయ్యే డబ్బు రాజ్య ఖజానా నుండి వస్తుంది. మీరు ఇంటికి వెళ్లి పెళ్లికొడుకులను ఎంపిక చేసుకుని, ముహూర్తాలు పెట్టుకోండి.”

మహారాజు మాటలు విని బ్రాహ్మణుడు ఆనంద భరితుడు అయినాడు.

దర్బారుకు వచ్చిన నగర ప్రముఖులతో మహారాజు ఇలా అన్నాడు-

“నగర ప్రముఖులారా! మీ ప్రతిపాదనను నేను ఆమోదించలేను. కీర్తి స్తంభ నిర్మాణం ఏమాత్రం అవసరం లేదు. ప్రజలకు సేవ చేయడం, దుఃఖితుల దుఃఖాన్ని తొలగించడం - ఇదే నా నిజమైన కీర్తిస్తంభం. కీర్తి స్తంభ నిర్మాణం నా అహంకారానికి చిహ్నంగా నిలిచిపోతుందని నా మనస్సు చెబుతోంది.”

దర్బారులో ఉన్న వ్యక్తులు ఒకరి ముఖాలు ఒకరు చూచుకున్నారు. మహారాజు ఇలా అన్నాడు-

“మీకు నా ప్రత్యేక ప్రార్థన ఒకటి ఉంది. కీర్తి స్తంభ నిర్మాణానికి మీరు ఖర్చు చేయదలచుకున్న భారీ మొత్తాన్ని ప్రజాహిత కార్యాలకు ఖర్చు చేయండి. అదే నాకు నిజమైన కీర్తి స్తంభం అవుతుంది. భావి తరాలవారు కూడా దీని నుండే ప్రేరణ పొందుతారు.”

విక్రమాదిత్య మహారాజు భావోద్వేగంతో చెప్పిన ఈ మాటలకు నగర ప్రముఖులతో సహా ప్రజలంతా ముగ్ధులు అయినారు. మహారాజు ఆదేశాన్ని శిరసావహిస్తామని అందరూ ఏక కంఠంతో ప్రకటించారు. ఆ ప్రకారం ప్రజాహిత కార్యాలు భారీ యెత్తున జరిగాయి.

రెండు సహస్రబాబులు గడచినా - విక్రమాదిత్యుని కీర్తి నేటికీ సముజ్వలంగా, ధవళ స్వచ్ఛంగా, ప్రేరణదాయకంగా తేజరిల్లుతోంది.

HHH

బాహ్య అనుశాసనం కన్న అత్యానుశాసనం మిన్న.

ముఖచిత్ర కథనం

ఉగ్రవాదాన్ని నిర్మూలించిన ప్రజానాయకుడు శ్రీరాముడు

ఉగ్రవాదం వల్ల జనించిన జనక్షోభకూ, జాతి వేదనకూ సంజీవని ఔషధం శ్రీరామచంద్ర ప్రభువు. ఆ సంజీవని ఆయన యుగంలో ఎంత దివ్యంగా పని చేసిందో నేడుకూడా అంత దివ్యంగా పని చేస్తుంది.

అంతటా అసురుల స్థావరాలు

శ్రీరాముడు జన్మించిన యుగం అసురుల ఉగ్రవాదం విజృంభించిన యుగం. శక్తిశాలి అయిన పౌరుగు దేశపు అధిపతి రావణుడు భారతదేశం అంతటా తన ఉగ్రవాద శిబిరాలను ఏర్పాటు చేశాడు. వివిధ ఉగ్రవాద సంస్థలకు ఒకేఒక సూత్రధారి అతడు. ఆ రోజుల్లో అసురుల ఉగ్రవాదం పెక్కు పేర్లతో, పెక్కు రూపాలలో చెలరేగుతూ ఉండేది. వీటన్నింటికీ మూలం అతడే. వీటన్నింటికీ పోషకుడు అతడే.

మిథిల ప్రాంతంలోని ఈ సంస్థలకు అధిపతులు మారీచుడు, సుబాహుడు, తాటక. దక్షిణ భారతంలోని ఈ సంస్థలకు అధిపతులు ఖరుడు, దూషణుడు, త్రిశరుడు, సూర్యణఖ. దేశంలోని మారుమూల గ్రామాలు సైతం వీరి ఆగడాలకు భయపడేవి. పాలకులు, మేధావులు, ప్రజలు - ముగ్గురూ వేర్వేరుగా ఉండేవారు. ఆ బీభత్స చర్యలకు గురి అవుతూ, గాయపడుతూ ఉండేవారు.

తొలిచర్య మహర్షులకు అభయం

అలాంటి పరిస్థితులలో ఉదయించాడు శ్రీరాముడు.

ఆయన మొట్టమొదట తన పరాక్రమంతో, సౌజన్యంతో మనీషులకు అభయం ఇచ్చారు. ఉగ్రవాదుల కుట్రలను భగ్నం చేయడానికి ఆయన అనుసరించిన విధానంలోని మొదటి చర్య ఇది. సమాజంలోని మనీషులు సంస్కృతి సంవేదనలకు మూలబిందువులని ఆయనకు తెలుసు. వీరు జనమానసానికి జీవం పోస్తారు. తమ ఆలోచనల ద్వారా,

సందేశాల ద్వారా వీరు ప్రజల మనస్సులలో చైతన్యాన్ని, ఉత్సాహాన్ని పూరిస్తారు. దీనితో పాటు పాలకులకు నీతి మార్గాన్ని బోధిస్తారు. వారికి దారి చూపుతారు. మహర్షి జీవితే సమాజం జీవించి ఉంటుంది, మనిషి జీవించి ఉంటాడు. మహర్షి మిగులకపోతే- ఏదీ మిగులదు. దేశమూ మిగులదు. సంస్కృతీ మిగులదు.

రాజవంశంలో జన్మించిన శ్రీరామునికి ఈ సంస్కృతి - సత్యం క్షుణ్ణంగా తెలుసు. కనుకనే ఆయన ఉగ్రవాదంపై

ఎక్కువ విషయాల గురించి కన్న విషయాల గురించి ఎక్కువ తెలుసుకో.

జరిపే యుద్ధంలో ఏ పెద్ద దేశాన్ని సహాయం అర్థించలేదు. సమర్థుడని పరిగణించబడుతూన్న ఏ అధిపతికీ లేఖ వ్రాయలేదు. ఎవరినీ దేవరించలేదు. ఆయన దేశంలోని మహర్షుల మార్గదర్శనాన్ని పొందారు.

విశ్వామిత్ర మహర్షి మార్గదర్శనంలో ఆయన ఉగ్రవాద శిబిరాలను ధ్వంసం చేయడం ప్రారంభించారు. తాటకనూ, సుబాహుణ్ణీ వధించారు. మారీచుణ్ణి తరిమికొట్టారు. అయితే ఇది ప్రారంభమే. ఉగ్రవాదంపై జరిపిన యుద్ధంలో మొదటి ఘట్టమే.

ఈ యుద్ధాన్ని వేగవంతం చేయడానికై శ్రీరాముడు వనవాసి అయినారు. ఆయన పదవీ వ్యామోహాన్ని త్యజించారు. సింహాసనంపై కాంక్షను త్యాగం చేశారు. భోగ భాగ్యాలతో తులతూగే జీవితాన్ని కాలదన్నారు. అధికార సీతానికి బందీగా ఉండి అధిపతిని అయినాననే అహంకారాన్ని పదిలంగా నిలుపుకోవచ్చు. కానీ, ఆ విషమ సమస్యకు సరైన పరిష్కారం ప్రజల మధ్యనే లభిస్తుంది.

రెండవ చర్య ప్రజలలోనికి వెళ్లడం

రామచంద్ర ప్రభువు విధానంలోని రెండవ చర్య ప్రజలలోనికి వెళ్లి, ప్రజలలో నివసించడం. అందుకోసమే ఆయన వనవాసి అయినారు. రాజ్యాన్ని తిరిగి ఇవ్వడానికి అడవికి వచ్చిన భరతుణ్ణి ఆయన తన లక్ష్యాన్ని వివరించి తిరిగి పంపారు. శ్రీరాముని లక్ష్యంలోని గొప్పతనం, పవిత్రత సోదరుడు భరతునికి కూడా అవగాహన అయినాయి. ఉగ్రవాదం పూర్తిగా నిర్మూలం అయ్యేవరకు రాజ్యపాలనను నిర్వహిస్తానని ఆయన సంకల్పం చేశారు.

మహాతపస్వి భరతుడు రాజ్యపాలన బాధ్యత స్వీకరించారు. శ్రీరాముడు ప్రజల మధ్యకు వెళ్లారు. అడవి అడవికి తిరిగారు. అరణ్యాలలో నివసించే మహర్షుల దుష్టితీ చూచి ఆయన హృదయం ద్రవించిపోయింది. ఉగ్రవాద అనురుడు హెచ్చుగా మనీషులనే కబళించాడని ఆయన

గ్రహించారు. గోస్వామి తులసీదాసు ఈ ఘట్టాన్ని వర్ణిస్తూ రామచరితమానస గ్రంథంలో ఇలా అంటారు-

నిసిచర నికర సకల ముని భావీ ।

సుని రఘువీర నయన జల ఛావీ ॥

అనగా -

ఉగ్రవాద అనురత్వం హెచ్చుగా మునులనే కబళించింది. దీన్ని చూచిన, విన్న - శ్రీరాముని కన్నులు కన్నీళ్లతో నిండిపోయాయి.

అయితే ఆయన కార్చిన కన్నీళ్లు కవుల కన్నీళ్లు కావు. అలాంటి దారుణాలు చూచిన కవుల మనస్సులు వికలం అవుతాయి. అయితే దానిపై చర్య తీసుకునే సాహసం వారికి ఉండదు. కానీ, రామచంద్ర ప్రభువు జన క్షోభను చూచి ద్రవించిపోవడమే కాక - ఒక మహా సంకల్పాన్ని తీసుకున్నారు. గోస్వామి తులసీదాసు మాటలలో -

నిసిచర హీన కరౌ మహి, భుజ ఉతాఉ పన్ కీన్ద ।

సకల మునిన్ద కె ఆశ్రమన్ది జాడ్-జాడ్ సుఖ దీన్ద ॥

అనగా -

ఉగ్రవాద అనురత్వాన్ని ప్రపంచం నుండి నిర్మూలిస్తాను - అని ఆయన చేయి ఎత్తి ప్రతిజ్ఞ చేశారు. ఆయన మహర్షుల ఆశ్రమాలన్నింటినీ దర్శించారు. మహర్షులందరినీ కలుసుకున్నారు. వారికి అభయ హస్తం అందించారు.

మూడవ చర్య ప్రజా ఉద్యమ నిర్మాణం

అయితే, ఆయన అంతటితో తృప్తి పడలేదు. ఆయన అనుసరించిన ఉగ్రవాద వ్యతిరేక విధానంలోని మూడవ చర్య - మనీషులనూ ప్రజలనూ సమీకరించి, బ్రహ్మాండమైన ప్రజా ఉద్యమాన్ని నిర్వహించడం. ఈ మహోద్యమాన్ని రూపొందించిన శ్రీరాముడు పాలకుడు కాదు-ప్రజా నాయకుడు. ప్రభుత్వ బలంలో కాక - ప్రజల భావనల

పనిచేయనివాడికి నమ్మకం ఉన్నా ప్రయోజనం లేదు.

బలంలో ఆయనకు విశ్వాసం ఉంది.

మహాతేజస్వి అయిన అగస్త్య మహర్షి ఈ మహోద్యమానికి ఊపిరి. మామూలు వనవాసులు, కిరాతులు, వానరులు ఈ మహోద్యమంలో క్రియాశీలంగా పాల్గొన్నారు. ఉగ్రవాదంపై పోరాటం ఒక ప్రాంతపు రాజు, ఒక క్షేత్రపు పాలకుడు చేసే పోరాటం కాక - ఒక ప్రజా పోరాటం అయింది.

మనీషులూ, మహర్షులూ ప్రజా చైతన్యాన్ని మేలుకొలిపారు. బ్రహ్మాండమైన ప్రజా ఉద్యమం ఆవిర్భవించింది. ప్రజా నాయకుడు శ్రీరాముడు ఉగ్రవాద స్థావరాలను ఒక్కొక్కటిగా నాశనం చేయడం ప్రారంభించారు. దండకారణ్యంలో స్థావరం ఏర్పరచుకున్న ఖర, దూషణ, త్రిశరులతో పాటు వారి సహచరులు 14000మంది సంహరించబడ్డారు.

తాను ప్రయోగించిన ఉగ్రవాదం ఇలా పరాజయ పరంపరలను పొందేసరికి - పొరుగుదేశం గాబరాపడింది. దాని అధిపతి మారువేషం ధరించాడు. రాక్షసుడు సాధువు వేషంతో సీతను అపహరించాడు. అతడు ఒక్క శ్రీరాముని భావనలనే కాక దేశప్రజలందరి భావనలనూ గాయపరచాడు. ఆ చర్య భారత సంస్కృతి అపహరణ. ప్రజల భావావేశం పొంగిపొరలింది. శ్రీరాముని నాయకత్వంలో ఏకమయింది. ఉగ్రవాదాన్ని పురికొల్పిన దేశపు అధిపతికి విషయాన్ని నచ్చచెప్పడానికి ప్రజానాయకుడు శ్రీరాముడు పెక్కు ప్రయత్నాలు చేశారు. కాని అనేవీ ఫలించలేదు.

చివరి చర్య రామ రావణ యుద్ధం

శ్రీరాముని విధానంలోని చివరి చర్య ఉగ్రవాద మూల పురుషునిపై దండయాత్ర. ఎందుకంటే - ఉగ్రవాదపు మూలాన్ని చేదించనిదే దానిలోని అసురత్వం సమాప్తం కాదని పరిస్థితులు రుజువు చేశాయి.

యుద్ధం కేవలం యుద్ధమే అవుతుంది. అయితే ఇది

మానవ చరిత్రలో జరిగిన యుద్ధాలన్నిటి కన్న భీషణమైనది. ఇది రామ-రావణ యుద్ధం. దేవ సంస్కృతి అనుయాయులకూ, ఉగ్రవాద అసురత్వానికి మధ్య జరిగిన యుద్ధం.

జనతా జనార్దనుని విజయం

ఈ యుద్ధంలో తమ సర్వస్యాన్నీ ఆహుతి ఇవ్వడానికి ప్రజలు ముందుకు వచ్చారు. ప్రజల భావనలు ఎన్నడూ వైఫల్యం పొందవు. ఇది చరిత్ర చెప్పే సత్యం. ఎందుకంటే - జనతయే జనార్దనుడు.

ఈ యుద్ధంలోనూ అదే జరిగింది. ఉగ్రవాదం పూర్తిగా నిర్మూలమయింది. అది ఓడిపోతే - అది తిరిగి తలెత్తే అవకాశం ఉంది. కానీ, శ్రీరాముడు దాన్ని కూకటివ్రేళ్లతో సహా సమాప్తం చేశారు.

శ్రీరాముని జీవన మంత్రం జననీ జన్మభూమిశ్చ ....

సాహసోపేతమైన ఈ సంకల్పం కారణంగా, ఈ సంకల్పం నుండి జనించిన పురుషార్థం కారణంగా - శ్రీరాముడు శ్రీరామచంద్ర ప్రభువు అయినారు. “జననీ జన్మభూమిశ్చ స్వర్గాదపి గరీయసి” అన్న మంత్రం ఆ పురుషార్థం వెనుక ఉన్న ఆయన జీవన మంత్రం. మాత, మాతృభూమి స్వర్గం కన్న మిన్న - అన్నది ఆ మంత్రంలోని అర్థం.

రామరాజ్యం : అందరికీ సుఖ సౌభాగ్యాలు

మన దేశంలోని పాలకులు, మనీషులూ మాత్రమే కాక - ప్రజలందరూ శ్రీరాముని ఈ జీవన మంత్రాన్ని తమదిగా చేసుకుంటే, నేడుకూడా ఉగ్రవాదం అంతమవుతుంది. శ్రీరాముని విధానమే ఉగ్రవాద సమస్యకు పరిష్కారం.

ఈ విధానం పరివక్ష్య దశయే రామరాజ్యం. రామరాజ్యం అంటే అర్థం - అందరికీ సుఖం, అందరికీ సౌభాగ్యం.

H H H

ఆత్మయొక్క అవసరాలలో దేనినీ తీర్చలేదు డబ్బు.

జీవన సాధన

అసూయపై విజయానికి అయిదు సూత్రాలు

సుఖశాంతులను హరించే అసూయ

భావన స్థాయిలో అణిగిమణిగి ఉన్న ఒక వికృతి అసూయ. పుండు నలుపుతూన్నట్లు అది లోలోపల బాధపెడుతూ ఉంటుంది. ఆ బాధ అనే ఊబి ఎందరినో తనలో కూరుకుపోయేటట్లు చేస్తుంది. అసూయ అనే కుళ్లు కంపు పరిసర వాతావరణాన్ని కలుషితం చేస్తుంది. అసూయ అనే పీడ సుఖ శాంతులనూ, విశ్రాంతినీ, సంతోషాన్నీ హరించేస్తుంది. మనిషిలోపల మంటను రగిలిస్తుంది. ఆ కుళ్లు మనిషిని మధనపడేటట్లు చేస్తుంది. పతన - పరాభవాల అంధకార కూపంలోనికి తోస్తుంది. ఆ కూపం నుండి బయటపడే అవకాశం ఉండదు.

అసూయ హిమాలయంలా సముద్ర మట్టానికి ఎగువన చిన్నదిగా కనిపిస్తుంది. కాని వాస్తవానికి అది ఎన్నో రెట్లు పెద్దది. ఈ చిన్న వికారం మన జీవితంలో భయంకరమైన తుపానును సృష్టిస్తుంది. ఆ సుడిగాలి మన జీవితాన్ని అతలాకుతలం చేస్తుంది.

అసూయ సమాన స్థాయిలో జన్మిస్తుంది. ఒక తరగతిలో చదివే విద్యార్థుల మధ్య, విద్యార్థినుల మధ్య జన్మిస్తుంది. ఒకే విషయాన్ని తీసుకున్న వారి మధ్య జన్మిస్తుంది. కార్యాలయంలో పని చేసే సమాన స్థాయి గల ఉద్యోగుల మధ్య జన్మిస్తుంది. అధికారికీ గుమాస్తాకు మధ్య, గుమాస్తాకు బంట్రోతుకూ మధ్య అసూయ ఏర్పడదు.

బయట నింద, లోపల మెచ్చుకోలు

అసలు అసూయ ఎందుకు కలుగుతుంది? దీని వెనుక ఉన్న మనో విజ్ఞానం ఏమిటి? మనం ఎవరి పట్ల అసూయ చెందుతామో వారిలా కావాలని కోరుకుంటాము. అలా కాలేకపోవడం వల్ల కలిగే అసంతృప్తి మనలో అసూయను

రగిలిస్తుంది. మనం ఆ వ్యక్తిలోని విశిష్టతను గౌరవించలేము - ఆ విశిష్టత మనలో లేదు కనుక. బాహ్యంగా అతడిని నిశితంగా విమర్శిస్తాము. అతడు ఎంత అయోగ్యుడో నిరూపించేందుకు ఎన్నెన్నో కుతర్కాలు చేస్తాము. అతడు ఎందుకూ పనికిరానివాడని చాటి చెబుతాము. అయితే లోలోపల అతడి గుణగణాలను మెచ్చుకుంటూ ఉంటాము. ఆయా గుణాలు మనలో ఉండాలనే తపన రగులుతూ ఉంటుంది. మనం అతడిలా ఉంటే ఎంత బాగుంటుంది-అనిపిస్తుంది. కాని, అది జరగనపుడు అసూయ ఏర్పడుతుంది. మన అంతరంగం ఈ అసంతృప్తి వల్ల కలిగిన వేదనతో కుతకుతలాడిపోతుంది. ఈ బాధనుండి, ఈ వ్యధనుండి అసూయ జన్మిస్తుంది. పెరిగి పెద్దదవుతుంది. కాయలు కాస్తుంది. పువ్వులు పూస్తుంది.

నరపిశాచాలను తయారు చేసే అసూయ

అసూయ అనే భావదశ నుండి ప్రారంభమవుతుంది నిందించే నిరంతర ప్రక్రియ. మనం ఎవరిపట్ల అసూయ చెందుతున్నామో అతడిని ప్రత్యక్షంగా, పరోక్షంగా నిందిస్తాము. ప్రజలు అతడిని నిర్లక్ష్యం చేయాలని, అతడిని దండించాలనీ మనం కోరుకుంటాము. అలా జరిగినపుడు మనకోక విచిత్రమైన ఆనందం కలుగుతుంది. ఈ ఆనందం స్థిరంగా ఉండదు. ఇది మనది కాదు. ఇతరుల భావాలకు దెబ్బ తగిలిన గాయంతో ఇది ముడిపడి ఉంటుంది.

ఇతరులకు కష్టం కలిగినపుడు మన మనసు బాధపడాలి కానీ, అసూయ వల్ల మనకు అందుకు ఆనందం కలుగుతుంది. ఇది మానవతా లక్షణం కాదు. ఇది నరపిశాచాల లక్షణం. నర కీటకాల లక్షణం. ఏ కొంచెం మానవత్వం కలిగిన మామూలు మనిషి అయినా, ఇతరుల కష్టాలను తొలగించలేకపోవచ్చు కాని, ఆ కష్టాలను చూచి

ఇతరులను ద్వేషించడం అంటే ఎలుక ఉన్నదని ఇంటిని తగులబెట్టుకోవడం.

ఎన్నడూ సంతోషించలేడు. ఇతరులను కష్టాల కడలిలో ముంచి, మనిషి ఎన్నడూ సుఖంగా నిద్రపోలేడు. అలా నిద్రపోవడం మానవేతరమైన అవగుణం. కనుకనే, అసూయ మనిషిని మాట్లాడే పశువుగా మార్చుతుంది. దిగజార్చుతుంది.

ఆంతరిక వికాసానికి అడ్డుగోడ అసూయ

మనం అసూయ చెందే వ్యక్తిని మాటిమాటికీ నిందిస్తూ ఉంటాము. అయినా అతడిని ఎప్పుడూ మనకన్న ఉన్నతుడుగా, గొప్పవాడుగా పరిగణిస్తాము. ఈ ఉన్నతిని, ఈ గొప్పతనాన్ని మనం చూడలేము. అతడి పట్ల మన మనస్సులో ఒక విచిత్రమైన ఆకర్షణ ఏర్పడుతుంది. మనకు తెలియకుండానే, మనం కోరుకోకుండానే - మనం అతడిని మన మనోవేదికమీద కూర్చోబెడతాము. నిరంతరం అతడిని గురించి ఆలోచిస్తూ ఉంటాము. ఈ ఆలోచన వ్యతిరేకాత్మకం అయినప్పటికీ.

ఇక్కడ ఒక లోతయిన ద్వంద్వం ఏర్పడుతుంది. ఎందుకంటే- మనం అసూయపడే వ్యక్తికి మన మనసులోపల స్థానం ఇవ్వడం మనకు ఇష్టం ఉండదు. అయినా అతడికి అక్కడ స్థానం లభిస్తూనే ఉంటుంది. ఈ ద్వంద్వంలో చిక్కుకుని మనం మన మానసిక శక్తులను క్షీణింపజేసుకుంటాము. మన మానసిక శక్తులు కుంచించుకుపోతాయి, స్తంభించిపోతాయి. ఎప్పుడూ వ్యతిరేకాత్మక ఆలోచనలకు జన్మనిస్తాయి. అందువల్ల మన ప్రవృత్తి లోపలా బయటా వ్యతిరేకాత్మకతతో నిండిపోతుంది. దానిని వెదజల్లి వాతావరణాన్ని కటుత్వంతో, విషంతో నింపివేస్తుంది. ఇలాంటి మనస్తత్వం తన వికాసంపై విశ్వాసం కలిగి ఉండడానికి బదులు ఇతరులకు హాని కలిగించడంలో విశ్వాసం కలిగి ఉంటుంది.

ఆత్మన్యూనతకు గురి అయిన వ్యక్తులలో అసూయ జనిస్తుంది. ఈ అసూయ మనిషిని ఆత్మవిముఖుణ్ణి చేస్తుంది. ఈ ప్రవృత్తి మన ఆధ్యాత్మిక శక్తులను హరించివేస్తుంది. ఎందుకంటే - మనం ఏది చేయాలో అది

చేయము; ఏది చేయకూడదో అది చేస్తాము. అలాంటి స్థితిలో ఆంతరిక వికాసపు తలుపులన్నీ మూసుకుపోతాయి. గమ్యం లేకుండా తిరగడం తప్ప మరేమీ మిగులదు.

ఒక సర్వే ఫలితాల ప్రకారం - అసూయ పురుషులలోకన్న స్త్రీలలో హెచ్చుగా ఉంటుంది. మనస్తత్వవేత్తలు ఇందుకు కారణం చెబుతారు. అసూయ భావుకత స్థాయిలో జనిస్తుంది; ఆలోచనల స్థాయిలో జనించదు. స్త్రీలలో భావుకత అత్యధికంగా ఉంటుంది. భావుకత హెచ్చుగా ఉన్న పురుషులలో అసూయ కూడా హెచ్చుగా ఉంటుంది. అసూయ ఒకే సమయంలో పలువురి పట్ల ఏర్పడవచ్చు. ఏది ఏమయినా అసూయ వేరుపురుగులా మన ఆధ్యాత్మిక శక్తులను దొలిచివేస్తుంది. మనం ఆంతరిక శక్తులను కోల్పోతాం. కాగితపు పువ్వులలా తయారవుతాం.

అసూయ మన సంతోషాన్ని, శాంతిని, ఆనందాన్ని మరో వ్యక్తికి తాకట్టు పెడుతుంది. అతడు పిడికిలి విప్పితే మనం సంతోషిస్తాం. అతడు పిడికిలి మూసుకుంటే మనం విచారిస్తాం.

అయితే, మనం అసూయ నుండి విముక్తి పొందలేమని భావించకూడదు. అసూయ అనే బురద నుండి మనం బయటపడవచ్చు. ఉల్లాసంగా, ఆనందంగా జీవించవచ్చు. అసూయ నుండి బయటపడడానికి కొన్ని సూత్రాలు ఉన్నాయి. వాటిని పాటించి ప్రయోజనం పొందవచ్చు.

అసూయకు విరుగుడు ఆత్మవిశ్వాసం

1. మనం మన మౌలికతను, స్వంత వ్యక్తిత్వాన్ని వికసించజేసుకోవాలి. మనం ఒక వ్యక్తి పట్ల అసూయ పడడంలో ఒక మంచి కూడా ఉంది. ఆ వ్యక్తిలో లేని గుణగణాలు, శక్తియుక్తులు మనలో ఉన్నాయని మన లోపలికి పోయి చూస్తే మనకు తెలుస్తుంది. అవి మన ప్రత్యేకతలు. మన విశిష్టతలు. మన విలక్షణతలు. అవి మన మౌలిక

అదృష్టం సాహసవంతుణ్ణి వరిస్తుంది.

గుణాలు. క్రమపద్ధతిలో, తగు విధి విధానాల ద్వారా వాటిని మనం పెంపొందించుకోవాలి. ఇలా కృషి ప్రారంభించిన రోజునుండి అసూయ మనకు దూరం కావడం ప్రారంభమవుతుంది.

2. మనం మనలోపల ఆత్మవిశ్వాసాన్ని నిర్మాణం చేసుకోవాలి నేను ఆ పరమేశ్వరుని అంశను; పరమేశ్వరునిలో ఇమిడి ఉన్న విశేషతలన్నీ అంశలుగా, భాగాలుగా నాలో ఉన్నాయి'-అనే భావనను మనం మన మనస్సులలో పటిష్టం చేసుకోవాలి.
3. మనం మన సాఫల్యాలకు సంతృప్తి పొందాలి. ఇతరుల వికాసానికి అడ్డు తగలకూడదు. వారి వికాసానికి దోహదం చేయాలి. మన ఆత్మోన్నతి అనే భావం, ఇతరుల పట్ల సహకార ప్రవృత్తి మనల్ని అసూయకు దూరం చేస్తాయి.
4. మనం ఇతరులను అధములుగానూ పరిగణించ కూడదు, ఉన్నతులుగానూ పరిగణించ కూడదు. వారి సద్గుణాలను గౌరవించాలి. ఆ గుణాలను ఇతరుల వద్ద ప్రశంసించాలి.

5. మనం ఇతరులవలె తయారు కావలసిన అవసరం లేదు. మనం మనంగానే తయారు కావాలి. భగవంతుడు మనకు ప్రసాదించిన రూపాన్నీ, స్వభావాన్నీ గౌరవించాలి. మనలోని గుణాలను వికసింపజేసుకోవాలి. తద్వారా మనదైన నమూనాను, మనదైన మోడల్ను రూపొందించుకోవాలి. ఎందుకంటే - మహాపురుషులందరూ ఇతర వ్యక్తులవలె లేరు. వారు తమవలెనే ఉన్నారంటే.

అసూయను కలిగించే కారణాలను తలక్రిందులు చేసి, సంకల్ప పూర్వకంగా సమానాంతర గుణాలను పెంపొందించుకోవడం ద్వారానే ఈ భావ వికృతిని తొలగించుకోవచ్చు. ఆరోగ్యప్రదమూ, సుందరమూ అయిన భావదశ మన ఆధ్యాత్మిక శక్తులను వికసింపజేస్తుంది. ఇందులోనే మన ఉద్ధరణకూ, ఉన్నతీకీ అర్థం ఇమిడి ఉంది. కనుక, మనం అసూయ అనే విషాన్ని దూరంగా ఉంచాలి. దివ్య భావనల అమృత కణాల రసాస్వాదన చేయాలి. ఇందుకై ఇతరులకు ప్రేరణ ఇవ్వాలి.

H H H

గోపీచంద్ జీవన పరివర్తన

బెంగాలు రాజు గోపీచంద్ యువావస్థలో అనేక వ్యసనాలలో చిక్కుకున్నాడు. అతడు అనేక వివాహాలు చేసుకున్నాడు. మద్యపానం వంటి అలవాట్లు చేసుకున్నాడు. తన కుమారుణ్ణి కుమార్గం నుండి తొలగించి సన్మార్గంలోకి ఎలా తీసుకురావాలా అని అతని తల్లి నిరంతరం ఆలోచిస్తూ ఉండేది. అతని సామర్థ్యం ఈ రకంగా వృధా కాకూడదు. అతని వ్యక్తిత్వాన్ని పరమార్థ ప్రయోజనాలలో వినియోగించాలి. అతడు తపస్వియై జనకశ్యాణం కోసం ఏదైనా మహత్తర కార్యం చేయాలి-అని ఆమె కోరుకునేది. ఇందుకోసం ఆమె స్వయంగా శిక్షణ ఇవ్వడం, మహోన్నత ఉద్దేశ్యం బోధపరచుట ప్రారంభించింది. ఈ పనిలో అతని మామ కూడా సహాయం చేశాడు. మేనమామ భర్తృహరి తపస్వి. తల్లి మేనమామల శిక్షణ ఫలించింది. దానికి తోడు యోగి జలంధరనాథ్ సంపర్కం కలిగి ఆయన శిష్యుడైనాడు.

గోపీచంద్ జీవితంలో పరివర్తన కలిగింది. సంయమం, సాధనల ద్వారా గతంలోని దుర్గుణాల నుండి ముక్తి పొందాడు. రాజ్య వ్యవహారాలు తల్లి, సహచరులు నిర్వహించారు. గోపీచంద్, భర్తృహరి, జలంధరనాథ్ల కూటమి సుదూర క్షేత్రాలలో తిరిగి ప్రశంసనీయ వాతావరణాన్ని నిర్మించారు. - ప్రజ్ఞాపురాణం నుండి

ఆశకూ సామర్థ్యానికీ మధ్య ఉన్న అగాధాన్ని తెలుసుకుంటే సుఖిస్తావు.

సాధన విజ్ఞానం

వ్యక్తిత్వాన్ని తీర్చిదిద్దే ఆధ్యాత్మిక వాతావరణం

ఆధ్యాత్మిక వాతావరణం దానికదిగా ఒక బలీయమైన ప్రేరణ శక్తి. అది ఉన్నత స్థాయికి ప్రేరణలకు శక్తి కేంద్రం. ఆ వాతావరణం నుండి శ్రేష్ట ప్రేరణల విద్యుత్ ప్రవాహం పొంగిపొరలుతూ ఉంటుంది. ఆ వాతావరణ సంపర్కంలోకి వచ్చే వ్యక్తులు ఈ ప్రేరణల విద్యుత్ స్పర్శద్వారా తమ జీవితం విషయంలో కొత్త దిశలో ఆలోచించే ప్రేరణను పొందుతారు. ఒక కొత్త చైతన్యాన్ని, ఒక కొత్త జాగరూకతను వారు అనుభూతి పొందుతారు. మంచి పనులు చేయాలనే భావన వారిలో ప్రవహిస్తుంది. వారి భావనను సక్రమంగా గ్రహిస్తే, సక్రమంగా ధారణ చేస్తే - వారి జీవితమంతా మారితీరుతుంది.

ఇదొక వైజ్ఞానిక ప్రక్రియ

ఆధ్యాత్మిక వాతావరణం ఇంతవరకు ఎందరెందరి జీవితాలనో మార్చింది. మలచింది. రూపుదిద్దింది. నికృష్టులు ఎందరో దీని ప్రభావం వల్ల ఉత్కృష్టతను పొందారు. ఇదంతా అద్భుతం కాదు. గారడీ కాదు. నూటికి నూరు పాళ్లు వాస్తవం. ఆధ్యాత్మిక వాతావరణం వైజ్ఞానిక పద్ధతిలో కలిగించే ప్రభావం వల్ల క్షుద్రత్వం గొప్పతనంగా మారిన ఉదాహరణలు అవన్నీ. ఈ శాస్త్రీయ ప్రక్రియకూ, ప్రభావానికి స్వాక్ష్యాధారాలు అనేకం ఉన్నాయి. అయితే ఈ ప్రక్రియ యొక్క శాస్త్రీయతపైన చర్చ, చింతన, పరిశోధన, అంతగా జరగలేదు. సంస్కారం లేని వ్యక్తులు హెచ్చుగా ఉన్న ఈ యుగంలో ఆధ్యాత్మిక వాతావరణం కలిగించే ప్రభావాలను శాస్త్రీయంగా అధ్యయనం చేయవలసిన ఆవశ్యకత ఏర్పడింది. అందువల్ల - వ్యక్తిత్వాన్ని తీర్చిదిద్దే ప్రాచీన విద్య నేటి వైజ్ఞానిక యుగానికి అనుగుణంగా కొత్త స్ఫూర్తిని పొందగలుగుతుంది.

విశిష్టమైన అయస్కాంత శక్తి

అతి శ్రేష్టమైన ఆలోచనలు, అత్యున్నత భావనలు, సంస్కరించబడిన ప్రాణశక్తి - వీటి సమ్మేళనంవల్ల ఒక

అయస్కాంత శక్తి ఏర్పడుతుంది. ఆ అయస్కాంత శక్తి ఆధ్యాత్మిక వాతావరణాన్ని నిర్మాణం చేస్తుంది. ఈ అయస్కాంత శక్తి ఎంత బలీయంగా ఉంటే ఆధ్యాత్మిక వాతావరణం అంతగా పెరుగుతుంది. మరోప్రక్క ఈ అయస్కాంత శక్తి ఎంతగా క్షీణిస్తే ఆధ్యాత్మిక వాతావరణం అంతగా బలహీనమవుతుంది. ఎప్పుడయినా, ఏ యుగంలో అయినా, ఏ స్థలంలో అయినా ఆధ్యాత్మిక వాతావరణం ఈ ప్రక్రియ ద్వారానే నిర్మాణం అయింది. నాశనం అయింది. సమయాన్ని బట్టి పరిస్థితిని బట్టి దీనికి కారణాలు ఏవైనప్పటికీ.

రమణ మహర్షి, అరవింద యోగి,

శ్రీరామశర్మ ఆచార్య

తపస్సు నుండి జనించిన ప్రచండ ప్రాణశక్తి ఏదైనా ఒక స్థలంలో కేంద్రీకృతం అయితే, ఆ స్థలంలో ఆధ్యాత్మిక వాతావరణం నిర్మాణం అవుతుంది. వైదిక యుగంలోని మహర్షులూ, ఆధునిక యుగంలో రమణ మహర్షి, మహాయోగి శ్రీ అరవిందులు, శాంతికుంజ్ సంస్థాపకులు ప్రచండమైన తపస్సు చేసి ఆధ్యాత్మిక వాతావరణాన్ని సృష్టించారు. తపస్సులు పెక్కు విధాలు. ఇవన్నీ శాస్త్రీయ ప్రక్రియలు. వీటి ఫలితాలు అతిశ్రేష్టమైన ఆలోచనలుగా, అత్యున్నతమైన భావనలుగా, సంస్కరించబడిన ప్రచండమైన ప్రాణశక్తిగా ఘనీభవిస్తాయి. ఏ తపశ్చర్య ఈ ఫలితాన్ని ఎంత చిక్కగా, ఎంత దట్టంగా, ఎంత బలంగా ఇవ్వగలిగితే అది అంతగా సార్థకం అవుతుంది.

తీర్థక్షేత్రాల వెనుక....

ఆధ్యాత్మిక వాతావరణాన్ని నిర్మాణం చేయడం ఎంత ముఖ్యమో దానిని రక్షించడం మరింత ముఖ్యం. ఎందుకంటే - సంరక్షణ జరగకపోతే ఆ స్థలం తన మహత్తును కోల్పోతుంది. ఆధ్యాత్మిక వాతావరణంలోని శక్తి యథాప్రకారం నిలచి ఉండాలంటే, ఆ స్థలంలో నివసించే వ్యక్తులూ, ఆ స్థలానికి వచ్చే వ్యక్తులూ తమ

మనం ఎలా ఉండాలో ఏకాంతం నేర్చుతుంది. మనం ఎలా ఉన్నామో సమాజం చెపుతుంది.

శ్రేష్ఠ ఆలోచనలను, శ్రేష్ఠ భావనలను, తమ తపస్సులోని లఘు అనుష్ఠానాల శక్తిలోని ఒక అంశను అక్కడ సమర్పిస్తూ ఉండాలి. ఈ అంశదానానికి ప్రతిఫలాన్ని ఆధ్యాత్మిక సాఫల్యాల రూపంలో, ఆధ్యాత్మిక శక్తుల రూపంలో ఆ దివ్య వాతావరణం వారికి స్వయంగా ఇస్తూ ఉంటుంది. ఈ శాస్త్రీయ సత్యాన్నే మన ప్రాచీన మహర్షులు తీర్థక్షేత్రాల కట్టుబాట్ల రూపంలో మనకు వ్యాఖ్యానించి అందించారు.

శ్రేష్ఠమైన కర్మ, శ్రేష్ఠమైన ఆలోచన, శ్రేష్ఠమైన భావనలు - ఇవి ఎలాంటి ఆధ్యాత్మిక వాతావరణానికయినా తప్పనిసరి అవుతాయి. ఈ మూడింటివల్ల ఆ వాతావరణం చిరకాలం శక్తికేంద్రంగా నిలిచి ఉంటుంది. ఈ శక్తి తన సంపర్కంలోనికి వచ్చే వ్యక్తులకు బలీయమైన ప్రేరణ శక్తి (స్ట్రాంగ్ మోటివేషనల్ ఫోర్స్)గా పని చేస్తుంది.

వాతావరణం నుండి లభించే ప్రేరణలు వ్యక్తిత్వాన్ని రూపుదిద్దడంలో ప్రముఖ తత్వములనే వాస్తవం నిరంతర మనస్తత్వ పరిశోధనల ద్వారా ధృవపడింది. ఇక్కడ మరో వాస్తవాన్ని కూడా గమనించవలసి ఉంది. ప్రతి వ్యక్తి తన మానసిక పరిస్థితికీ, సంస్కారాలకూ, ప్రవృత్తులకూ, ఆలోచనలకూ అనుగుణంగా ఈ ప్రేరణలను గ్రహిస్తాడు. మనఃస్థితి, పరిస్థితుల ఆంతరిక సమన్వయం ఫలితంగా అతడి వ్యక్తిత్వం నిర్మాణం అవుతుంది. అతడి వ్యక్తిత్వంలోని ప్రత్యేకతల రూపురేఖలు ఏర్పడతాయి. మామూలు వాతావరణంలో ఈ పరిస్థితి కలగావులగంగా ఉంటుంది. ఎందుకంటే, అక్కడి ప్రేరణలలో మంచివీ ఉంటాయి, చెడ్డవీ ఉంటాయి. అయితే, ఆధ్యాత్మిక వాతావరణంలో ఈ పరిస్థితి మారుతుంది. ఎందుకంటే, ఆ వాతావరణం తన దివ్య స్పందనలకు అనుగుణంగా శ్రేష్ఠవ్యక్తులను రూపుదిద్దే వర్క్-షాప్ గా పని చేస్తుంది.

వ్యక్తిత్వ నిర్మాణ ప్రక్రియ

ఆధ్యాత్మిక వాతావరణపు క్రియాశీలత రెండు విధాలుగా ఉంటుంది. అతి శ్రేష్ఠమైన ఆలోచనలు, అత్యున్నతమైన భావనలు, సంస్కరించబడిన ప్రాణశక్తుల రూపంలో అక్కడ వ్యాపించిన ప్రేరణల విద్యుత్ ప్రవాహం మొదటిది. అది కంటికి కనిపించని ప్రవాహం. అయినా, సంవేదశీలురూ, జాగరూకులూ అయిన వ్యక్తులు తమ అస్తిత్వంలో ఈ ప్రవాహాన్ని నింపుకుంటారు. రెండవది అక్కడ జరిగే కార్యక్రమాల రూపంలో క్రియాశీలంగా ఉంటుంది. అదృశ్యమైన ప్రేరణలు పంపడానికి ఈ దృశ్య కార్యకలాపాలు ఉపకరిస్తాయి.

శాంతికుంజ్ లో ఈ రెండు విధములైన ప్రవాహాలు క్రియాశీలంగా ఉండడాన్ని మనం అనుభూతి పొందుతాము.

ప్రేరణలు కనబడేవి అయినా, కనబడనివి అయినా-అవి మొట్టమొదట తమ సంపర్కంలోనికి వచ్చే వ్యక్తుల ఆలోచనా విధానాన్ని ప్రభావితం చేస్తాయి. వారు ఆలోచించే పద్ధతులూ, అవగాహన చేసుకునే పద్ధతులూ మారతాయి. మనస్తత్వ శాస్త్రం ప్రకారం చెప్పాలంటే - ఈ మార్పు వ్యక్తిలోని జాగరూకత (ఎటెన్షన్)కు అనుపాతంలో ఉంటుంది. జాగరూకత అత్యధికంగా కలిగి ఉన్న వ్యక్తులు ఆధ్యాత్మిక వాతావరణం నుండి ఆమేరకు ప్రయోజనం పొందుతారు. జాగరూకత లోపిస్తే ఈ ప్రయోజనం లభించదు. జాగరూకత తక్కువగా ఉన్న స్థితిలో వ్యక్తి దృశ్య కార్యకలాపాలలో పాల్గొనగలిగితే, మొదట అతడి జీవన సరళి మారుతుంది. వ్యవహారణ తీరు మారుతుంది. ఆ తర్వాత దృశ్య కార్యకలాపాల ప్రభావం ఆలోచనపై పడుతుంది. మనస్తత్వశాస్త్ర పరిభాషలో చెప్పాలంటే, మొదట “బిహేవియర్ మోడిఫికేషన్” జరుగుతుంది. పరిస్థితికీ, మనః స్థితికీ అనుగుణంగా ఈ ప్రక్రియలు రెండూ మెల్లగా కాని, వేగంగా కాని జరగవచ్చు, రెండూ కలిసి జరగవచ్చు కూడా.

శాంతికుంజ్ లో ఈ అనుభూతి

వాస్తవం ఏమంటే - ఉన్నత స్థాయి ప్రేరణల నిరంతర సంపర్కం వల్ల ఉన్నత స్థాయి చింతన నిర్మాణం అవుతుంది. ఈ చింతన ద్వారా, సంజ్ఞానం ద్వారా, ఉన్నత స్థాయి శీలం నిర్మాణం అవుతుంది. ఉన్నత స్థాయి వ్యక్తిత్వం నిర్మాణం అవుతుంది. ఇలాంటి వ్యక్తిత్వంలో ధార్మిక సంవేదన, పరోపకార గుణం వంటివి ఇమిడి ఉండడం సహజం.

శాస్త్రీయ పరిశోధన ద్వారా, పరీక్షల ద్వారా ఈ ప్రక్రియలను ధృవపరచగలుగుతాము. ఇలాంటి వ్యక్తిత్వం కలిగిన వ్యక్తి వ్యవహారణ సామరస్యపూర్వకంగా, శ్రేష్ఠంగా ఉండడం సహజమే. అధ్యాత్మిక వాతావరణం అత్యంత శ్రేష్ఠమైన మానవ జీవనాన్ని రూపుదిద్దే పరిశోధనాలయం అనే సత్యం అనేక సంఘటనల ద్వారా, లెక్కకు మిక్కిలి అయిన సాక్ష్యాధారాల ద్వారా రుజువయింది.

శాంతికుంజ్ లోని ఆధ్యాత్మిక వాతావరణంలోనికి వచ్చి ఈ సత్యాన్ని అనుభూతి పొందవచ్చు.

H H H

డబ్బు మీద నమ్మకం పెట్టుకోకు. నమ్మకస్థుల వద్ద డబ్బు పెట్టుకో.

మనం-మన ఆరోగ్యం

సాధనకు ప్రాణం : సాత్వికాహారం

సాధనా రంగంలో సాఫల్యం పొందడంలో ఆహారానికి మహత్తర ప్రాధాన్యం ఉన్నది.

ఆహారశుద్ధి సత్వశుద్ధి: సత్వశుద్ధి ధృవాస్పృతి:
స్పృతిర్లభ్యే సర్వగంధీనాం విప్రమోక్షస్తస్మై
మృదితకషాయాయ తమసస్పరం దర్భయతి
భగవాన్ సనత్కుమారః ।

అనగా -

ఆహారం పవిత్రం అయితే అంతఃకరణ పవిత్రం అవుతుంది. అంతఃకరణ నిర్మలం అయితే వివేక బుద్ధి తీక్షణం అవుతుంది. ఆ వివేకం ద్వారా అజ్ఞానం వల్ల ఏర్పడిన బంధనాలు త్రెగిపోతాయి. ఈ జ్ఞానాన్ని నారదునికి సనత్కుమార భగవానుడు తెలిపాడు.

మనస్సుపై ఆహారం ప్రభావం

ఆహారంతో రక్త మాంసాలేకాక మనస్సు కూడా ఏర్పడుతుంది. ఆహారం వల్ల మానసిక సామర్థ్యం ఖచ్చితంగా ప్రభావితం అవుతుంది. ఇది నగ్నసత్యం.

టీ, కాఫీ మున్నగు ఉత్తేజం కలిగించి వేడి పానీయాలు మనస్సులోని ఉత్సాహాన్ని పెంచుతాయి. వేడిమివల్ల శరీరమే కాక మనస్సుకూడా వేడెక్కుతుంది. చల్లని పానీయాలు త్రాగడం వల్ల నోరూ, కాళ్లూ చల్లదనాన్ని అనుభవిస్తాయి; మనస్సు కూడా శాంతిస్తుంది. కోపంతో మండిపోతూన్న వ్యక్తి చల్లని పానీయాలు త్రాగితే, ఆ ఆవేశం తగ్గుతుంది. ఇది అందరికీ అనుభవంలో ఉన్న విషయమే.

మತ್ತು పదార్థాల ప్రభావం ఈ వాస్తవాన్ని మరింత ప్రత్యక్షంగా చూపుతుంది. గంజాయి, భంగు, నల్లమందు, సారాయి మున్నగు వాటిని సేవించడం వల్ల మెదడు తీవ్రంగా

ప్రభావితం అవుతుంది. మత్తు పదార్థాలను తీసుకున్న వ్యక్తి తన స్థాయిని మరచిపోతాడు. మర్యాదగా ప్రవర్తించలేడు. అతిగా వాగుతాడు. పిచ్చివాడిలా వ్యవహరిస్తాడు. ఇతరులపై ఆక్రమణ చేసి కష్టాలను కొని తెచ్చుకుంటాడు. సహృదయతనూ, వివేకాన్నీ కోల్పోతాడు. ఉచితానుచితాలను గుర్తించకుండా ఏవేవో పనులు చేస్తాడు. క్రూరకృత్యాలు చేసేవారు మత్తుపదార్థాలు తీసుకుంటారు-సహృదయతా, వివేకశీలతా తమ క్రూరత్వాన్ని తగ్గించకుండా ఉండేందుకు, తమ క్రూరత్వాన్ని రెచ్చగొట్టేందుకు.

సాత్విక ఆహారం ద్వారా సత్వగుణం

చెడు ఆహారం వల్ల ఇలా హాని జరుగుతుంది. అలాగే- సాత్విక ఆహారం వల్ల బుద్ధిలో సత్వగుణం ప్రవేశిస్తుంది. మెదడు సామర్థ్యాన్ని పెంచేవీ, బుద్ధి కుశలతనూ, మనోబలాన్నీ, దూరదృష్టిని, వాస్తవిక దృష్టిని, మంచి నిర్ణయం తీసుకునే శక్తిని అభివృద్ధి చేసేవీ అయిన ఆహార పదార్థాలు ఉన్నాయి.

సాత్విక ప్రవృత్తి కలిగి, తేలికగా జీర్ణమయే ఆహార పదార్థాలు మెదడు యొక్క వికాసానికి దోహదం చేస్తాయి. బరువైన, ఘటైన, వేయించిన, తీపి అతిగా ఉన్న, మసాలా వేసి వాసన కల్పించిన, రంగు చేర్చి ఆకర్షకంగా చేసిన పదార్థాలు సాత్వికములు కావు. అవి ఉత్తేజపరుస్తాయి. అవి తామసిక స్థాయికి చెంది ఉంటాయి. అలాంటి పదార్థాలను తింటే అజీర్ణం, రక్తవికారం వంటి వికృతులు ఏర్పడతాయి. వీటివల్ల రకరకాల రోగాలు వస్తాయి. ఈ పదార్థాలవల్ల మెదడు యొక్క కోమలత్వం, సామర్థ్యం దెబ్బతింటాయి.

మెదడుకు బలాన్ని ఇచ్చే సాత్విక పదార్థాల జాబితాను తయారు చేయవలసిన అవసరం లేదు. మరిగించకుండా, వేయించకుండా ఉండి, అవి సహజసిద్ధమైన తమ రూప, రస, గంధ, రుచుల ద్వారా మనకు తృప్తినిస్తాయి. అవి మన శరీర

ప్రేమలో మనిషి సర్వమూ సమర్పించికూడా తక్కువే ఇచ్చానని భావిస్తాడు.

నిర్మాణానికి అనుగుణమైనవి. సహజమైనవి. అలాంటి ఆహారాన్ని తీసుకునే అధ్యాత్మవేత్తలు తమ బౌద్ధిక, ఆత్మిక విశిష్టతలను ఏర్పరచుకుని పెంపొందించుకుంటారు.

మరికొన్ని పదార్థాలు ఉన్నాయి. వాటిని ఔషధాలకు అనుపానాలుగా, బలవర్ధకాలుగా వాడవచ్చు. గోరఖ్ముండి, శతావరి, బచ్, శంఖపుష్పి, బ్రాహ్మీ మొదలైన వాటిని బలవర్ధక పదార్థాలుగా ఆయుర్వేదం పేర్కొన్నది.

ఆలిండియా మెడికల్ ఇన్స్టిట్యూట్లోని పరిశోధకులు స్మరణ శక్తిని పెంచడంలో ప్రసిద్ధి పొందిన బ్రాహ్మీ మూలికపై పరిశోధనలు జరిపారు. ఈ వనస్పతిని హార్మోపానిస్ మోనివిసానామ్ అని పిలుస్తారు. దీనిని ఇంజెక్షన్ ద్వారా కుక్కల మెదడులలోకి పంపారు. ఫలితంగా - 'హిపాకైపస్' క్రియలో వేగం పెరిగింది. మెదడు తన పనిని మరింత చురుకుగా చేస్తూన్నదనీ, అది మరింత సన్నద్ధంగా ఉన్నదని దానివల్ల రుజువయింది.

ఆత్మిక ప్రగతి రంగంలో కూడా సరైన ఆహారం మహత్తర పాత్రను నిర్వహిస్తుంది. మన మనస్సులో పేరుకుపోయిన కషాయ కల్మషాలు ఆధ్యాత్మిక లక్ష్యాన్ని సొందడంలో అన్నిటినీ మించిన అవరోధాలను సృష్టిస్తాయి. సాత్విక ఆహారం ఈ కల్మషాల నిర్మూలనకు ప్రథమ చికిత్స. మనకు తెలియకుండా జరిగిన పాప కర్మల వల్ల జన్మించిన దోషాలను తొలగించడానికై చేసే ప్రాయశ్చిత్త చర్యలలో పంచగవ్య సేవనం, హవిష్యాన్నం తీసుకోవడం శాస్త్రాలలో పేర్కొనబడింది. అయితే, తెలిసి చేసిన పాపాలకు మన ధర్మంలో ఒకేఒక ప్రతిక్రియ - చెడ్డపనుల ద్వారా సమాజానికి జరిగిన కొరతను తగిన స్థాయిలో ప్రజోపయోగ కార్యాలు చేసి పుణ్యం సంపాదించి పూరించడం. దీనితో పాటు గతంలో చేసిన చెడ్డపనులకు వశ్చాత్పాపం చెంది, అంతఃకరణలో పేరుకుపోయిన అవాంఛనీయ కుసంస్కారాలను తొలగించుకోవాలి.

పంచగవ్యాల ప్రాధాన్యం

ఈ క్షాళనలో పంచగవ్య సేవనం, హవిష్యాన్న సేవనం

సంప్రదాయంగా వస్తున్న ప్రక్రియలు. గోరసంలో ఇమిడి ఉన్న సాత్విక సంస్కారాల పరంపర అందరికీ తెలిసినదే. ఆవుపాలు, ఆవుపెరుగు, ఆవునెయ్యి, గోమయం, గోమూత్రం - వీటి మిశ్రమం పంచగవ్యం. పాలు, పెరుగు, నేతుల ప్రయోజనం విదితమే. ఆయుర్వేదం గోమూత్రాన్ని ఎంతగానో ప్రశంసిస్తోంది. అది ఉదర రోగాలకూ, రక్త వికారాలకూ రామబాణంలా పని చేస్తుంది. గోమయం కూడా దివ్యమైన ఔషధం. అలకడం ద్వారా స్థలాన్ని శుద్ధి చేయడంలో, యజ్ఞాగ్నిలో వాడడంలో పిడకలు ప్రాముఖ్యం వహిస్తాయి. దానిని హోమియో మాత్రలవలె కొద్దిమోతాదులో వాడడం వల్ల రకరకాల ప్రయోజనాలు కలుగుతాయి. వాస్తవానికి, పంచగవ్యంలో ఆవుపాలు, పెరుగు, నేయి మాత్రమే ప్రధానంగా ఉంటాయి. గోమూత్రం, గోమయముల పాలు చాలా తక్కువగా ఉంటుంది. ఈ మిశ్రమం ఆరోగ్య రీత్యా కూడా ఎంతో ప్రయోజనకరం. భావనాత్మక క్షాళన దృష్ట్యా కూడా దీని ప్రాధాన్యం తక్కువేమీ కాదు. ప్రాయశ్చిత్త కర్మకాండలో పంచగవ్య ప్రాశనం అడుగడుగునా నిర్దేశించబడింది.

హవిష్యాన్నం ప్రాముఖ్యం

హవిష్యాన్నంలో నువ్వులు, యవధాన్యం, బియ్యం - మూడింటికి ప్రాధాన్యం ఉంది. ఇవి కూడా పరమ సాత్వికములు, సుసంస్కారములతో కూడినవి. యజ్ఞంలో ఆహుతులు వేయడంలో ఈ మూడింటినీ వినియోగిస్తారు. ప్రస్తుత ఆహార సమస్య కారణంగా నేడు వీటి మోతాదు తగ్గించబడింది. అయినా, ప్రతీకలుగా వీటిని కొద్దిగా వాడుతూనే ఉన్నారు. యజ్ఞ సామగ్రిలో వినియోగించే ఓషధులుగా వీటికి విలువ ఉంది.

తాపసుల మామూలు ఆహారంలో వీటికి ప్రథమ స్థానం ఇస్తారు. గాయత్రీ పురశ్చరణ వంటి దీర్ఘకాలిక తప సాధనలను వీటిలో ఒకదానిని కాని, ఈ మూడింటి మిశ్రమాన్ని కాని వాడి పూర్తి చేస్తారు. మామూలు ఆహారంలో కూడా వీటిని ఆధారాలుగా చేసుకుంటే, దానివల్ల శరీరంలో, మనస్సులో సాత్వికత పాలు పెరుగుతుంది. సాధనలో, తపస్సులో

సాఫల్యానికి సోపానాలు - జ్ఞానం, శీలం, సాహసం.

ఆశాజనకమైన ప్రగతి లభిస్తుంది.

'జైసా ఖావీ అన్న, వైసా బనే మనో' - ఎలాంటి ఆహారం తీసుకుంటే అలా మనస్సు తయారవుతుంది. ఇది అక్షర సత్యం. చెడు ధాన్యాలు తినడం వల్ల, తినకూడనివి తినడం వల్ల మన తప-సాధన, ధ్యాన-ధారణ సఫలం కావు. అలాంటి ఆహారం కడుపులో చేరి ఉపద్రవాలు సృష్టిస్తుంది. వాటి వల్ల మనస్సుకు శాంతి, స్థిరత్వం కరవవుతాయి.

ఈ ప్రమాదాన్ని నివారించాలంటే, సాధకుడు మొట్టమొదట తన ఆహారంలో సాత్విక వస్తువులను చేర్చాలి. ఇందుకు హవిష్యాన్నాన్ని మించినది ఏదీ లేదు. పంచగవ్యాలు, హవిష్యాన్నం - ఈ రెండింటి వల్లా ఇంద్రియ వాంఛలు అదుపులోనికి వస్తాయి. మనోనిగ్రహం సహజంగా చేకూరుతుంది.

గాయత్రీ మంత్రోచ్ఛారణ తర్వాతనే భోజనం

పంచకోశీయ గాయత్రీ సాధనలో అన్నమయ కోశ సాధనకు ప్రథమ స్థానం ఉంది. సర్వసారోపనిషత్తు ఇలా చెపుతోంది-

అన్నకార్యాణాం కోశానం సమూహా

అన్నమయః కోశ ఇతి ఉచ్యతే ।

అనగా - అన్నం వల్ల, అన్నం యొక్క స్వరూపం వల్ల శక్తి వల్ల ప్రత్యక్షంగా నిర్మాణం అయ్యేది అన్నమయ కోశం.

ఈ కోశాన్ని క్షాళన చేయడానికి సాత్విక ఆహార వ్యవస్థ ఏర్పరచబడింది. భగవంతునికి వైవేద్యంగా ఇచ్చి, గాయత్రీ మంత్ర ఉచ్ఛారణ తర్వాత భోజనం ప్రారంభించడం వల్ల ఆహారం ఔషధంగా మారుతుంది.

నిర్ణీత సమయంలో, ఆకలి కన్నా కొంచెం తక్కువ మోతాదులో మనస్సును ప్రసన్నంగా, సంతోషంగా నిలుపుకుని మామూలు భోజనం చేస్తే - దాని ప్రభావం వల్ల ఆరోగ్యం పెరుగుతుంది, మనస్సులో సాత్వికత వృద్ధి చెందుతుంది.

సాధకులకు హవిష్యాన్నంతో తయారైన ఆహారంతో పాటు బ్రాహ్మీ, ఉసిరిక రుచి అరుగుదలల దృష్ట్యా ప్రయోజనకరం. వానిలో మెదడుకు బలాన్ని ఇచ్చే టానిక్ కూడా ఉంది. ఉసిరి ఒక రసాయనం. దానిలో ముసలితనాన్ని అడ్డుకునే గుణం ఉంది. చ్యవనప్రాశ లేహ్యంలో ఉసిరియే ప్రధానమైనది. వృద్ధుడైన చ్యవన మహర్షి ఈ ఉసిరి పండ్లు తిని యువకుడు అయినాడు. బ్రాహ్మీ బుద్ధికుశలతను పెంచే మూలిక. శతావర, శంఖపుష్పి, గోరఖ్ముండీ, తీపిబచ్, బ్రాహ్మీ - ఈ మూలికలు అయిదూ సరస్వతికి ప్రతీకలుగా పరిగణించబడ్డాయి. ఇవి బుద్ధివర్ధకాలు. వీనిలో బ్రాహ్మీ మొట్టమొదటిది. హవిష్యాన్నంలో ఇవ్వబడే పచ్చడిలో బ్రాహ్మీ, ఉసిరిక మోతాదు హెచ్చుగా ఉంటుంది. వీటితో పాటు సరస్వతీ పంచకములను తగు పాళ్లలో కలుపుతారు. ఇలా ఇది మెదడు బలాన్ని పెంచే రసాయనం. బ్రాహ్మీ, ఉసిరికతో తయారైన నూనె వెంట్రుకలను నలుపుగా చేస్తుంది. వెంట్రుకల మొదళ్లను గట్టిపరుస్తుంది. స్మరణ శక్తిని పెంచడానికీ, బుద్ధికి పదును పెట్టడానికీ ఉపకరించే ఈ వనస్సుతులు భారతభూమి ఇస్తాన్న అమూల్య వరాలు. ఇలాంటి ఓషధులు ఇతరత్రా లభించడం అరుదు. ఉసిరి కాయలో ఉన్న ఉన్నత స్థాయి విటమిన్లు మరి దేనిలోనూ లభించవు.

సాధకుడు తన వివేకంతో, అనుభవజ్ఞుడైన మార్గదర్శకుని సహాయంతో స్వయంగా తన సాధనకు తగిన ఆహారాన్ని ఎంపిక చేయగలుగుతాడు. ఇలాంటి సాత్విక ఆహారం ఆరోగ్య రీత్యా మహత్తరమైన రసాయనం అవుతుంది. మనస్సు, బుద్ధి, చిత్తం, అహంకారం అనే అంతఃకరణ చతుష్టయం స్థాయిలో తమోగుణ, రజోగుణాలను సత్వగుణంగా మార్చడం దీని ప్రధాన లక్షణం. శరీరానికి లాభదాయకమా హానికరమా అనే దృష్టితో మాత్రమే కాక- మనస్సుపైనా, బుద్ధిపైనా దాని ప్రభావం ఏమిటి అనే దృష్టితో కూడా ఆహారాన్ని విశ్లేషణ చేయాలి. మనస్సుపై ఆహారం కలిగించే ప్రభావం ఖచ్చితమైన విషయం. సాధనకు ప్రాణం సాత్వికాహారం. ప్రతి సాధకుడూ ఈ వాస్తవాన్ని పూర్తిగా దృష్టిలో ఉంచుకోవాలి.

HHH

చదవడం పలువురికి తెలుసు. ఏమి చదవాలో కొంతమందికే తెలుసు.

ఆధ్యాత్మిక చికిత్స

ఆధ్యాత్మిక చికిత్సకు మూలం ఆస్తికత

ఆస్తికతను కాదనడం జీవితాన్ని కాదనడమే

వికసింపజేయలేము.

ఆస్తికత యొక్క ఉనికిని కాదనడం అసాధ్యం. మన ఉనికికి ఎంత స్పష్టమైనదో, మన జీవితం ఎంత స్పష్టమైనదో - ఆస్తికత అంత స్పష్టమైనది. జీవితపు పూర్ణత్వాన్ని అవగాహన చేసుకున్న వ్యక్తి ఆస్తికతను అనుభూతి పొందకుండా ఉండలేదు. ఆస్తికతను కాదనేవారు వాస్తవానికి జీవితాన్నే కాదంటున్నారు. తమను తాము లేము అని అనుకుంటున్నారు.

ఆస్తికత అంటే అర్థం - జీవితం ఉన్నదని నిజంగా ఒప్పుకోవడం; జీవితానికి జగత్తుకూ గల సంబంధాలను సూక్ష్మంగా, లోతుగా అనుభూతి పొందడం. దేవుని పట్ల విశ్వాసం ఆస్తికత అని వాడుక భాషలో చెబుతూ ఉంటాం. 'నాస్తికో వేద నిందకః' - అని వేద విద్వాంసులు అంటారు. వేద జ్ఞానం పట్ల నమ్మకం ఆస్తికత అని వ్యాఖ్యానిస్తారు.

వేదం అంటే సృష్టి జ్ఞానం

ఆస్తికత గురించి వాడుకలో, దర్శనంలో చెప్పబడినవన్నీ ఒకే సత్యానికి వివిధ రూపాలు. కథనం, వ్యాఖ్యలు అనేకం ఉండవచ్చు. అయినా, ఆస్తికతలోని సత్యం ఒక్కటే. ఆస్తికత దేవునిపై విశ్వాసమని మనం చెబుతాం. సమష్టి జీవనం పట్ల, సర్వవ్యాపి అయిన అస్తిత్వం పట్ల మనకు నమ్మకం ఉండాలన్నదే దాని అర్థం. వేదజ్ఞానం విషయంలో కూడా అర్థం ఇదే. వేదం అంటే నాలుగు గ్రంథాలు కావు. వేదం సత్య జ్ఞానం, సత్య విద్య. ప్రాచీన మహర్షులు జీవితంలోని, జగత్తులోని సూక్ష్మతలనూ, లోతులనూ గురించి పొందిన జ్ఞానం వేదాలలో సంకలితం అయిందని సంప్రదాయబద్ధంగా ఆలోచిస్తే తెలుస్తుంది. ఈ జ్ఞానాన్ని అవహేళన చేసి, ఉపేక్షించి, మనం జీవితాన్ని ఎన్నడూ సమగ్రంగా

ఆస్తికతను కాదంటే అధోగతే

ఇటీవలి కాలంలో విజ్ఞానం పేరిట ఆస్తికతను కాదనే ప్రయత్నాలు అనేకం జరిగాయి. రకరకాల వ్యంగ్య బాణాలు వదిలారు. రకరకాల కువిమర్శలు చేశారు. రకరకాల నిందలు వేశారు. ఈ ధోరణి ఎంతవరకు వెళ్ళిందంటే - వైజ్ఞానికతనూ, నాస్తికతనూ పర్యాయ పదాలుగా, సమానార్థకాలుగా ప్రయోగించసాగారు. ఈ తలక్రిందులు ఆలోచనా ధోరణి పెక్కు తలక్రిందులు పనులు చేయించింది. సమష్టి జీవన చేతనను కాదనడం వల్ల స్వార్థపరత్వం, అహంకారం మితిమీరిపోయాయి. ప్రకృతి వనరులను యధేచ్ఛగా, గ్రుడ్డిగా దోచుకోవడం జరిగింది. మనిషిలోని అహంకారం కొట్టి చావుదెబ్బల ఫలితంగా జీవజంతువుల జాతులూ, ఉపజాతులూ నశించిపోయాయి. ప్రకృతి వైపరీత్యాలు పెచ్చుపెరిగిపోయాయి. పర్యావరణ సంక్షోభం, ఋతువుల సంక్షోభం, రకరకాల రోగాలు, మహమ్మారులు, ఉపద్రవాలు మనిషి జీవితాన్ని తలక్రిందులు చేస్తున్నాయి. స్వార్థలాలసకూ, అహంకారానికి నిలయమైన మనిషిని మానసిక రోగాలు క్రుంగదీస్తున్నాయి.

ఇదంతా ఎందుకు జరిగింది? ఎలా జరిగింది? ఈ ప్రశ్నలకు జవాబులు వెదకడానికి శాస్త్రవేత్తలు కృషి చేశారు. ఎన్నెన్నో ప్రయోగాలు జరిపారు. సమష్టి చేతన యొక్క ఉనికిని కాదనడం ఈ వైపరీత్యాలకు మూల కారణమని వారు కనుగొన్నారు.

ముడిపడి ఉన్న జీవనమూ, జగత్తూ

ఇలా శాస్త్రవేత్తల సముదాయం ఓటమిని అంగీకరించింది. జీవనంలోని సూత్రాలన్నీ ఒకదానితో ఒకటి

గాయత్రి సాక్షాత్తు కామధేనువు.

లోతుగా, విడదీయరాని విధంగా ముడిపడి ఉన్నాయని వారు ఒప్పుకోక తప్పలేదు. జీవితమూ, జగత్తు తమ లోతులలో పరస్పరం ముడిపడి ఉన్నాయి. ఇవి వేరువేరని భావించడం గొప్ప పొరపాటు.

ఈ వైజ్ఞానిక నిర్ణయమే మరో రూపంలో ఎకాలజీ, ఎకోసిస్టమ్, డీప్ ఎకాలజీ, ఎన్విరాన్మెంటల్ సైకాలజీ వంటి పదజాలంతో వెలికివచ్చింది. అహంకారంతో కూడిన మంకుపట్టును వదులుకుని ఈ వాస్తవాలను అంగీకరిస్తే - అది ఆస్తికతను అంగీకరించడమే అవుతుంది.

ఈ వైజ్ఞానిక నిర్ణయాన్ని ఎన్నో యుగాలముందు శ్రీమద్ భగవద్గీత “సూత్రే మణిగణా ఇవ” - అని వర్ణించింది. అనగా ముత్యాల హారంలోని దారంలా జీవనంలోని వివిధ రూపాలను ఒకే పరమ దివ్య చేతన గుదిగ్రుచ్చుతోంది.

‘అయమాత్మా బ్రహ్మ’ - అనే పదాలలో ఉపనిషత్తులు ఈ సత్యాన్నే ప్రకటించాయి. ఈ నా అంతరాత్మ బ్రహ్మ చేతన యొక్క విస్తరణ - అన్నది దీని అర్థం. మన జీవితం యొక్క భావాత్మక విస్తరణయే ఈ జగత్తు; మన విస్తరణలోనే సమష్టి ఉన్నది - అన్నది కూడా దీని అర్థం.

ఉపనిషత్తుల యుగంలోని ఈ అనుభూతులను ఈ వైజ్ఞానిక యుగంలో సైతం పలువురు మనీషులు పొందుతున్నారు. కనుకనే- ఆస్తికత ఆధ్యాత్మిక చికిత్సకు సర్వసమ్మతమైన విధానంగా వారు పరిగణిస్తున్నారు.

ఇలాంటి మనీషులలో ఒకరు టి.ఎల్. మిశేల్. ఆయన ఇలా ప్రకటిస్తున్నారు - ఆస్తికతను కాదనడం వల్ల జీవన-చేతన ముక్కచెక్కలు అవుతుంది. వికలాంగం అవుతుంది. జీవితంలో అనేక వ్యతిరేకాత్మక భావాలు జన్మిస్తాయి. ఆ భావాలు వేరూనితే, రకరకాల రోగాలు వచ్చే అవకాశం ఏర్పడుతుంది. ఆస్తికతను సక్రమంగా అర్థం చేసుకుంటే, జీర్ణించుకుంటే వ్యక్తి జీవితంలో ఏర్పడే రకరకాల మానసిక గ్రంథులనుండి, మానసికమైన చిక్కుముడుల

నుండి విముక్తి పొందవచ్చు.

ఈ సందర్భంలో ఆంగ్లేయ పాత్రికేయుడు. రచయిత అయిన పాల్ బ్రంటన్ పొందిన అనుభూతి ఎంతో మధురమైనది.

పాల్ బ్రంటన్ జిజ్ఞాస

పెక్కు దేశాలలో పర్యటించిన తర్వాత పాల్ బ్రంటన్ భారతవర్షం వచ్చారు. తమ పరిశోధన ప్రవృత్తి కారణంగా, అన్వేషణ ప్రవృత్తి కారణంగా - ఆయన ఎందరో మహా పురుషులను కలుసుకున్నారు. వారిలో పలువురు తమ సిద్ధులూ, అద్భుతాలూ ప్రదర్శించారు. ఈ చమత్కారాలు ఆయన జిజ్ఞాసను తీర్చలేకపోయాయి. ఇలా ఎందరిని కలుసుకున్నా, ఎందరితో సంభాషణ జరిపినా, ఆయన ప్రశ్నలకు జవాబులు అందలేదు. మనస్సులోని అశాంతి అలాగే మిగిలిపోయింది. ఆధ్యాత్మిక చికిత్స చాలా అవసరమని ఆయన భావించారు. మరి అదెలా సాధ్యపడుతుంది? ఇలా ఆలోచిస్తూ ఉండగా, మధనపడుతూ ఉండగా - ఆయనకు రమణ మహర్షి గురించి తెలిసింది.

తమిళనాడులోని తిరువన్నామలైలో సాధన చేస్తున్న యోగివర్యులు రమణ మహర్షి. ఆ మహర్షి పేరు ఆయన హృదయతంత్రులలో మధుర నాదం మీటింది. మహర్షి తన అదృశ్య స్వరాలతో తనను ఆహ్వానిస్తున్నారని ఆయనకు అనిపించింది. ఆ స్వరం పరిచితమైనది కాదు. అయినా ఆ పిలుపులో ఆత్మీయత మిళితమై ఉంది.

ఆయన బయలుదేరారు. కొద్దిరోజులలో యాత్ర పూర్తయింది. ఆయన అరుణాచలం చేరుకున్నారు. మహర్షి తమ గుహలో ఉన్నారని ఆయనకు తెలిసింది. ఆ సాయంత్రం బయటకి రావచ్చని తెలిసింది. సాయంత్రం వరకు ఎదురుచూడడం పాల్ బ్రంటన్ కు చాలా కష్టం అనిపించింది. అయినా ఆయన ఎలాగో కాలం గడిపారు.

సంయమం నుండి జనించిన మౌనం సాధుత్వానికి చిహ్నం.

రమణ మహర్షి ఎదురుప్రశ్న

ఆ తర్వాత ఆయన మహర్షిని కలుసుకున్నారు. ఆ కలయిక తొలి క్షణంలోనే ఆయన తన ప్రశ్నలను సంధించారు. ఆస్తికత అంటే ఏమిటి? దేవుడు ఉన్నాడా, లేదా?

ఈ ప్రశ్నలకు మహర్షి నవ్వారు. ఆయన ఇలా అన్నారు-

“నీవు ఉన్నావో లేవో ముందుగా చెప్పు. నీవు ఉన్నట్లయితే, నీవు ఎవరవో చెప్పు.”

తాను సహజంగా వేసిన ప్రశ్నకు మహర్షి ఎదురు ప్రశ్నలు!

పాల్ బ్రంటన్ ఏమీ చెప్పలేకపోయారు. అయితే, మహర్షి వ్యక్తిత్వంలో కొట్టవచ్చినట్లు కానవచ్చిన సత్యం ఆయన లోతులను స్పృశించింది. మహర్షి మాటలలో ఆయనకు సత్యం దర్శనం అయింది. “నేను ఎవరిని?” అనే ప్రశ్నకు జవాబు పొందడంలో ఆయన నిమగ్నం అయినారు.

“నేను”ను తెలుసుకున్న పాల్ బ్రంటన్

పాల్ బ్రంటన్ జిజ్ఞాస తీక్షణమైవది. ఆయన భావనలలో నిజాయితీ ఉన్నది. ఆయనలో ఏకాగ్రత పుష్కలంగా ఉన్నది. మహర్షి వేసిన ప్రశ్నయే ఆయనకు

ధ్యానం అయింది. ఆయన తన అస్తిత్వం పైపారలను ఒకటి ఒకటిగా తొలగించుకుంటూ వెళ్లారు. తన అస్తిత్వపు లోతులకు దిగి వెళ్లారు. అలా దిగి వెళ్లిన కొలదీ ఆయనకు ఆశ్చర్యం పెరుగుతూ వచ్చింది. పరిధిలో సరిహద్దులు ఉండేవి. కేంద్రంలోని అపరిమితి అనుభూతిలోనికి వచ్చింది. “నేను” యొక్క సరైన గుర్తింపు కూడా లభించింది. ఆస్తికత యొక్క అస్తిత్వం ఆయనకు బోధపడింది.

ఆయన మహర్షి వద్దకు తిరిగి వెళ్లారు. మహర్షి పెదవులపై కరుణతో నిండిన నవ్వు మెరిసింది. పాల్ బ్రంటన్ చూచి ఆయన ఇలా అన్నారు-

పూర్ణత్వ అనుభూతి

“నాయనా ! ఆస్తికత ఆధ్యాత్మిక చికిత్సకు ఒక విధి విధానం. జీవితంలోని దుఃఖమంతా దాని అపూర్ణత్వం యొక్క అనుభూతిలో ఉంది. దాని పూర్ణత్వాన్ని అనుభూతి పొందిన వ్యక్తి సంతాపమంతా తొలగిపోతుంది. తన అంతరాత్మలోనే అతడికి పరమాత్మ యొక్క దర్శనం జరుగుతుంది. స్వంత జీవితంలోనే జగత్తు యొక్క విస్తరణ బోధపడుతుంది. అయితే ఈ అనుభూతి పొందాలంటే నైతికతను అవలంబించడం అవసరం.”

H H H

స్వభావాన్ని మార్చివేసిన మంచితనం

ఒక సేజీ యొక్క నౌకరు నిర్లక్ష్యము చేయువాడు, పనిదొంగ. అతన్ని తొలగించాలని ఇంటిలోని వారన్నారు. సేజీ భార్య అన్నది- “ఇతన్ని తొలగించం, బాగు చేద్దాం”.

రెండవరోజు వేడినీళ్లు, తుండుగుడ్డ తీసుకొని సమయానికి వెళ్లి అతన్ని మేల్కొల్పుతూ “స్నానం చేయండి. అంతలో నేను టీ చేసి తెస్తాను” అన్నది. నౌకరు నీరు కారిపోయాడు. యజమానురాలి మంచితనం గ్రహించి మరుసటిరోజు నుండి అన్ని పనులు సమయాన్ననుసరించి చేయటం ప్రారంభించాడు. అతన్ని తొలగించవలసి రాలేదు. కొద్దిరోజుల్లో ఇంటిలోని ఒక మనిషిగా అయ్యాడు.

- ప్రజ్ఞాపురాణం నుండి

భయం నుండి జనించిన మౌనం పశుప్రవృత్తి.

కృష్ణావతారం-29

ఉద్ధవునికి ఉపదేశం

భగవానుడు తన భక్తుడైన ఉద్ధవుని పిలిచి తన ప్రణాళికను చెప్పి ఇట్లు పలికెను - నేను శరీరమును విడచిన పిమ్మట నా ప్రకాశము నుండి వంచితుడవైనట్లుగ నిన్ను నీవు భావించుకొనవలదు. నీవు నన్ను నీలోని ఆత్మరూపమున చూడుము. ఈ విధానమును భగవాను డిట్లు చెప్పెను.

తస్మాద్వ్యక్తేన్ద్రియ గ్రామో యుక్త చిత్త ఇదం జగత్ ।
ఆత్మవీక్షస్య వితతమాత్మానాం మయ్యధీశ్వరే ॥
జ్ఞాన విజ్ఞాన సంయుక్త ఆత్మభూతః శరీరిణామ్ ।
ఆత్మానుభవ తుష్టాత్మా నాస్తరామైర్విహస్యసే ॥

నీవు మొట్టమొదట నీ ఇంద్రియముల నన్నిటిని వశములో నుంచుకొనుము. చిత్త వృత్తులనన్నింటిని కూడా అధీనంలో నుంచుకొనుము. పిమ్మట ఈ జగత్తు అంతయు నా ఆత్మయందే వ్యాపించియున్నదనియు, ఆత్మ పరమాత్మ రూపుడనగు నాయందే యున్నదనియు, నా కంటె అభిన్నమైన దనియు తెలిసికొని దర్శింపుము.

అప్పుడు జ్ఞానము (నిశ్చయ జ్ఞానము), విజ్ఞానము (అనుభవ జ్ఞానము) కలవాడవై నీవు నీ ఆత్మను శరీరధారులందరి ఆత్మరూపమున అనుభూతిని పొంది సంతోషుడవగుదువు. అందువలన నిన్నెట్టి విఘ్నములు బాధింపవు.

1. అంతఃకరణమున ఈశ్వర సాక్షాత్కారమునకు సంబంధించి ఈ సోపానములను చక్కగా తెలిసికొని వానిని సాధింపవలెను.
2. ఆత్మ తత్వానుభూతి కలిగినంతనే మానవుడు తన్ను తాను ఈశ్వరుని వలె సర్వవ్యాపిగా అనుభూతి చెందును.
ఉద్ధవుడు భగవానుని అడిగెను. - యోగేశ్వరా! తన

ప్రగతికై మార్గదర్శకుడగు గురువు యొక్క అవసరమున్నది. ఈ అవసరమును ఆత్మిక స్థాయిలో ఎట్లు పూర్తి చేయవలెను? ఇది విని కృష్ణుడు పలికెను -

ఆత్మనో గురురాత్మైవ పురుషస్య విశేషతః ।

యత్ ప్రత్యక్షానుమానాభ్యాం శ్రేయోఽస్తిసావను
విస్తతే॥

సర్వప్రాణుల యొక్క విశేషముగ మానవుని యొక్క ఆత్మయే వానికి ఉపదేశించు గురువు. అతడు తన ప్రత్యక్షానుభవము ద్వారా అనుమానము ద్వారా తన హితాహితములను నిర్ణయించుటలో పూర్తి స్వతంత్రుడు అగును.

1. ఆత్మయే సద్గురువు. దానినుండి ఆదేశములను తీసికొనునట్లు బుద్ధికి అలవాటు చేయవలెను.
పురుషత్వే చ మాం ధీరాః సాంఖ్యయోగ విశారదాః ।
ఆవిస్తరాం ప్రపశ్యన్తి సర్వశక్తుపబ్బంహితమ్ ॥

యోగ విశారదులగు ధీపురుషులు ఈ మానవ జన్మయందు ఇంద్రియశక్తి మనఃశక్తి మున్నగువానికి ఆశ్రయుడగు నన్ను పూర్తిగా బహిరంగముగా దర్శింతురు.

1. నిరర్థక ప్రయత్నములలో ఇంద్రియముల శక్తిని పోగొట్టుకొనినచో వాని యాధారముతో ఈశ్వర సాక్షాత్కారము అసంభవమేయగును.
ఏకద్విత్రీ చతుష్పాదో బహుపాదస్తథా పదః ।
బహ్వ్యః సన్తి పురః సృష్టాస్తాసాం మే పౌరుషీ ప్రియాః॥

నేను ఒక పాదము, రెండు పాదములు, మూడు పాదములు, నాలుగు పాదములు గలిగిన, అంతకంటె ఎక్కువ పాదములు కలిగిన, పాదములు లేనట్టి అనేక ప్రాణులను

ఆదర్శం లేని కృషి సరంగు లేని నావ.

సృష్టించితిని. వానిలో నాకు అన్నింటికంటే ప్రీయమైనది మానవ శరీరమే.

1. భగవానునకు ప్రీయమైన శరీరమును పొంది ఆయనకు అప్రియమైన పనిని దేనిని మానవుడు చేయరాదు.

భగవానుడు ఉద్ధవునకు ఇట్లు బోధించెను - మానవుడు ఆత్మసంకేతములను తెలిసికొనుచున్నచో తన ప్రగతికొరకు సద్గతి కొరకు ఈశ్వరుని సంకేతములను ఈ రీతిలో పొందగలుగును. ఈ సందర్భములో ఆయన అవధాతయగు దత్తాత్రేయుని కథను చెప్పెను. ఆయన తనకు 24 గురువులు ఉన్నట్లు చెప్పెను. యదుమహారాజు అడిగిన ప్రశ్నకు సమాధానము చెప్పుచు దత్తాత్రేయుడు తన గురువుల నిట్లు వివరించెను - రాజా! నా 24 గురువులను చెప్పుచున్నాను వినుము. 1.పృథ్వి 2.వాయువు 3.ఆకాశము 4.జలము 5.అగ్ని 6.చంద్రుడు 7.సూర్యుడు 8.పావురము 9.అజగరము 10.సముద్రము 11.పతంగము 12.తుమ్మెద 13.ఏనుగు 14.తేనెతీయువాడు 15.లేడి 16.ఈగ 17.వేశ్య 18.కురరపక్షి 19.బాలుడు 20.కన్య 21.బాణము చేయువాడు 22.సర్పము 23.సాలెపురుగు 24.ఆడు తుమ్మెద.

వానివలన లభించిన ఉపదేశమును వివరించుచు ఆయన ఇట్లు చెప్పెను - నేను పృథ్వి నుండి ధైర్యమును సహనశక్తిని పొందితిని. పృథ్వి వలె వృక్షములు, ఖనిజములు, పంట మున్నగు వాని నొసంగి వరమార్థవృత్తిని గూడా అనుసరింపవలసినదే.

శరీరములోని వాయువు కొద్దిలో తృప్తి పడుటను, అవసరములను పెంచుకొనగూడదని ఉపదేశించును. బయటి వాయువు నిరంతర క్రియాశీలతను, అన్ని చోట్లకు వెళ్లుటను, కాని ఎక్కడ ఆసక్తుడు కాకూడదనియు బోధించును. గంధము పృథ్వి యొక్క గుణము. దానిని వాయువు ధరించును. కాని దాని నుండి విడివడియుండును. ఆత్మగూడా శరీరమును ధరించును, కాని నిర్లిప్తముగనుండును.

ఆకాశము సర్వవ్యాపి. కాని స్థూలములైన సంచలనములచే అప్రభావితమై యుండును. ఆత్మగుణము గూడా ఇదియే. సాధకుడు జలమువలె స్వచ్ఛముగను, పవిత్రముగను, శీతలముగను ఉండవలెను. తనను కలియు వారిలో గూడా ఇట్టి గుణములనె పెంపొందింపవలెను.

అగ్ని యొక్క ప్రకాశము పైకి పోవును, దేనిని కూడబెట్టుకొనదు. అన్నింటిని తన రూపముగ మార్చును. కాని దేని చేతను ప్రభావితము కాదు. అన్నింటిని సమానముగ పంచును - మున్నగు ప్రవృత్తులను తనవిగ చేసికొనవలెను. అది అనేక రూపములుగా కనబడినను ఏ రూపములోను బంధింపబడి యుండదు. ఇట్లే ఆత్మగూడా.

రాజా! చంద్రుని కళల వృద్ధిక్షయములు జీవితములో మంచిచెడులు కాలవశమున మారుచుండునని చెప్పుచున్నవి. ఒకే స్థితి ఉండదు. సూర్యుడు ఆత్మవలె అనేక బింబములలో ఉన్నను ఒక్కడే. అతడు పృథ్వి నుండి జలమును పీల్చును. మరల దానిమీదనే వర్షించును. మానవుడు గూడా పురుషార్థమునకు చెందిన కణకణమును ప్రోగు చేయవలెను. అవసరమును బట్టి సూర్యునివలె వానిని దానము చేయవలెను.

పావురము మోహములో పడి నిరర్థక సంతానమును కనును. బోయవాడు వానిని పట్టుకొనగా తాను బయట పడినను వలలో దూకును. మానవుడు గూడా కుటుంబము పట్ల మోహగ్రస్తుడై పతితుడగును.

యః ప్రాప్య మానుషం లోకం ముక్తి ద్వారమపావృతమ్ |
గృహేషు భగవత్ సక్తస్తమారూఢచ్యుతమ్ విదుః ||

ఈ మానవ శరీరము ముక్తికి తెరచిన ద్వారము. దీనిని పొందియు పావురమువలె గృహకార్యములలోనే చిక్కుకొని యుండువాడు తన ఉన్నత స్థాయి నుండి పతితుడగును. దీనిని శాస్త్రభాషలో “ఆరూఢ చ్యుత” డందురు.

అజగరము (కొండచిలువ) ను గూర్చి దత్తాత్రేయు డిట్లు చెప్పెను - అది ఇంద్రియ సుఖములకై ప్రయత్నించదు. మానవుడు గూడా ఇట్లే ప్రవర్తించవలెను.

తపం ద్వారా చేతన సంస్కరించబడుతుంది.

సుఖమైన్ద్రియకం రాజన్ స్వర్గే నరక ఏవ చ ।
దేహినాం యద్యథా దుఃఖం తస్మాన్నేచ్ఛేత తద్బుధః

రాజా! ఇంద్రియసుఖములు స్వర్గ నరకముల రెండింటిలోను స్థానమును పొందగలవు. కాని ఆ వైపుగా చేయబడు కర్మల ననుసరించి కోరకపోయినను దుఃఖమును అనుభవింపవలసి వచ్చును. అందువలన ఉత్తమ పురుషులు ఇంద్రియ సుఖములను కోరరు.

1. ఇంద్రియ సుఖములు సహజముగనే లభించినచో ఎట్టి హాని ఉండదు. కాని వాని వలన తరువాత దుఃఖమును అనుభవింపవలసి వచ్చును గనుక ఆ కార్యములను చేయరాదు.

దూరముగ ప్రకాశవంతముగ కనబడు వస్తువుల యొక్క ఆకర్షణమున పడి అజ్ఞానులు నష్టపోవుదురను విషయమును మిడుత వలన తెలిసికొనవచ్చును.

యోషిద్ధిరణ్యాభరణాంబరాది
ద్రవ్యేషు మాయారచితేషు మూఢః ।
ప్రలోభితాత్మా హ్యపభోగబుద్ధ్యా
పతంగవన్నశ్యతి నష్టదృష్టిః ॥

మూఢుడుగు మానవుడు మాయికములైన కామినీ కాంచనములు, వస్త్రాభరణములు మున్నగు నశ్వరములైన పదార్థములో చిక్కుకొని యుండును. వాని చిత్తవృత్తులన్నియు ఆ వస్తువులను అనుభవించుటకు ఉవ్విళ్ళూరుచుండును. అట్టివాడు తన వివేక బుద్ధిని పోగొట్టుకొని మిడతవలె నశించును.

అణుభ్యశ్చ మహద్భ్యశ్చ శాస్త్రైభ్యః కుశలో నర ।
సర్వతః సారమాదద్యాత్ పుష్పేభ్య ఇవ షట్పదః ॥

తుమ్మెద వేరువేరు పుష్పముల నుండి - అవి చిన్నవి కావచ్చు పెద్దవి కావచ్చు - సారమును సంగ్రహించును. అట్లే బుద్ధిమంతులగు పురుషులు అన్ని విధములగు శాస్త్రముల నుండియు వాని సారమును గ్రహింపవలెను.

అవధూత ఇట్లు పలికెను - తుమ్మెద సంగ్రహించదు. కాని తేనెటీగ సంగ్రహవృత్తి వలన సమూహములో అన్నింటితో పాటు తాను గూడా చంపబడును.

ఆడయేనుగుతోగూడి కామవాసనచే ప్రేరితమైన మగయేనుగు పట్టుబడును. అందువలన స్త్రీని ఎప్పుడునూ భోగరూపమున చూడరాదని దత్తాత్రేయుడు ఉపదేశమును పొందెను.

న దేయం నోపభోగ్యం చ లుబ్ధైర్వర్షఃఖసంచితమ్ ।
భుంక్తే తదపి తచ్చాన్యో మధుహేవార్థ విన్మధు ॥

నేను మధువును తీయు మనుష్యుని నుండి ఈ క్రింది ఉపదేశమును పొందితిని. పేరాశగల పురుషులు ఎంతో కష్టపడి ధనమును కూడబెట్టుచుందురు. కాని వారు సంచిత ధనమును ఎవ్వరికిని దానమీయరు. తాము అనుభవించరు. మధువును తీయువాడు తేనెటీగలు కూడబెట్టిన రసమును తీసికొనును. అట్లే సంచిత ధనమును గూడ మరియెవ్వడో ఒకడు అనుభవించును.

లేడి సంగీతమునకు వశమై వేటగానిచే చంపబడును. అందువలన మానవుడు ఏ ఇంద్రియమునందును ఆసక్తుడు కారాదు.

జిహ్వో యాతి ప్రమాథిన్యా జనో రసవిమోహితః ।
మృత్యుమృచ్ఛత్యసద్బుద్ధిర్మీనస్తు బడిశైర్యథా ॥

ఇప్పుడు నేను నీకు చేపవలన పొందిన ఉపదేశమును వినిపింతును. చేప ముల్లుకు గ్రుచ్చబడియున్న మాంసపు ముక్కమీది ఆశతో ప్రాణములను పోగొట్టుకొనును. అట్లే దుర్బుద్ధియగు మానవుడు మృత్యుముఖమున పడును.

తావజ్జితేన్ద్రియో న స్యాద్విజితా న్యేన్ద్రియః పుమాన్ ।
న జయేద్రసనం యావజ్జితం సర్వం జితే రసే ॥

మానవుడు సర్వేంద్రియములపై విజయము సాధించినప్పటికిని రసనేంద్రియమును (నాలుకను) వశము చేసికొననిదే జితేంద్రియుడు కాజాలడు. రసనేంద్రియమును

తపం ద్వారా పాత్రత ప్రామాణికం అవుతుంది.

వశము చేసికొనినచో సర్వేంద్రియములు వశములగును.

పింగళి యను వేశ్య ధనవంతుడగు పురుషునికై అర్ధరాత్రి వరకు వేచియుండి చివరకు నిరాశ చెందెను. పిమ్మట ఆమెకు వైరాగ్యము కలిగెను. విషయములమీది ఆశ వలన మానవుడు వ్యర్థముగ కష్టముల పాలగును. విరక్తియే పరిష్కారము అని ఆమె తెలిసికొని ఇట్లు గానము చేసెను -

ఆత్మైవ హ్యత్మనో గోష్టా నిర్విద్యేత యదాఖిలాత్ |
అప్రమత్త ఇదం పశ్యేత్ గ్రస్త కాలాహినా జగత్ ||

జీవుడు విషయములనుండి విరక్తుడైనపుడు తన్నుతాను రక్షించుకొనును. అందువలన ఈ జగత్తంతయు కాలమనెడు అజగరముచే గ్రస్తమైనదని భావించి చాలా జాగ్రత్తగా పరిశీలించుచుండవలెను.

ఇట్లు నిర్ణయించుకొని ఆమె ప్రశాంతముగ నిద్రించెను. మానవుడు గూడ విషయములనుండి విరక్తుడైనచో శాంతిని పొందగలుగును. కుర్రరప్పక్షి (లకుముకి పిట్ట) యొక్క ముక్కున ఉన్న మాంసఖండమును చూచి బలముగల పక్షి దానిపైకి దుమికెను. అది ఆ ముక్కును వదలి బయటపడెను. సామాన్య వస్తువుపై మోహమును వదలి నిరర్థకములైన చిక్కుల నుండి బయటపడుట బుద్ధిమంతుల లక్షణము.

నిశ్చలుడైన, తనలో తాను ఆనందమును పొందుచున్న బాలుని చూచి నేను ఆ విధముగా ఈశ్వర సాన్నిధ్యమును చేరు ప్రేరణను పొందితిని. కన్య అతిథులకై నిశ్చబ్దముగ ధాన్యమును దంచుచు ఉండగా చేతిగాజులు ధ్వనింపసాగెను. ఒక్కొక్క గాజు తీసివేయగా ఒక్క గాజే మిగిలెను. అప్పుడు ధ్వని నిలిచిపోయెను. సాధకుడు సాధనాకాలమున ఒంటరిగ లేనిచో సంభాషణ సాగును. కలకలము వలన సాధన జరుగదు అని నేను నేర్చుకొంటిని.

బాణములను ప్రయోగించు వాని నుండి నేను లక్ష్యము వట్ల ఏకాగ్రతను, ఆ దిశగా ఇంద్రియముల క్రియాశీలత యొక్క నియామకమును నేర్చితిని. సర్పమువలె సాధకుడు తక్కువగా మాట్లాడువాడై యుండవలెను. బయటి

ఆకారముతో దాని శక్తిని తెలిసికొన జాలము. ఒకే ప్రదేశమున ఇల్లు కట్టుకొని నివసింపరాదు. తిరుగుచుండవలెను.

యథోర్లనాభిర్హ దయాదూర్ణాం సంతత్యవక్తతః |
తయా విహృత్య భూయస్తాం గ్రసత్యేనం మహేశ్వరః

సాలెపురుగు తన హృదయము నుండి నోటి ద్వారా దారమును వ్యాపింపజేసి ఆ దారమునందే విహరించును. మరల దానినే గ్రహించును. అట్లే పరమేశ్వరుడు తననుండి యీ విశ్వమును సృష్టించును. చివరకు దానిని తనలో లీనము చేసికొనును.

ఆడు తుమ్మెద మరియొక కీటకమును తెచ్చి తన గూటిలో బంధించును. దాని చింతన ప్రభావముచే ఆ కీటకము గూడ ఆడు తుమ్మెదగ మారును. చింతన శక్తి వలన జీవుడు గూడ బ్రహ్మమగును.

ఇట్లు 24 గురువుల వివరణను వినిపించి దత్తాత్రేయుడిట్లు పలికెను- నేను నాశరీరమును గూడ గురువుగా తలంతును. దీని వలన వివేకము వైరాగ్యము కలుగును. అన్ని ఇంద్రియములు తమతమ విషయములవైపు ఆకర్షించును. ఉచితానుచితములను తెలిసికొననిదే, వైరాగ్య భావమును సాధించనిదే దీనిని సద్వినియోగము చేయుట సంభవము కాదు. రాజా! నిజముగ తన బుద్ధిని ఉపయోగింపనిదే గురువు వలన ప్రయోజనమును పొందజాలడు.

నహ్యేకస్మా దుర్గోజ్ఞానం సుస్థిరం స్యాత్పుపుష్కలమ్ |
బ్రహ్మైతదద్వితీయం వై గీయతే బహుధర్షిభిః ||

కేవలము గురువు నుండి సంపాదించిన జ్ఞానము సుస్థిరము, పర్యాప్తము కాదు. తన బుద్ధిని గూడ ఉపయోగింప వలెను. ఒకే బ్రహ్మమును అనేక ఋషులు అనేక విధముల వివరించిరి.

గురువు యొక్క మార్గదర్శనమును తన ప్రయత్నమును కలిపియే ప్రయోజనము పొందవలెను.

H H H

శ్రేష్ఠ లక్ష్యం కోసం కష్ట సహనమే తపస్సు.

ధారావాహిక : దివ్యజీవన దర్శనం - 16

సద్గురువు సాక్షాత్కరించిన సుముహూర్తం - 3

వివిధ సాధనా సంప్రదాయాల అభ్యాసం, వాటి శిఖరాగ్రాలకు చేరుకోవడం రామకృష్ణదేవులు జరిపిన విలక్షణ సాధన.

ఆయన రామ ఉపాసన ప్రారంభించారు. హనుమంతునిలా వ్యవహరించసాగారు. 'రామ-రఘువీర'- అంటూ ఆయన చెట్లు ఎక్కేవారు. పండ్లు కోసేవారు. తమ దంతాలతో వాటిని కొరికేవారు. రుచి చూచి పారవేసేవారు. ప్రతి ప్రాణిలో, ప్రతి కణంలో రాముణ్ణి దర్శించే దశను చేరుకున్న తర్వాత, ఆ సాధన విరమించారు.

ఒకసారి సఖీభావంతో శ్రీకృష్ణుని ఆరాధన ప్రారంభించారు. ఈ భావంతో సాధన చేసే సాధకులు తమను తాము శ్రీకృష్ణుని చెలికత్తెలుగా, గోపికలుగా పరిగణించుకుంటారు. స్త్రీలవలె జీవిస్తారు. రామకృష్ణులు కూడ అలా సాధన చేయసాగారు. సఖి రూపం ధరించడానికై ఆయన జుట్టు పెంచారు. జడ వేసుకున్నారు. ముక్కుకు ముక్కుపుడక, కళ్లకు కాటుక, నొసట తిలకం, పెదిమలకు రంగు ధరించసాగారు. సాధనలోని తీవ్రదశలో ఆయన లలిత ఎక్కడ, విశాఖ ఎక్కడ అని పిలువసాగారు. నామీద దయ ఉంచు. నేను దీనురాలిని, హీనురాలిని. నీ దయలేనిదే నేను రాధిక దర్శనం చేసుకోలేను. ఆ రాధిక లేనిదే శ్రీకృష్ణుని వద్దకు చేరలేను - అని అర్థించారు.

సుఖి సంప్రదాయం ప్రకారం సాధన చేస్తూ ఉండగా, రామకృష్ణదేవుల శరీరంలో స్త్రీల లక్షణాలు కనిపించసాగాయి. ఆయన గొంతుకలో కోమలత్వం, మాధుర్యం చోటు చేసుకున్నాయి. ఆ స్వరం విని ఆయనను ఎవ్వరూ గుర్తు పట్టలేకపోయేవారు. కొన్నిరోజుల తర్వాత ఆయన నడక కూడా మారింది. స్త్రీలవలె వక్షం ఉబికింది. కుసుమ కోమలి అయిన

స్త్రీలవలె ఆయన మెత్త మెత్తగా అడుగులు వేయసాగారు.

తన్మయంగా ఆరాధన చేస్తే వ్యక్తిత్వంలో ఆమూలాగ్రమైన పరివర్తన వస్తుందనడానికి సాధనలోని ఈ దశ ప్రమాణంగా నిలుస్తుంది. చివరికి శరీరం సైతం ఆ ప్రకారం రూపు దిద్దుకుంటుంది. మార్పు చెందుతుంది. సఖీభావ సాధన పూర్తయిన తర్వాత కొన్ని నెలలకు రామకృష్ణ దేవులు తమ సహజ స్థితికి చేరారు.

భక్తిమార్గం తర్వాత ఆయన వేదాంత సాధన ప్రారంభించారు. ఆ మార్గంలో "సోహమ్", "అహం బ్రహ్మస్మి" అనే సిద్ధులను పొందారు. తాంత్రిక, బగళా, బాఉల్, వైష్ణవ, శాక్త మున్నగు సంప్రదాయాలను కూడా ఆయన అనుసరించారు. వివిధ సంప్రదాయాల, పంథల సాధనలు జరిపిన తర్వాత ఆయన ఒక నిర్ణయానికి వచ్చారు - ఆయా మార్గాల స్వరూపాలు వేరయినా, తాత్పర్యంగా వానిలో అంతరం ఏదీ లేదు.

ఆయన ఖాల్సా పంథ్ (సిక్కుమతం) దీక్ష తీసుకుని దాని సారాన్ని తెలుసుకున్నారు.

హిందు మతానికీ, ఇస్లాంకూ తేడా ఏమిటో తెలుసుకోవాలని ఒక రోజున ఆయనకు ఆలోచన వచ్చింది. తమ ఇష్టదైవం అయిన భవానీ మాతను అనుమతి కోరారు. మాత అనుమతి ఇచ్చింది. టమ్టమా గ్రామంలో ఒక సూఫీ సాధకుడు ఉండేవాడు. ఆయన నుండి దీక్ష తీసుకున్నారు. సాధనావిధిని నేర్చుకున్నారు. మూడు రోజుల సాధన జరిగింది. ఆ కొద్ది సమయంలోనే ఆయన భావం మారిపోయింది. ఆయన అంతఃకరణంలో తాను హిందువుననే భావం లోపించిపోయింది. ఆయన ఆలయానికి వెళ్ళడం మానివేశారు.

యజ్ఞం ద్వారా వాతావరణ కాలుష్యం తొలగుతుంది.

కాళికా అమ్మవారి ప్రసాదం తీసుకోలేదు.

ఆ సాధన జరుపుతూన్న రోజులలో ఎవరో ఆయనను అడిగారు - ఇస్లాం మతం ప్రకారం కాఫిర్లను చంపిన వ్యక్తియే స్వర్గంలో సుఖం అనుభవిస్తాడు. మరి మీరు కాఫిర్లను వధిస్తారా?

రామకృష్ణ పరమహంస ఇలా జవాబిచ్చారు -

“కాఫిర్లు బయట లేరు. మనలోనే ఉన్నారు. కామ, క్రోధ, లోభ, మోహ, మద, మాత్సర్యాలు మున్నగునవే మనలోపల నివసిస్తూన్న విజాతీయ తత్వాలు. వాటిని నాశనం చేయడం ద్వారానే అల్లా కృప లభిస్తుంది. విద్య, శక్తి ఇవే మనిషికి సుఖాన్ని ఇస్తాయి. మనిషికి నిరంతరం అగాధమైన సుఖాన్ని ఇచ్చే సుందరులూ, అప్పరలూ వీరే.”

ఆయన క్రైస్తవ మత సాధన - ఉపాసన మార్గాన్ని కూడా అవలంబించారు.

అన్ని మతాల సాధనా సంప్రదాయాల రహస్యాలను తెలుసుకున్న తర్వాత ఆయన తమ స్వభావంలో స్థిరపడ్డారు. వాస్తవానికి - ముక్తాతమలకు, సిద్ధ ఆత్మలకు తమదైన స్వతంత్ర స్వభావం అంటూ ఉండదు. వారు పరమాత్మ చేతనలో తాదాత్మ్యం చెందుతారు. ఫలితంగా - వారికి తమదైన స్వతంత్ర సత్తా ఎక్కడా కానరాదు. సాధకుడు ఏ స్థితికి, ఏ స్థాయికి చేరుకుంటే వాటికి అనుగుణంగా అతడు కానవస్తాడు. అద్దంవలె, స్పటిక విగ్రహం వలె మారతాడు. అవి ఎదటి దృశ్యాన్ని, వర్ణాన్ని తమ రూపంలో ప్రతిబింబిస్తాయి కదా.

తోతాపురి నుండి నేర్చుకున్న సాధన

రామకృష్ణ దేవులు అపుడు వివిధ సాధనా మార్గాలను పరీక్షించి చూస్తున్నారు. పూజగదిలో కూర్చున్న శ్రీరామ్ కు ఈ దృశ్యాలు ప్రత్యక్ష సంఘటనలుగా కనిపిస్తున్నాయి. దక్షిణేశ్వర ఆలయానికి వివిధ సంప్రదాయాలకు చెందిన సాధకులు, సన్యాసులు, ఫకీర్లు, పాదరీలు వస్తున్నారు. ఒకరోజు రాత్రి 100 నాగసాధువుల ప్రముఖులైన తోతాపురి అనే సన్యాసి

వచ్చారు. పుష్యమాసంలో గంగాసాగరంలో స్నానం చేసి తిరిగి వస్తూ ఆయన దక్షిణేశ్వరంలో ఆగారు. రామకృష్ణదేవులను చూచి, “నీవు ఒక సాధన చేస్తావా?” అని అడిగారు.

“తల్లి చెపితే తప్పక చేస్తాను.”

-అని రామకృష్ణులు చిన్నపిల్లవాడివలె సహజంగా, సరళంగా జవాబు చెప్పారు. ఆయన బహుశా తన స్వంత తల్లి అనుమతి కోరతారని తోతాపురి అనుకున్నారు. వెళ్లి అడిగిరా - అని అన్నారు. రామకృష్ణులు కాళీమాత ఎదుట కూర్చుని అడిగారు. ఆమెనుండి సాధన చేయి - అని జవాబు వచ్చింది. “సాధన ఎవరు నేర్పుతారు?” - అని ఆయన మళ్ళీ అడిగారు.

కాళీమాత ఇలా జవాబు చెప్పింది -

“నీకు వేదాంతం నేర్పడానికి వచ్చిన వ్యక్తియే నీకు సాధన నేర్పుతారు.”

రామకృష్ణులు కాళీమాతతో జరిగిన సంభాషణను యథాతథంగా తోతాపురికి వినిపించారు.

తోతాపురి నవ్వారు. ఆ తర్వాత ఇలా అన్నారు-

“మానుండి ఉపదేశం పొందాలంటే నీవు సన్యాసివి కావాలి.”

“సన్యాసిని కావడానికి ఏమి చేయాలి?”

అని రామకృష్ణులు సహజ స్వరంతో అడిగారు.

గదిలో తమ మార్గదర్శక సత్తా దివ్యసాన్నిధ్యంలో కూర్చున్న శ్రీరామ్ రామకృష్ణుల రూపంలో తామే స్వయంగా ఆ సంభాషణ జరుపుతూన్నట్లు అనుభూతి పొందారు.

తోతాపురి సన్యాసం గురించి వివరిస్తున్నారు. అందుకోసం శ్రాద్ధం, హోమం, తర్పణం మున్నగునవి చేయాలి. కాషాయ వస్త్రాలు ధరించాలి. నిరంతరం పఠ్యటిస్తూ ఉండాలి.

ఆ వివరణ విని, రామకృష్ణులు ఇలా అన్నారు -

భగవంతుణ్ణి పొందడానికి విశ్వాసం కావాలి.

“అన్నింటికీ ఒప్పుకుంటున్నాను. అయితే - కాషాయ వస్త్రాలు ధరించకుండా సన్యాసి అయ్యేటట్లు చేయండి. నేను ఈ స్థలాన్ని వదిలి మరో చోటికి వెళ్లలేను. నా తల్లి జీవించి ఉంది. ఆమెకు మరో కుమారుడు లేడు. అందువల్ల ఆమెను వదలలేను.”

తోతాపురి అందుకు అంగీకరించారు. సన్యాసం పుచ్చుకోవడానికి సన్నాహాలు జరుగసాగాయి. శిఖ, సూత్రం, హారం, మాల మున్నగు చిహ్నాల విసర్జన జరిగింది. చితా ఆరోహణ, శ్రాద్ధ-తర్పణం క్రియలు కూడా పూర్తయ్యాయి. సర్వస్యాన్ని త్యజించే వ్రతాన్ని రామకృష్ణులు స్వీకరించారు. తోతాపురి ఆయనకు సన్యాస దీక్ష ఇచ్చారు. ఆయనను సమాధి స్థితిలోనికి తీసుకువెళ్లే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. తన స్పటికమాలలో నుండి ఒక స్పటికాన్ని వేరు చేశారు. పద్మాసనంలో కూర్చోనవలసిందిగా రామకృష్ణులను కోరారు. శిష్యుడు పద్మాసనంలో కూర్చున్నారు. తోతాపురి ఆ స్పటికాన్ని రామకృష్ణుల రెండు కళ్ల మధ్య, రెండు బాహువుల మధ్య తాకించారు. దానితో కొంచం బలంగా నొక్కారు. కొద్ది ఒత్తిడి కలగగానే రామకృష్ణులు సమాధి స్థితిలోనికి వెళ్లిపోయారు. ఆయన స్పృహ కోల్పోయారు. నాడి, గుండెకాయ యథావ్రకారం స్పందిస్తున్నాయి. అయితే ఆయనకు స్పృహమాత్రం లేదు.

ఈ స్థితి చూచి తోతాపురి కొద్దిగా భయపడ్డారు. రామకృష్ణులు శరీరాన్ని వదలుతారేమోనని ఆయనకు అనిపించింది. ఆయన ఎంతో మెలకువగా సాధకుణ్ణి కాపలా కాశారు. ఒకరోజు గడచింది. రెండవరోజు ముగిసింది. మూడవరోజు తెల్లవారింది. అప్పటికీ రామకృష్ణుల స్థితిలో ఎలాంటి మార్పు రాలేదు. సాధకుడు మూడు రోజులవరకు మామూలు స్థితిలోకి రాకపోతే, పరిస్థితి విషమిస్తుందని తోతాపురి తన ప్రముఖ శిష్యులతో చెప్పారు. శరీరం ఆ ఆత్మచేతనను తిరిగి ధరించే సామర్థ్యాన్ని కోల్పోతుందని ఆయన వివరించారు.

నీవు నాకన్న ఎంతో ముందున్నావు

“కానీ, రామకృష్ణుల శరీరంలో ఎలాంటి వికారమూ రాలేదు. ఉచ్చ్వాస నిశ్వాసాలు యథావ్రకారం జరుగుతున్నాయి. నాడి సరిగానే కొట్టుకుంటోంది. శరీరంలో ఎలాంటి వికృతీ కనబడడం లేదు.”

- అని ఆ శిష్యులలో ఒకరు అన్నారు.

తోతాపురి చింతించడం లేదు. అయితే ఆయన ఆశ్చర్యానికి అవధులు లేవు. ఆయనకు ఏమి చేయాలో పాలుపోవడంలేదు. సిద్ధగురువులు తమ శిష్యులను సమాధి స్థితి నుండి వెలికి తీసుకురావడానికి జరిపే ప్రక్రియలన్నీ ఆయన జరిపి చూశారు. అయినా ప్రయోజనం లేకపోయింది. అలసిపోయి, ఓడిపోయి ఆయన ప్రశాంతంగా కూర్చున్నారు. అకస్మాత్తుగా ఆయనకు ఏదో స్ఫురించింది. ఆయన తన నోటిని రామకృష్ణుల చెవిదగ్గరకు చేర్చి, “నీవు ఎవరికోసం ఎదురు చూస్తున్నావో అతడు వచ్చేశాడు. చూడు” - అన్నారు.

ఆ మాటలు వినగానే, ఎవరో తట్టి లేపినట్లు రామకృష్ణులు లేచి కూర్చున్నారు. “అతడు ఎక్కడ ఉన్నాడు, ఎక్కడ ఉన్నాడు” అంటూ ఆతురతతో, వ్యాకులతతో అడిగారు .

“ఇక్కడికి చేరే ఉండవచ్చు”-అని తోతాపురి జవాబు చెప్పారు. ఆ తర్వాత ఆయన రామకృష్ణులతో ఇలా అన్నారు-

“నీవు నాకన్న ఎంతో ముందున్నావు. నీవు మహాపురుషుడవు. 40 సంవత్సరాల కఠోర సాధన చేసిన తర్వాత కూడా నేను పొందలేకపోయిన స్థితిని నీవు ఒక్కరోజులో పొందావు. నీవు ధన్యుడవు.”

తోతాపురి వేదాంతి. ఆయన విగ్రహారాధనను నమ్మరు. తమ శిష్యుని సిద్ధ స్థితిని చూచి పరవశించిపోయి, ఆయన దక్షిణేశ్వర ఆలయంలో ఉన్న కాళీమాత విగ్రహానికి ప్రణామం చేశారు.

“నీవు ఎవరి కోసం ఎదురు చూస్తున్నావో అతడు

భగవంతుణ్ణి పొందడానికి సమర్పణ కావాలి.

వచ్చాడు. చూడు” - అని తోతాపురి రామకృష్ణులను సమాధి నుండి మేలుకొలపడానికి చెప్పిన మాటలు నరేంద్ర గురించి చెప్పినవే. ఆ ‘నరేంద్రనాథ్ దత్త’ తర్వాతి కాలంలో స్వామి వివేకానంద అయినారు.

నరేంద్రుడు తమను కలుసుకున్న రోజున రామకృష్ణులు అతడిని గుండెలకు హత్తుకున్నారు. ఎన్నో సంవత్సరాల క్రితం తప్పిపోయిన పిల్లనాడు తిరిగి వచ్చినపుడు తల్లిదండ్రులు ఆనందాతిరేకంతో పరవశులు అయ్యే విధంగా - ఆయన నరేంద్రుణ్ణి కౌగలించుకుని ఆనందంతో పులకించిపోయారు. వెక్కివెక్కి ఏడుస్తూ ఆ ఆనందాన్ని వ్యక్తం చేశారు. నరేంద్రనాథ్ అప్పుడు ఉద్యోగ అన్వేషణలో ఉన్నాడు. మరోవ్రక్క అతడిలో ముముక్షుత్వం తార స్థాయికి చేరుకున్నది. అది ఆకలి కన్న మరింత తీవ్రం అయింది. మోక్షప్రాప్తి కోసం అతడు సాధు సంఠల చుట్టూ తిరుగుతున్నాడు. అతడు రామకృష్ణుల వద్దకు వచ్చాడు. అతడిని చూడగానే గురువుగారు అతడిని అక్కన చేర్చుకున్నారు. తన అన్వేషణ పూర్తయిందని ఆయనకు అనిపించింది.

మీరు దేవుణ్ణి చూచారా?

నరేంద్ర రామకృష్ణులను ఇలా అడిగాడు -

“మీరు దేవుణ్ణి చూచారా?”

ఎంత వేగంగా ఆ ప్రశ్న వచ్చిందో అంతకన్న వేగంగా సమాధానం వచ్చింది -

“నీవు దేవుణ్ణి చూడాలని కోరుతున్నావా?”

నరేంద్ర ఇంతవరకు ఎందరెందరో సన్యాసులనూ, యోగులనూ ఇదే ప్రశ్న అడిగాడు. ఇంత విశ్వాసంతో, ఇంత వేగంగా ఎవ్వరూ సమాధానం చెప్పలేదు. ఒకరు అన్నారు - “అవును చూచాను” అని. కానీ, ఆ ‘అవును’లో విశ్వాసబలం లేదు. మరొకరు అన్నారు - ‘చూచానని చెపితే, నా గురించి గొప్పలు చెప్పుకోవడం అవుతుంది. చూడలేదు అంటే, ఆ జవాబు తప్పు అవుతుంది. కనుక ఏదీ చెప్పకపోవడమే సరైన

పని. నీవు నీ జిజ్ఞాస ఏమిటో చెప్పు. సమాధానం చెప్పడానికి మేము ప్రయత్నం చేస్తాం.’

విశ్వకవి రవీంద్రనాథ్ టాగూరు తండ్రిగారు మహర్షి దేవేంద్రనాథ్ టాగూరును కూడా అతడు ఈ ప్రశ్న అడిగాడు. ఆ సమయంలో మహర్షి దేవేంద్రనాథ్ నదిలో పడవమీద విశ్రాంతి తీసుకుంటున్నారు. నరేంద్రనాథ్ గభాలున నదిలోకి దూకాడు. ఈది పడవలోకి వచ్చాడు. రాగానే, ఆయనను దేవుడి గురించి అడిగాడు. ఆ ప్రశ్నకు ఆయన తడబడ్డారు. ఎవరో తన కాలరు పుచ్చుకుని తనను ప్రశ్న అడుగుతూన్నట్లు ఆయనకు అనిపించింది. నరేంద్ర తన ఉత్కంఠతను పూర్తిగా వ్యక్తపరుస్తూ ప్రశ్న అడిగాడు. ఆ స్వరంలో భయపెట్టే ధోరణి లేదు. అయితే ఆ ఉత్కంఠతయే మహర్షిని తికమక పెట్టింది. ఆయన ఇలా అన్నారు -

“ముందు కూర్చో. ప్రశాంతంగా కూర్చో. నేను నీ ప్రశ్నకు సమాధానం చెబుతాను.”

తన ప్రశ్నకు ఆయనవద్ద సమాధానం లేదని ఆయన వ్యవహారణ వల్ల నరేంద్రనాథ్ కు అర్థమైపోయింది. “ఇక మీరేమీ చెప్పనక్కరలేదు; నాకు జవాబు దొరికింది” - అంటూ నరేంద్రనాథ్ అక్కడ నుండి తిరిగి వచ్చాడు.

సిద్ధయోగుల వ్యవహారణ నుండి, వైఖరి నుండి తన ప్రశ్న భవిష్యత్తును పసికట్టగలిగిన నరేంద్రనాథ్ యాత్ర రామకృష్ణుల సన్నిధిని చేరి పూర్తయింది. రామకృష్ణులు నరేంద్రనాథ్ తో ఇలా అన్నారు -

“నీవు కోరుకునేది ఏదో కాళీమాతనే కోరుకో. నన్ను ఏమీ అడగకు.”

రామకృష్ణులు ఈ మాట అన్నపుడు నరేంద్రనాథ్ మనస్సులో తన కుటుంబం గడవడం ఎలా అనే చింత సుడులు తిరుగుతోంది. గురువుగారు అలా చెప్పిన మీదట అతడు ఆలయంలోని కాళీమాత విగ్రహం ఎదుటకు వెళ్లాడు. కానీ, ఏమీ కోరబుద్ధి కాలేదు. కాళీమాత మనోహర రూపం అతడిని తన్మయుణ్ణి చేసింది. ఆ తన్మయత్వంలో అతడు

భగవంతుణ్ణి పొందడానికి సంయమనం కావాలి.

అడగాలనే విషయమే మరచిపోయాడు. ఏమీ అడగకుండానే తిరిగి వచ్చాడు. రామకృష్ణలు అతడిని మరి రెండు మారులు ఆలయంలోకి పంపారు. నరేంద్రనాథ్ ఆ రెండు మారులూ అలాగే తిరిగివచ్చాడు. ఆ తర్వాత గురువుగారు ఇలా అన్నారు-

“మాత పని చెయ్యి. మాత తనకు తానుగా నీ విషయం చూచుకుంటుంది. నీ కుటుంబానికి అన్న వస్త్రాలకు ఎన్నడూ లోటు ఉండదు.”

నరేంద్రనాథ్ తనను కలుసుకున్న అయిదు సంవత్సరాల తర్వాత రామకృష్ణలు తనువు చాలించారు. ఆ సంఘటన ఒక దైవ యోజనలో భాగంగా కనిపించింది.

ఒక రోజున ఆయన తమ శిష్యులతో ఇలా అన్నారు-

“వినండి. ఇక ప్రజలతో ఎక్కువగా మాట్లాడలేను. కనుక - నరేంద్ర, రాజా (రాఖాల్ మహరాజ్), తారక్, బాబూ (బాబూరామ్), యోగీన్, శశి మున్నగు శిష్యులకు శక్తి ఇవ్వవలసిందిగా మాతను (కాళీమాతను) అడిగాను. ఇకనుండి వీరే భక్తులకు ఉపదేశాలను ఇస్తూ ఉండాలి”

ఆయన ఇలా ప్రకటించిన కొద్ది రోజులకు ఆయన గొంతులో నొప్పి ప్రారంభమయింది. నొప్పి పెరిగింది. భోజనం చేయడం కష్టమయింది. రోగం ముదిరింది. చికిత్స చేయించుకోవలసిందిగా భక్తులు ఆయనను కోరారు. రామకృష్ణలు ఇలా అన్నారు -

“అంతా మాత ఇచ్చి. ఆమె కోరుకుంటే రోగం నయమవుతుంది. ఆమె కోరకపోతే - ఎన్ని చికిత్సలు జరిపినా ప్రయోజనం ఉండదు.”

ఇహలీల ఉపసంహరణ

ఔషధాల తయారీ ప్రక్రియలో జరిపే క్రూరత్వం ఆయన చికిత్సకు అంగీకరించక పోవడానికి ముఖ్య కారణం. పశు హింస జరపకుండా తయారు చేసిన ఔషధాలు వాడవలసిందిగా భక్తులు ఒత్తిడి చేశారు. హోమియోపతి, ఆయుర్వేద చికిత్సలు జరిగాయి. వాటివల్ల ప్రయోజనం

లేకపోయింది. పరిస్థితి క్షీణించింది. ఒక రోజున రామకృష్ణలు ఇలా అన్నారు - రోగం తగ్గనపుడు, దానికోసం శ్రమించవలసిన అవసరం ఏముంది? మాతను ఎందుకు కష్టపెట్టాలి? ఆరోజున ఆయన భోజనం చేయలేదు. శారదామాత పంపిన భోజనం పళ్లెం అలాగే తిరిగి వచ్చింది. శారదామాత భక్తులకు ధైర్యం చెప్పారు. శరీరాన్ని విడిచిపెట్టాలని రామకృష్ణలు నిర్ణయించుకున్నారని ఆమె వారికి చెప్పారు. ఆరోజు ఆగస్టు 16. ఆయన వగలంతా మామూలుగా కనిపించారు. సాయంత్రం కడుపునిండా భుజించారు. అర్ధరాత్రి గడచిన తర్వాత సుమారు ఒంటిగంటకు రామకృష్ణ పరమహంస తమ ఇహలీలను ఉపసంహరించుకున్నారు. వారి శిష్యులు వారు తమకు అప్పగించిన బాధ్యతను నిర్వహిస్తామని సంకల్పం చేశారు. గురువుగారి పార్థివ శరీరానికి శ్రద్ధా భక్తులతో ప్రణామం చేశారు. దానిని సమాధి చేశారు.

కాంతితో నిండిన కొత్త జగత్తు

పూజ గదిలో కూర్చున్న శ్రీరామ్ ఈ దృశ్యాల యాత్ర చేస్తూ మౌనం వహించారు. ఆయన ఆ స్మృతుల నుండి బయటికి వచ్చారు. ఎదుట ప్రసన్నంగా నిలచి ఉన్న మార్గదర్శక సత్తాను పరికించారు. స్మృతుల నుండి తిరిగి రావడం వల్ల చేతన అలసినట్లు అయింది. శ్రీరామ్ జరిపిన అంతర్ యాత్ర సూక్ష్మమూ, దివ్యమూ అయిన విస్తరణలో ప్రవేశించే యాత్ర. అయినా, వర్తమానంలోనికి తిరిగివచ్చేటప్పటికి అలసట ఆయనను ఆవరించింది. మార్గదర్శక సత్తా కుడి చేతిని ముందుకు చాపారు. ఆయన తన బొటనవ్రేలును శ్రీరామ్ భ్రూమధ్యం(కనుబొమల మధ్య భాగం)లో ఉంచారు. తమ నాలుగు వ్రేళ్లనూ శ్రీరామ్ శిరస్సులోని సహస్రారం లేక బ్రహ్మారంధ్రంపై ఉంచారు. ఈ స్పర్శ వల్ల శ్రీరామ్ అలసట తొలగిపోయింది. చేతనలో స్ఫూర్తి ఉప్పొంగింది. ఒక క్రొత్త ప్రపంచం ఆయన ఎదుట నిలచింది. ఆ జగత్తులో - కాంతితో నిండిన పూజగది, గురుదేవులు, తాను, దివ్య సుగంధంతో నిండిన వాతావరణం మాత్రమే మిగిలిన అనుభూతి శ్రీరామ్ కు కలిగింది. HHH

భగవంతుణ్ణి పొందడానికి శ్రద్ధ కావాలి.

ఆదిశక్తి గాయత్రి సాధన -4

సాధనలో ఆత్మ ప్రక్షాళన అనివార్యం

శస్త్రచికిత్స జరిపే ముందు శస్త్ర పరికరాలను వేడినీళ్లలో ఉంచి శుభ్రపరచవలసి ఉంటుంది. సినిమా హాలులో ప్రవేశించే వారివద్ద గేట్ పాస్ ఉండాలి. పూజలూ, ఉపాసనల విధానాన్ని అనుసరించే ముందు సాధకుడు తన జీవనచర్యను ఉన్నత స్థాయిలో నిలుపుకోవాలి. ప్రాచీన కాలంలో ఆధ్యాత్మిక విజ్ఞానపు తొలి పాఠాలు చదివేవారు కూడా ఈ సూత్రాన్ని ముందుగా తెలుసుకోవలసివచ్చేది. అయితే ఇప్పుడు జనం కర్మకాండలే సర్వస్వంగా భావిస్తున్నారు. ఫలానా క్రియ చేస్తే ఫలానా ఫలితం వస్తుందనీ, ఫలానా శబ్దాలు ఉచ్చరిస్తే కోర్కెలు నెరవేరుతాయనీ భావిస్తున్నారు. సిద్ధాంతం లోపించిన ఈ ప్రక్రియ వల్ల ఫలితం ఏదీ లభించదు. సమయం వృధా అవుతుంది. అప్పుడు ఎవరెవరిమీదనో నెపం వేస్తారు. జనం అక్షరమాలను నేర్చుకోవడం అనవసరం అనుకుంటారు. ఎమ్.ఏ సర్టిఫికేట్ పుచ్చుకోవాలని తహతహలాడతారు. రాజయోగాన్ని ప్రవచించిన పతంజలి మహర్షి మొదట యమ నియమాల అభ్యాసానికి ప్రాధాన్యం ఇచ్చాడు. ఆ తర్వాతనే ఆసనం, ప్రాణాయామం, ప్రత్యాహారం, ధారణ, ధ్యానం, సమాధి మున్నగువాటిని అభ్యాసం చేయాలని బోధించాడు. గాయత్రి మంత్ర సాధకులు మొట్టమొదట సద్బుద్ధిని అలవరచుకోవాలి. సత్కర్మను ఆచరించాలి. ప్రాథమిక స్థాయి పరీక్షలో ఉత్తీర్ణత పొందితే, అప్పుడు రేఖాగణితం, బీజగణితం, వ్యాకరణం మున్నగువాటిని నేర్చుకోవచ్చు. నేడు అత్యంత ప్రమాదకరమైన అంశం ఏమంటే - జనం బాహ్యమైన పద్ధతులూ, కర్మకాండలూ ఉచ్చారణలూ మాత్రమే సమగ్రమైనవనే నిర్ణయానికి వచ్చారు. అవి జరిపినంత మాత్రాన తమపై దేవతలు వరాలు కురిపిస్తారనీ, సిద్ధులూ మహత్తులూ కరతలామలకాలు అవుతాయనీ

భావిస్తున్నారు. ఆధ్యాత్మిక విద్య గారడీ కాదని గుర్తించాలి. దానివెనుక వ్యక్తిత్వాన్ని వికసించజేసుకోవడం, సంస్కరించుకోవడం, ఉత్తమోత్తమంగా మలచుకోవడం అనే తప్పనిసరి అయిన షరతు ఉన్నదనీ గుర్తించాలి. ఈ పనిని తొలిదశలోనే ముగించాలి.

ఫలానా కర్మకాండ జరిపితే ఫలానా సిద్ధి లభిస్తుందని తెలిపే మంత్ర-తంత్ర పుస్తకాలు బజారులో దొరుకుతాయి. ఇలాంటి క్రియలూ ప్రక్రియలూ వాటికవి సమగ్రమైనవని గురువులని పిలువబడే వారు కూడా భావిస్తారు. వారు తమ శిష్యులకు అలాంటిదే చెబుతారు. ఇలా భ్రమలలో చిక్కుకున్నవారిలో ఒకరిని ధూర్తులనీ, మరొకరిని మూర్ఖులనీ పిలవడం అతిశయోక్తి అనిపించుకోదు. ధాతువులనూ, రసాయనాలనూ, విషాలనూ మొట్టమొదట శుభ్రపరచి, పుటం పెట్టి, నూరి వాటిని ప్రయోగించడానికి పనికి వచ్చే విధంగా తయారుచేస్తారు. ఆ తర్వాతనే వాటిని ఔషధాలుగా వాడతారు. మకరధ్వజం వంటి రసాయనాన్ని తయారుచేయడానికి మొట్టమొదట చేయవలసిన ప్రక్రియలు చేయకుండా ఎవరైనా పాదరసాన్ని ఉన్నది ఉన్నట్లుగా సేవిస్తే - బలం రాకపోగా, ఉన్న ఆరోగ్యం చెడిపోతుంది.

సంస్కరించబడిన జీవితాన్ని శక్తివంతమైన జీవితమనీ, పూజా పురస్కారాలను అలంకరణలనీ పిలువవచ్చు. ఆరోగ్యంగా ఉన్న వ్యక్తి అలంకరించుకుంటే నష్టం ఉండదు. కాని - బక్క చిక్కి ముసలితనంతో క్రుంగిపోయి, రోగాలతో ఉన్న వ్యక్తి అలంకరించుకుంటే, అతడు నవ్వులపాలు అవుతాడు. ఈరోజుల్లో జనం అలంకారమే సర్వస్వమని అనుకుంటున్నారు. ఆరోగ్యం అవసరమని గుర్తించడం లేదు. మంత్ర తంత్రాల కర్మకాండ

భగవంతుణ్ణి పొందడానికి సేవ కావాలి.

పూర్తి చేసినంత మాత్రాన గొప్పగొప్ప ఫలితాలు లభిస్తాయని ఆశపడుతున్నారు. ఆ నమ్మకం నిరాధారం కావడం వల్ల ఆ ఆశ నిరాశ అవుతుంది. అప్పుడు వారు నాస్తికులవలె మాట్లాడతారు. నాస్తికులవలె చర్చలు సాగిస్తారు.

ఇక్కడ రకరకాల కర్మకాండలను గురించి చర్చించడం లేదు. ఎందుకంటే - జీవన సాధన సాగిస్తే, నామాన్ని తారుమారుగా జపించినప్పటికీ వ్యక్తులు బ్రహ్మకు సమానులు అవుతారనే వాస్తవం అనుభవంలోకి వచ్చింది. కేవలం రామనామం యొక్క ప్రభావం వల్ల బండరాళ్లు నీళ్లలో తేలడం వంటి గాథలు నిజం కావడం అనుభవంలోకి వచ్చింది. మరోవ్రక్క - రావణుడు, మారీచుడు, భస్మాసురుడు మున్నగువారు చేసిన కఠోరమైన శివతపస్సు దుష్ఫలితాలనే ఇచ్చింది. మాతృశక్తి యొక్క పవిత్రతనూ, ఉత్కృష్టతనూ అంతరంగపు లోతుల్లో పదిలపరచుకుంటే- ఈ కళ్లకే అన్నిచోట్లా, అన్నివేళలా దేవి సాక్షాత్కరిస్తుంది.

ఉపాసన: పద్ధతి, తత్వం

సామాన్యమైన పద్ధతిలో గాయత్రీ మంత్రజపాన్ని - ఓంకారంతో, వ్యాఘ్రాతితో కూడిన త్రిపదా గాయత్రీ జపాన్ని- ప్రశాంతమూ, ఏకాగ్రమూ అయిన మనస్సుతో నిర్వహించడం వల్ల ఆశించిన ప్రయోజనం లభిస్తుంది. జపంతో పాటు ధ్యానం కూడా ముడిపడి ఉంది. గాయత్రీ మంత్రం యొక్క దేవత సవిత. ప్రాతఃకాలంలో ఉదయించే బంగారు రంగుగల సూర్యుణ్ణి సవిత అని పిలుస్తారు. గాయత్రీ జపంతో పాటు ఈ సవితను ధ్యానం చేస్తారు. బంగారు రంగు కలిగిన సవిత యొక్క కిరణాలు మన శరీరంలో ప్రవేశించి తేజస్సునూ, అంతఃకరణలో ప్రవేశించి వర్చస్సునూ నింపుతున్నాయనీ, స్థూల, సూక్ష్మ, కారణ శరీరాలను సార్థకతతో పవిత్రతతో, తీక్షణతతో ముంచెత్తుతున్నాయనీ కూడా దీనితో పాటు భావన చేయాలి. అది కేవలం భావనగా మిగిలిపోదు. ఆ భావన ఫలించే ప్రక్రియ కూడా పరిచయం అవుతుంది. గాయత్రిని సక్రమంగా సాధన చేసేవారిలో ఈ లక్షణాలు

మూడూ ప్రస్ఫుటం అవుతాయి.

విశుద్ధమైన స్థలంలో, విశుద్ధమైన ఉపకరణాలతో, విశుద్ధమైన శరీరంతో గాయత్రీ ఉపాసనకై కూర్చోవాలి. ఎందుకంటే - ఆధ్యాత్మిక కార్యక్రమాలకై సర్వతోముఖమైన విశుద్ధతను సమకూర్చుకోవడం అవసరం. ఉపాసన సమయంలో కలశం రూపంలో ఒక చిన్న జలపాత్రనూ, అగ్ని రూపంలో యజ్ఞ చిహ్నమైన అగరువత్తిని కాని దీపాన్నికాని పూజా పీఠంపై స్థాపన చేయడం పరిపాటి. పూజ సమయంలో అగ్నిని స్థాపన చేయడం అంటే అర్థం - అగ్నిని మన ఇష్ట దేవతగా పరిగణించడం; తేజస్సు, సాహసం, ఆత్మీయతలవంటి గుణాలతో మన మనస్సును ముంచెత్తడం; జలం యొక్క అర్థం చల్లదనం, శాంతి, క్రిందకు పారడం అనగా నమ్రతను వరించడం.

సాకార ఉపాసన చేసేవారు పూజాపీఠంమీద గాయత్రీ మాత విగ్రహాన్ని పెడతారు. నిరాకార ఉపాసనలో ఈ పని సూర్యుని పటాన్ని కాని, దీపాన్ని కాని, అగ్నిని కాని ఉంచడం ద్వారా జరుగుతుంది. పూజా సమయంలో ధూప దీప నైవేద్యాలు, పువ్వులు మున్నగు వాటిని ఉపయోగిస్తారు. ఇవన్నీ ఆదర్శాలకు ప్రతీకలు. అక్షరాలతో భగవంతుణ్ణి పూజించాలి. అనగా - మన సంపాదనలో కొంత భాగాన్ని భగవంతునికి అర్పణ చేయాలి. దీపం వెనుక ఉన్న అర్థం తాను జ్వలిస్తూ ఇతరులకు వెలుగు ఇవ్వడం. పువ్వులు శోభనూ ఇస్తాయి. సువాసననూ ఇస్తాయి. మానవుడు కూడా తన జీవితాన్ని ఆవిధంగా మలచుకోవాలి. పూజా సామగ్రితో భగవంతునికి అవసరం ఉన్నదని కాదు. నిజమైన సాధకుని భక్తిభావనలో ఈ సద్గుణాలు తప్పనిసరిగా మిళితమై ఉన్నాయనే భావం భగవంతునిలో కలగడమే దాని ప్రయోజనం.

ఉపచార సామగ్రి లేని పక్షంలో ఇదంతా ధ్యాన రూపంలో మానసిక స్థాయిలో చేయవచ్చు. పెద్ద స్థాయిలో ఉండే యజ్ఞప్రక్రియ చిన్నచిన్న దీపయజ్ఞాల రూపంలో

నిర్మలమైన మనస్సు మిత్రము. మలినమైన మనస్సు శత్రువు.

కుదించబడింది. ఆవిధంగానే - కర్మకాండతో కూడిన పూజను భావన స్థాయిలో మానసిక చిత్రాలు ఆధారంగా చేయవచ్చు. రోడ్డుమీద నడుస్తూ, పనులు చేసుకుంటూ, పడుకునీకూడా గాయత్రీ ఉపాసన చేసే సంప్రదాయం ఉంది. అయితే - ఆ ఉపాసన గాఢమైన అనుభూతితో జరగాలి. వట్టి ఊహ సరిపోదు.

గాయత్రీ అనుష్ఠానాలకు కూడా ఒక సంప్రదాయం ఉంది. తొమ్మిది రోజులలో ఇరవైనాలుగు వేల జపం చేసే పద్ధతి ఉంది. ఈ జపం తరచుగా ఆశ్చయుజ మాసంలో కాని, చైత్ర మాసంలో కాని నవరాత్రులలో చేస్తారు. అయితే, మన వీలును బట్టి ఈ జపాన్ని ఎప్పుడయినా చేయవచ్చు. ఇందులో రోజుకు 27 మాలలు పూర్తి చేయవలసి ఉంటుంది. చివరలో యజ్ఞం చేయవలసి ఉంటుంది.

40 రోజులలో లక్షా ఇరవై అయిదువేల జపం చేసే పద్ధతి ఉంది. ఇందులో రోజుకు 31 మాలల జపం చేయాలి. ఇది నెలలో పార్లమినాడు ప్రారంభంకాని, ముగింపు కాని జరిగేటట్లు చూసుకోవచ్చు. అన్నిటికన్న పెద్ద అనుష్ఠానం 24 లక్షల జపం. దీనిని సాధారణంగా ఒక సంవత్సరంలో పూర్తి చేస్తారు.

యుగతీర్థలో జరిపే సాధనలోని విశిష్టత

శాంతికుంజ్ సత్సంస్కారాలతో పునీతమైన ఒక తపోభూమి. అక్కడ కోట్ల సంఖ్యలో గాయత్రీ మంత్రజపం ఇంతవరకు జరిగింది. ప్రతిరోజూ లక్షకు పైగా గాయత్రీజపం జరుగుతోంది. తొమ్మిది యజ్ఞకుండాలు కలిగిన అక్కడి యజ్ఞశాలలో సాధకులు ఆహుతులు సమర్పిస్తున్నారు. ఇది బ్రహ్మర్షి విశ్వామిత్రుని తపోభూమి కూడా. పరమపావని అయిన గంగానది ఒడ్డున, హిమాలయానికి హృదయం అయిన ఉత్తరాఖండ్ యొక్క ద్వారం వద్ద ఈ శాంతికుంజ్ ఉంది. ఈ కారణం వల్ల దీనిని ఒక సిద్ధాశ్రమంగా, యుగతీర్థంగా పరిగణిస్తున్నారు. ఈ కల్పవృక్షం ఛాయలో

సాధన చేసే సాధకుడు తాను కోరే ఫలితాలను సాధిస్తాడు. అంతే కాదు. మనోబలాన్ని, ఆత్మబలాన్ని పొందుతాడు.

శాంతికుంజ్ యొక్క తీర్థ ప్రాధాన్యాన్ని, ఆ స్థలం యొక్క విశిష్టతలను గుర్తించి అక్కడ అనుష్ఠానం జరపడానికి వచ్చే సాధకుల సంఖ్య బాగా పెరిగినపుడు, పరిమితమైన స్థలం కలిగిన ఆశ్రమంలో వారందరికీ ఏదోవిధంగా అవకాశం కల్పించవలసివచ్చినపుడు - అనుష్ఠానాన్ని అయిదురోజులకు పరిమితం చేయవలసివస్తుంది. ఆ అయిదురోజులలో 108 మాలల అతి సంక్లిష్టమైన అనుష్ఠానాన్ని జరిపించవలసి వస్తుంది. కొందరు సాధకులకు పనుల ఒత్తిడి హెచ్చుగా ఉంటుంది కూడా. వారికి కూడా అయిదు రోజులు శాంతికుంజ్లో ఉండి అనుష్ఠానం జరిపేందుకు ఏర్పాట్లు జరుగుతాయి. అయితే ఇది ఆపద్ధర్మం లాంటి కనీస కార్యక్రమం.

అంతటి పనుల ఒత్తిడి లేనివారికి 9 రోజుల 24 వేల జపం చేసే సంప్రదాయసిద్ధమైన అనుష్ఠానమే ఉపయుక్తంగా ఉంటుంది. అన్ని రోజులు శాంతికుంజ్ వాతావరణంలో ఉండి సాధన చేస్తే అది మరింత ఫలప్రదం అవుతుంది. మరింత ప్రభావాన్ని కలిగిస్తుంది. ఈ 9 రోజులలో సత్యంగ్ను ఇష్టపడేవారు దాని ప్రయోజనాన్ని కూడా పొందవచ్చు. ఈ సత్యంగం ద్వారా జీవించే కళలో శిక్షణ లభిస్తుంది. ఉదాత్త జీవనం గడపడానికి తగు మార్గదర్శనం లభిస్తుంది. ఆదర్శంతో కూడిన జీవితం గడపడానికి అది ఉపకరిస్తుంది. హరిద్వార్, రుషీకేశ్, లక్ష్మణ్ రఘూలా, కన్ఖల్ మున్నగు క్షేత్రాలను దర్శించాలనే అభిలాష పలువురికి ఉంటుంది. తొమ్మిది రోజుల అనుష్ఠాన ప్రక్రియలో పాల్గొంటే ఆ అవకాశం కూడా లభిస్తుంది. 40 రోజులలో 1.25 లక్షల జపం చేయదలచేవారు తమ గృహాలలోనే ఆ అనుష్ఠానం జరపాలి. ఎందుకంటే - శాంతికుంజ్లో అన్ని రోజులు నివసించే సౌకర్యం లభించడం కష్టం.

ప్రపంచం మారలేదని బాధపడకు. నీవు ఎంత మారావో పరీక్షించుకో.

21వ శతాబ్దంలో లక్షమందితో ప్రజాసంఘటన నిర్మించాలనీ, కోటిమందిని ఉద్యమంలో భాగస్వాములను చేయాలనీ నిర్ణయించబడింది. అందుకోసం కూడా భావుకులైన పెద్దలు ఎన్నో విషయాలను నేర్చుకోవలసిన, తెలుసుకోవలసిన, శక్తిని సమీకరించవలసిన ఆవశ్యకత ఏర్పడుతుంది. ఆయా విషయాలను ఎంతో వివరంగా అర్థం చేసుకోవలసిన, బోధించవలసిన సందర్భం ఇది. ఈ కారణం వల్ల కూడా తొమ్మిదిరోజుల సమయాన్ని కేటాయించి శాంతికుంజ్లో ప్రేరణనూ, అర్హతనూ, శక్తిసామర్థ్యాలనూ పొందడం అవసరం అవుతుంది. కనుక - వ్యవధి ఉన్నవారు తొమ్మిదిరోజుల అనుష్ఠానాన్ని నిర్వహించడం మంచిది. ప్రతినెలా 1 నుండి 9 వరకు, 11 నుండి 19 వరకు, 21 నుండి 29వరకు శాంతికుంజ్లో ఈ అనుష్ఠానానికి తగు ఏర్పాట్లు ఉంటాయి. అయిదు రోజుల అనుష్ఠానానికి ఏర్పాట్లు ప్రతినెలా 1నుండి 5వరకు, 7నుండి 11వరకు, 13నుండి 17వరకు, 19నుండి 23వరకు, 25నుండి 29వరకు ఉంటాయి. ఇవి రెండూ ఒకే సమయంలో జరుగుతూ ఉంటాయి. ఈ అనుష్ఠానాలలో పాల్గొనగోరేవారు తమ పూర్తి పరిచయంతో దరఖాస్తు పత్రాన్ని పంపి ముందుగానే అనుమతి పొందవలసి ఉంటుంది. అనుమతి పొందకుండా వచ్చేవారికి స్థలం లభిస్తుందని ఖచ్చితంగా చెప్పలేము.

పురుషులవలెనే స్త్రీలుకూడా అనుష్ఠానం కోసం శాంతికుంజ్కు రావచ్చు. అయితే చిన్నపిల్లలను వెంట తీసుకువస్తే, వారికి వ్యవస్థ అక్కడ లేదు. సాధన, శిక్షణ, సలహా - వీటికే సమయమంతా సరిపోతుంది. ఇంతటి ముమ్మర కార్యక్రమంలో చిన్నపిల్లల బాగోగులు చూచే వ్యవధి ఉండదు. కనుక - నిర్విఘ్నంగా సాధన చేసి, ఇక్కడి వాతావరణం యొక్క ప్రయోజనం పొంది అనుశాసన వ్యవస్థకు భంగం కలిగించకుండా ఉండే వ్యక్తులు మాత్రమే ఈ అనుష్ఠానాలలో పాల్గొనవలసి ఉంటుంది.

సంస్కారాలకు చక్కని వ్యవస్థ

శాంతికుంజ్లో యజ్ఞోపవీత సంస్కారం, వివాహ సంస్కారం జరిపించేందుకు కూడా చక్కని వ్యవస్థ ఉంది. ఈ కార్యక్రమాలలో ఆడంబరాలు హెచ్చుగా ఉండడం మనం తరచు చూస్తున్నాం. బాగా ఖర్చుతో కూడిన రివాజులూ, ఆనవాయితీలు ఈ కార్యక్రమాలలో చాలా ఉంటాయి. కనుకనే ఈ జనంలో వాటి పట్ల ఉపేక్ష పెరుగుతోంది. శాంతికుంజ్లో ఈ కార్యక్రమాలన్నీ ఖర్చు లేకుండా జరుగుతాయి. యజ్ఞోపవీత ధారణతో ముడిపడిఉన్న గాయత్రీ మంత్ర ఉపదేశం ఈ పుణ్యభూమిలో జరిపించే సంప్రదాయం గాయత్రీ పరిజనుల కుటుంబాలలో ప్రత్యేకంగా అమలు జరుగుతోంది.

ఆడంబరపు వివాహాలు మనల్ని దరిద్రులుగా, నిజాయితీ లేనివాళ్లుగా తయారు చేస్తున్నాయన్నది స్పష్టం. కట్నం లేని, నగలు లేని పెళ్లిళ్లు జరగడం స్థానిక తిరోగమన వాతావరణంలో కష్టం. కనుక, చాలాకాలంగా నడుస్తున్న 9యజ్ఞకుండాల యజ్ఞశాల యొక్క దివ్య ప్రభావాన్ని అనుభూతి పొందుతూ సంస్కారాలను గ్రహించడానికై గాయత్రీమాత యొక్క సంస్కారాలతో జీవం జవం పొందిన ఈ స్థలమే మరింత ఉపయుక్తంగా ఉంటుంది. ప్రతి సంవత్సరం భారీ సంఖ్యలో ఇలాంటి వివాహాలు ఇక్కడ జరుగుతున్నాయి.

శాంతికుంజ్లో ఈ కార్యక్రమాలను జరిపించడం సాధనకు, ముఖ్యంగా గాయత్రీ ఉపాసనకు, బంగారానికి తావి అబ్బినట్టు అవుతుంది.

ఈ సాధనకు యుగసంధి మహాపురశ్చరణ అనే మహత్తర ప్రక్రియ సహజంగానే తోడవుతుంది. ప్రతిభా పరిష్కారం అనే కార్యక్రమం కూడ పూర్తవుతుంది. ఆ కార్యక్రమం ద్వారా భావి శతాబ్దిలో మహామానవుల స్థాయి గల పాత్రను నిర్వహించే సదవకాశం లభిస్తుంది. కనుక ఈ తపోభూమిలో ఉండి సాధన జరపడం వల్ల మహత్తరమైన ప్రయోజనం సిద్ధిస్తుంది. యుగశక్తి గాయత్రీ మిషన్ సంచాలకులు ఇచ్చిన హామీ ఇదే. - (సమాప్తం)

శీలం లేని మనిషి బాణం లేని ధనుస్సు.

సేవా సాధన

మూర్తిభవించిన సేవాధర్మం - బాబాసాహెబ్ ఆమ్టే

ప్రతిభ, సంపద రెండు విశిష్టతలు. భౌతిక రంగంలో ప్రగతికి ప్రముఖ సాధనాలుగా వీటిని పరిగణిస్తారు. ఈ రెండింటినీ సంపాదించడంలో ప్రపంచంలో విపరీతమైన పోటీ ఉంది.

ఆ బాలునికి వారసత్వంగా ఈ రెండూ లభించాయి. అతడిని గొప్ప బారిష్టరును చేయాలని అతడి తండ్రి కలలు కన్నారు. కానీ, ఆ బాలుడు మామూలు బాలురకన్న విలక్షణమైన వ్యక్తి. అతడి తరహాయే వేరు. అతడి సహజ లక్షణమే వేరు. తండ్రిగారి కోరిక తీర్చేందుకై అతడు 'లా' చదివాడు. న్యాయవాది పట్టా పుచ్చుకున్నాడు. అయితే, న్యాయవాది వృత్తిని మాత్రం చేపట్టలేకపోయాడు. అతడి దృష్టి సమాజంలో వ్యాపించిఉన్న దుఃఖదైన్యాలపై లగ్నమయింది. వెనుకబడిన వారి దుస్థితికి, దళితుల దయనీయ స్థితికి అతడి మనస్సు ఆందోళన చెందింది. అతడి అంతఃకరణ ఆర్ద్రమయింది.

ధన సంపాదన, పేరు ప్రతిష్టలు పొందడం అనే మార్గాన్ని అనుసరించాలా. లేక సమాజసేవను వ్రతంగా స్వీకరించి దానిని ఒక తపస్సుగా, జీవన సాధనగా నిర్వహించాలా- ఈ మీమాంసలో మనస్సు చిక్కుకున్నది. మనస్సు ఆదర్శవాదం వైపే మొగ్గింది. డోలాయమాన స్థితి ఎక్కువ రోజులు సాగలేదు. నిర్ణయం తీసుకోవలసి వచ్చింది. తీసుకున్నారు.

ఆ ప్రకారం ఆయన ఒంటరిగా సమాజసేవా రంగంలోనికి దుమికారు. ఒకరోజున ఆ యువకుడు మురికివాడకు వెళ్లాడు. చెత్త, చెదారం తొలగించి, బయటకి విసిరివేయబోతున్నాడు. ఎదురుగా ఒక కుష్ఠరోగి కనిపించాడు. మొండి కాళ్లు. మొండి చేతులు. వికృతమైన ఆకారం. చినిగిన దుస్తులు. దారుణమైన బాధతో

హాహాకారాలు చేస్తున్నాడా నిర్భాగ్యుడు. ఆ యువకుని అడుగు ముందుకు పడలేదు. అతడు రక్కున ఆగిపోయాడు. ఆ కుష్ఠరోగి కళ్లలో కనిపించిన నిస్సహాయత యువకుని హృదయాన్ని కదిలించింది. ఆ యువకుడు తన చేతిలోని చెత్తను ఒక్క ఉదుటున విసిరివేశాడు. తిరిగి వచ్చి ఆ రోగిని భుజాల మీదికి ఎత్తుకున్నాడు. అతడిని ఇంటికి తీసుకువచ్చాడు. అతడికి సేవ చేయడంలో లీనమయ్యాడు.

సేవా ధర్మంగా కుష్ఠరోగులకు సేవ చేయడాన్ని ఆ యువకుడు తన కార్యరంగంగా ఎన్నుకున్నాడు.

ఫాదర్ డైమియన్ జీవిత చరిత్ర గ్రంథం ఆయనకు ఒకరోజున లభ్యమయింది. ఫాదర్ డైమియన్ యావనంలోనే కుష్ఠరోగుల సేవకు తన జీవితాన్ని అంకితం చేశారు. అమెరికాలోని సంపన్న జీవితాన్ని వదులుకుని, ఆయన ఎంతో దూరంలో ఉన్న హనాయి ద్వీపానికి వెళ్లి అక్కడ నివాసం ఏర్పరచుకున్నారు. ఆయన స్వయంగా కుష్ఠరోగుల చేతులు కడిగారు. వాటికి కట్లు కట్టారు. వారి బాగోగులు చూచారు. చివరికి తాను కుష్ఠరోగానికి గురి అయి మరణించారు. సేవావ్రతానికి ఉజ్వల ఉదాహరణగా నిలచిన ఆయన జీవితం ఆ గ్రంథంలో వర్ణించబడింది.

ఆ గ్రంథం చదివిన ఆ యువకుడు దానినుండి అద్భుతమైన ప్రేరణ పొందారు. ఆ యువకుని ఆదర్శవాదం బలం పుంజుకున్నది. ఆ యువకుడు సేవా మార్గాన్ని స్వీకరించాడు. ధైర్య సాహసాలతో, అంకితభావంతో ఆ మార్గంలో పురోగమించాడు.

“నిండు మనసుతో సేవా ధర్మాన్ని స్వీకరించేవారిని, ఆదర్శాల కోసం తమ సర్వస్వాన్నీ ఆహుతి చేసేవారిని సమాజం గౌరవిస్తుంది. వారికి ప్రజాసహకారం లభిస్తుంది.”

పక్షి ఆకాశంలో జాడ విడువదు. ఆలోచన మనసులో ముద్ర విడువకూడదు.

అన్న సూక్తి అక్షర సత్యం. ఆ యువకుని సేవాభావన ఖ్యాతి నలుగడలా వ్యాపించింది. మహారాష్ట్రంలోని చంద్రపూర్ జిల్లాలో ఆ యువకుడు ఒక చిన్న సేవాకేంద్రాన్ని స్థాపించారు. ఆ కేంద్రంలో కుమ్మరోగుల పరిచర్యకూ, చికిత్సకూ పరిమితమైన ఏర్పాట్లు ఉండేవి. మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆయన సేవాభావన వల్ల ఎంతగానో ప్రభావితం అయింది. ఆ కేంద్రం విస్తరణ కోసం 1300 ఎకరాల అటవీ భూమిని ప్రదానం చేసింది.

సాధనాల కొరత తీరింది. ఆ భూమిలో వ్యవసాయం, తోటల పెంపకం, కుటీర పరిశ్రమలు మున్నగు నిర్మాణాత్మక కార్యక్రమాలు శరవేగంతో అమలు జరుగుతున్నాయి. ఆ వసులలో కుమ్మరోగులు కూడా తమ శక్తిమేరకు పాలుపంచుకుంటున్నారు. ఆ కేంద్రానికి ఆనందవనం అని పేరు పెట్టారు. ఆనందవనం విశ్వవిఖ్యాత సేవా కేంద్రంగా పరిణతి చెందింది. ఇదంతా ఆ యువకుని సేవా వ్రతానికి

ఫలశృతి. ఆయనను నేడు బాబాసాహెబ్ ఆమ్టే అని ప్రజలు పిలుస్తున్నారు.

ఆ మురళీధర దేవదాస్ / బాబాసాహెబ్ ఆమ్టే సేవలను గుర్తించి, అమెరికా ప్రభుత్వం డైమియన్ డుట్రాన్ పురస్కారాన్ని ప్రదానం చేసింది. భారత ప్రభుత్వం బజాజ్ పురస్కారాన్నీ, రాష్ట్రభూషణ్ పురస్కారాన్నీ, రాజాజీ రత్న పురస్కారాన్నీ ప్రదానం చేసింది.

సంత్ వినోబా ఇలా చెప్పేవారు -

“బాబా సాహెబ్ ఆమ్టే వంటి మహనీయుల అవసరం దేశానికీ, విశాల విశ్వానికీ ఎంతయినా ఉంది. పరమాత్మ నాకు సాక్షాత్కరిస్తే, నేను ఆయనను అడుగుతాను - అలాంటి సేవామూర్తులను ఈ పృథివిమీదకు హెచ్చు సంఖ్యలో ఎందుకు పంపవని.”

H H H

మాతృభూమి కోసం బలిదానమిచ్చే ప్రేరణ

బెంగాలు నవాబు సిరాజుద్దౌలాను ఆయన తల్లి ఇలా ప్రశ్నించింది - “నాయనా! నీ శత్రువెవరైనా కత్తితో నా గొంతు కోయడానికి వస్తే నీవేమి చేస్తావు?” “అమ్మా ఈ రోజు అనుచితమైన మాటలు ఎందుకంటున్నారు? నాకు ఇంగ్లీషు వారితో యుద్ధం జరుగుతూ ఉండవచ్చు. మీరు ఎవరికి ఏమి అపకారం చేశారు”- అని సిరాజుద్దౌలా అన్నాడు.

“నేనేమీ చేయనప్పటికీ వారు నన్ను బ్రతుకనివ్వకపోవచ్చు. ఇది కూడా సంభవమే కదా?”

“అలా జరుగదు. నేడు నాశక్తిమీద మీకు అవిశ్వాసం ఎందుకు కలిగిందో అర్థం కావటం లేదు. నేను ఆపదలో ఉండగా మీర్జాఫర్ నాపై కుట్ర పన్ని ఉండవచ్చు. నన్ను ఓడించాలనుకోవచ్చు. కానీ విశ్వాసముంచుమూ! శత్రువు నాకంటే ఎంతశక్తిశాలియైనా అంతిమ సమయం దాకా మృత్యువుతో పోరాడుతాను. ఇది నా దృఢ సంకల్పం. ”

సిరాజ్ మాట విని తల్లి సంతోషించింది. ఆమె అన్నది - “నాయనా సిరాజ్! నేను చాలా రోజుల్నించీ నీలో నిరాశా భావనలు చూస్తున్నాను. మీర్జాఫర్ కుట్రతో హతాశుడవై లొంగిపోవటానికి ఆలోచిస్తున్నావు. నీ మాతృభూమిపై శత్రువులు కత్తులెత్తి నిలబడ్డారు. ఈ మాతృభూమి నీకొక్కడిదే కాదు. మావంటి తల్లులది కూడా.”

తల్లి మాటలు కొడుక్కి గుచ్చుకొన్నాయి. తల్లి ఆశయాన్ని అతడు గ్రహించాడు. శత్రువులను నిర్ణీతచటానికి ఆతురపడ్డాడు. ఇప్పుడు ఒక్కక్షణం కూడా ఆలస్యం చేయదలచుకోలేదు. వెంటనే అక్కడ్నించి వెళ్లిపోయాడు. ఒకరోజు అతని కవచమే అతని శవానికి ఆవరణగా మిగిలింది.

- ప్రజ్ఞాపురాణం నుండి

ప్రపంచం నుండి తీసుకున్న దానికన్న ఎక్కువ ఇచ్చినవాడు ధన్యుడు.

నేత్ర రక్షణకు సిద్ధమంత్రం - చాక్లుషీ విద్య

1998 సెప్టెంబరు 16 ప్రజ్ఞా అభియాన్ హిందీ పత్రికలో, ఆ తర్వాత గాయత్రీపరివార్ తెలుగు మాసపత్రికలో చాక్లుషీ విద్య గురించి ప్రచురించబడిన తర్వాత అనేకమంది అనుసరించి, కాటరాక్ట్ మొదలగు కంటి వ్యాధుల నుండి విముక్తి పొందారు. డా॥ఆమోద్ కుమార్, సైంటిస్ట్, బీహారు. కమల్ నారాయణ సింహ్ కోర్పా యం.పి, శ్రీరామ్ ఖిలావన్ దేవాంగన్ (యం.పి), పండిత శ్రీరామ్ నరేష్ ధన్బాద్, బీహార్, ఆంధ్రప్రదేశ్ లో శ్రీమతి బి.అనసూయమ్మ దీన్ని ప్రశంసిస్తూ వ్రాశారు.

శుక్లాలు, నీటికాసుల వంటి జబ్బులు ఆపరేషన్ లేకుండా తగ్గినవి. సూర్యోదయం నుండి ఒక గంటలోపు, తూర్పు తిరిగి కూర్చోని, షట్కర్మల తర్వాత 24సార్లు గాయత్రీ మంత్రం చదివి, ఈ క్రింది మంత్రం చదివి, తర్వాత ఒక చంచా నీరు భూమిపై వదలి వినియోగించాలి- తస్యాశ్చాక్లుషీ విద్యాయా అహిర్బుధ్యః ఋషిః । గాయత్రీ ఛందః । సూర్యదేవతా చక్షూ రోగ నివృత్తయే జపే వినియోగః ।

తర్వాత ఈ క్రింది మంత్రాన్ని 12 సార్లు పఠించాలి.

ఓం చక్షుః చక్షుః తేజః స్థిరోభవ । మాం పాహి పాహి ।

త్వరితం చక్షూరోగాన్ శమయ శమయ । మమ జాతరూపం తేజో

దర్శయ దర్శయ । యథాహం అంధోన స్యాం తథా కల్పయ కల్పయ

కల్యాణం కురు కురు । యాని మమ పూర్వజన్మోపార్జితాని చక్షుః

ప్రతిరోధకదుష్కృతాని సర్వాణి నిర్మూలయ నిర్మూలయ । ఓం నమః చక్షుః తేజో

ఓం కరుణాకరామృతాయ । ఓం నమః సూర్యాయ । ఓం నమో భగవతే

ఓం ధాత్రే దివ్యాయ భాస్కరాయ సూర్యయాక్షితేజసే నమః ।

ఓం ఖేచరాయ నమః । మహాతే నమః । రజసే నమః । తమసే నమః ।

అసతోమా సద్గమయ । తమసోమా జ్యోతిర్గమయ । మృత్యోర్మా అమృతం గమయ ॥

పఠించుటయైన తర్వాత జల కలశాన్ని సూర్యభగవానునికి అర్పించి (అర్ఘ్యం రూపంలో) కొద్దిబొట్లు జలాన్ని రెండు అరచేతులతో రుద్దుకుని కళ్లకు రాసుకోవాలి. నెల తర్వాత ఒకసారి కళ్లు పరీక్ష చేయించుకుని, 3నెలల దాకా వరుసగా చేయండి. మీ అనుభవాలను శాంతికుంజ్ హరిద్వార్ కు, యుగశక్తి గాయత్రీ మాసపత్రికకు వ్రాయండి.

H H H

కర్తవ్యానికి దారి చూపే శీలపు స్వరూపమే సభ్యత.

విశ్వవిద్యాలయ విశేషాలు

ప్రతి పరిజన కుటుంబం నుండి ఒక విద్యార్థి

21వ శతాబ్దపు ఉషస్సు తొలి కిరణంగా దేవసంస్కృతి విశ్వవిద్యాలయం ఉదయించింది. 2000 సంవత్సరం పూర్ణాహుతితో పాటుగా భావ విప్లవ మహోద్యమపు అభినవ పుష్పంగా ఇది విచ్చుకున్నది. 2001లో మొదట దేవసంస్కృతి కళాశాలగా, ఆ తర్వాత నవయుగపు మత్స్యవతారంవలె త్వరితగతినీ విస్తరిస్తూ దేవసంస్కృతి విశ్వవిద్యాలయంగా ఇది రూపొందింది. బంతులవలె గ్రహాలతో ఆడే మహాకాలుని గర్భం నుండి ఇది జన్మించింది. ఇది ఆయన సంకల్పం. దీనిని ఆయనే సఫలం చేస్తాడు. అయితే ఆ కీర్తిని మనందరికీ ఇవ్వాలని ఆయన నిర్ణయించుకున్నాడు.

ఈ విశ్వవిద్యాలయం బుద్ధిపరమైన అర్హతను పెంచే, డిగ్రీలను పంచే స్థలం కాదు. దేవసంస్కృతి పట్ల నిష్ఠ కలిగిన యుగశిల్పుల నర్చరీ ఇక్కడ పెంచబడుతోంది. మేలురకం మానవ వ్యక్తిత్వం విత్తనాలను ఇక్కడ నాటుతున్నారు. ఇక్కడి పాఠ్యక్రమం దేవసంస్కృతికి అంకితమైన వ్యక్తిత్వాలను మలచే అనుష్ఠానం, ఇక్కడ తమ చదువు పూర్తి చేసిన విద్యార్థిని విద్యార్థులు తమతమ కార్యక్షేత్రాలలో దేవసంస్కృతికి సమర్థులైన ధ్యజవాహకులు అవుతారని విశ్వసించబడుతోంది.

ఈ మహాకార్యాన్ని సంచాలన చేస్తూన్న సత్తా యుగదేవత యొక్క యుగపరివర్తన చేతనయే. అయితే దానికి కూడా తన పనికి సమర్థములైన మాధ్యమాలు కావాలి. ఈ వాక్యాలను చదువుతూన్న భావనాశీలురైన పరిజనులే ఆ మాధ్యమాలు కాగలుగుతారు. ఎందుకంటే, వారు ఎంతో కాలంగా పరమపూజ్య గురుదేవుల మనోవేదనను అనుభూతి పొందుతూ వచ్చారు.

మేము ఏమి చేయాలని మీరు అడగవచ్చు. విశ్వవిద్యాలయంలో అనేక పథకాలు అమలు జరుగుతున్నాయి. వీటన్నింటిలో మన పరిజనుల క్రియాశీల భాగస్వామ్యం అవసరం.

మనమంతా చేయవలసిన మొదటి పని విశ్వవిద్యాలయ కార్యకలాపాలనూ, సాఫల్యాలనూ మన సంపర్కంలోకి వచ్చే

వారికి తెలియజేయడం.

రెండవ పని విశ్వవిద్యాలయంలో అధ్యయనం కోసం భావనాశీలురైన ప్రతిభావంతులను అన్వేషించడం. ఇది గురుతర బాధ్యత. ప్రతిభావంతులు పలువురు ఉన్నారు. దొరుకుతారు కూడా. అయితే వీరిలో భావనాశీలురు కానారారు.

కనుక, మనమంతా కలసి ఈ అన్వేషణ జరపాలి. ఇక్కడి వివిధ పాఠ్యక్రమాలకు - ఉదాహరణకు భారతీయ సంస్కృతి-పర్యటన యాజమాన్యం, మత విజ్ఞానం మున్నగు కోర్సులకు - తగిన విద్యార్థిని విద్యార్థులను ప్రోత్సహించి పంపించాలి. ఈ విశ్వవిద్యాలయం నవయుగం కోసం సమర్థులైన సేనానులను తయారు చేసే కార్యశాల. ఇందుకోసం ఉత్కృష్టమైన బౌద్ధిక ప్రతిభతో పాటు సమర్పిత భావనలు అవసరం. ప్రాణశక్తి పెల్లుబికి విద్యార్థులు కావాలి. మనోబలంతో నిండిన విద్యార్థులు కావాలి. ప్రపంచం కోసం ఏదో ఒకటి చేసి చూపాలనే దృఢ సంకల్పం కలిగిన విద్యార్థులు కావాలి.

ఈ విషయమై ఒక విస్తృతమైన కార్యాచరణ ప్రణాళిక రూపొందించబడింది. దాని వివరాలు ముందుముందు తెలియజేయబడతాయి. ప్రస్తుతం మన సంపర్క క్షేత్రంలో ఉన్న విద్యార్థిని విద్యార్థులలో దేవసంస్కృతి విశ్వవిద్యాలయంలో చదవాలనే తపనను రగిలించాలి. విశ్వవిద్యాలయంలో చేరడానికి వేలాదిగా యువతీ యువకులు రావాలి. వారంతా ప్రతిభావంతులై ఉండాలి. మనమంతా కలసి అలాంటి పరిస్థితిని నిర్మాణం చేయాలి. ఒక్కొక్క పరిజన కుటుంబం నుండి కనీసం ఒక యువతి కాని, యువకుడు కాని విశ్వవిద్యాలయంలో చేరాలి. ఈ పని ఇప్పుడే ప్రారంభం కావాలి.

మనం చేయవలసిన మరో పని ఈ “విశ్వవిద్యాలయ విశేషాలు” శీర్షిక క్రింద వచ్చే వ్యాసాలను తప్పక చదవడం, ఇతరుల చేత చదివించడం; అలా చేయడం ద్వారా మహాకాల భగవానునికి సమర్థ అనుచరులుగా తయారు కావడం.

H H H

మధుర భాషణమున మర్యాద ప్రాప్తించు.

వార్తలు

రాష్ట్రమంతటా వసంతపంచమి మహోత్సవాలు

విజయవాడలో

బాలబాలికల సరస్వతీ పూజ

వసంత పంచమి సందర్భంగా విజయవాడ జోనల్ కార్యాలయంలో 20మంది బాలబాలికలు సరస్వతీ పూజ జరిపారు. వారికి పరివార్ వారు స్కెళ్ళు, పెన్నులు, పెన్సిలులు బహుకరించారు. 'సంజీవనీ విద్య' సి.డి ద్వారా శాంతికుంజ్ లో జరిగే కార్యక్రమాలను పిల్లలకు చూపారు.

వసంత పంచమి సందర్భంగా కార్యాలయంలో పంచకుండ్ల గాయత్రీ యజ్ఞం జరిగింది. అక్షరాభ్యాస, జన్మదిన సంస్కారాలు జరిగాయి. శ్రీ సీతారాం ప్రవచనం ఇచ్చారు. శ్రీ గురుమూర్తి యాదవ్ యజ్ఞాన్ని నిర్వహించారు. 150 మంది పాల్గొని భోజన ప్రసాదం స్వీకరించారు. ఫిబ్రవరి 12న 30మంది అఖండ గాయత్రీ జపం జరిపారు.

పుస్తక మహోత్సవంలో గాయత్రీ పరివార్ స్టాల్

విజయవాడలో జనవరి 1 నుండి 11 వరకు జరిగిన పుస్తక మహోత్సవంలో గాయత్రీ పరివార్ స్టాల్ ఏర్పాటు చేశారు. శ్రీ బొలిశెట్టి శ్రీనివాసరావు (వాసు) పుస్తకశాలను ప్రారంభించారు. శ్రీ కంటేటి రాంమోహన్ రావు దీప ప్రజ్వలన చేశారు.

జనవరి 25న పార్లమెంట్ సందర్భంగా కార్యాలయంలో త్రికుండ్ల గాయత్రీ యజ్ఞం జరిగింది. 50మంది పాల్గొన్నారు. రెండు జన్మదిన సంస్కారాలు జరిగాయి.

ఫిబ్రవరి 9న అనంతపురం వాస్తవ్యులు 50మంది వాసవీ దీక్ష తీసుకుని విజయవాడ కార్యాలయంలో పంచకుండ్ల యజ్ఞం జరిపారు. శ్రీ తొండెపు హనుమంతరావు భోజన ప్రసాదం ఏర్పాటు చేశారు.

ఫిబ్రవరి 24న మాఘ పౌర్ణమి సందర్భంగా కార్యాలయంలో త్రికుండ్ల గాయత్రీ యజ్ఞం జరిగింది. అది పరీక్షల సమయం కనుక, సరస్వతీ గాయత్రీకి 108 ఆహుతులు సమర్పించారు. 30 మంది పాల్గొన్నారు.

మందలపల్లి - దమ్మపేటలో

గాయత్రీమాతకు రజత కిరీటం

ఫిబ్రవరి 23న ఖమ్మం జిల్లాలోని మందలపల్లి - దమ్మపేట వద్దగల శ్రీ గాయత్రీ సంజీవనీ గురుకుల ఆశ్రమంలో ఆశ్రమ వ్యవస్థాపకులు పూజ్యశ్రీ మూర్తి గురూజీ ఆధ్వర్యంలో చిన్నారులు

గాయత్రీ మాతను రజత కిరీటం, మకర తోరణములతో అలంకరించారు. అంతకుముందు హారతి, సామూహిక గాయత్రీ జపం, లలితా సహస్రనామ పారాయణం జరిగాయి. అనంతరం, నూతనంగా నిర్మించిన యజ్ఞశాల 'వశిష్ట మందిర్'లో విజయవాడ గాయత్రీ పరివార్ వారు గాయత్రీ మహోత్సవం జరిపారు. 500మంది పాల్గొని, భోజన ప్రసాదం స్వీకరించారు.

హైదరాబాదు బాలాజీనగర్ లో వసంతపంచమి

హైదరాబాదు కూకట్ పల్లి హౌసింగ్ బోర్డులోని బాలాజీనగర్ లో వసంత పంచమి సందర్భంగా అఖండజ్యోతి స్థాపన చేసి, 9రోజులు గాయత్రీ మంత్ర జపం, గాయత్రీ చాలీసా పఠనం, వైభవంగా జరిగాయి. ఫిబ్రవరి 13న పూర్ణాహుతి, గాయత్రీ యజ్ఞం జరిగాయి. 50 మంది పాల్గొన్నారు. ఆలంబన స్కూలు పిల్లలు 60మంది గాయత్రీ మంత్రం నేర్చుకుని, యజ్ఞంలో ఆహుతులు సమర్పించారు. శ్రీమతులు వి.ఎస్. నాగకుమారి, పద్మ, రమ, వనిత, ఉమ, లక్ష్మీబాయిమ్మ కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించారు.

భీమిలిలో వసంత పంచమి మహోత్సవం

ఫిబ్రవరి 13న భీమిలిలోని శ్రీదుర్గా గాయత్రీ శక్తిపీఠంలో వసంత పంచమి మహోత్సవం ఘనంగా జరిగింది.

నాటి ఉదయం అఖండ జపం ప్రారంభమయింది. ఆ తర్వాత యజ్ఞశాలలో పంచకుండ్ల గాయత్రీ యజ్ఞం జరిగింది. 120 మంది పాల్గొన్నారు. 3 విద్యారంభం, ఒక వివాహాదినం సంస్కారాలు జరిగాయి.

నాటి మధ్యాహ్నం శ్రీమతి పద్మిని, శ్రీమూర్తి గాయత్రీ మాతమీద పాటలు పాడారు. ఆ తర్వాత సత్యంగ్, హారతి, చాలీసా పారాయణం జరిగాయి.

గాయత్రీమంత్ర జప పూర్ణాహుతి

జనవరి 30న శక్తిపీఠంలో శ్రీమతి భారతి చంద్రశేఖరం ఆధ్వర్యంలో ద్వాదశ - 24 లక్షల సామూహిక గాయత్రీ మంత్రజప పూర్ణాహుతి జరిగింది. శ్రీ బొల్లప్రగడ లక్ష్మీగణపతి ఇద్దరికి ఉపనయన సంస్కారం నిర్వహించారు. శ్రీ అవతారం రాజు మంత్ర దీక్ష ఇచ్చారు. శ్రీయుతులు పి.వి.పండా, శ్రీమతులు లక్ష్మి విజయలక్ష్మి, రాజరాజేశ్వరి కార్యక్రమాలకు సహకరించారు. విశాఖ నుండి శ్రీయుతులు రఘురామ్ పండా, కె.సూర్యనారాయణ, వి.వెంకట్రావు, విజయవాడ నుండి శ్రీమతి లక్ష్మీబాయిలతోపాటు 50 మంది పరిజనులు పాల్గొన్నారు.

మనసులో వైరాగ్యం స్థిరపడని వ్యక్తి ఒంటరిగా ఉండకూడదు.

హైదరాబాదు కృష్ణనగర్ లో

వసంతపంచమి

హైదరాబాదులోని కృష్ణనగర్ లో రిచమండ్స్ హైస్కూలు ప్రిన్సిపాల్ శ్రీమతి సంగీత వర్మ ఆధ్వర్యంలో ఆ హైస్కూలులో వసంత పంచమి సందర్భంగా ఫిబ్రవరి 13న గాయత్రీ మహాయజ్ఞం జరిగింది. వేయిమంది పిల్లలు పాల్గొన్నారు. శ్రీమతి వి.ఎస్.నాగకుమారి, కుమారి అపర్ణ, బియు, శ్రీ శ్రీనివాస్ యజ్ఞాన్ని నిర్వహించారు.

హైదరాబాదు ఎస్.ఆర్. నగర్ లో

వసంత పంచమి

హైదరాబాదు ఎస్.ఆర్.నగర్ లో వసంత పంచమి సందర్భంగా అఖండజ్యోతి స్థాపన, 9 రోజులు గాయత్రీ మంత్ర జపం, గాయత్రీ చాలీసా పఠనం, నిత్య యజ్ఞం జరిగాయి. ఆ సందర్భంగా వివాహదిన, జన్మదిన సంస్కారాలు అనేకం జరిగాయి. ఫిబ్రవరి 13న పూర్ణాహుతి, త్రికుండీ గాయత్రీ యజ్ఞం జరిగాయి. శ్రీమతులు వి.ఎస్. నాగకుమారి, రమ, శ్రీదేవి, రూస్వీలక్ష్మి, పద్మ, విజయలక్ష్మి, కుమారి అరుణ, సంధ్య బియు, శ్రీయుతులు బ్రహ్మయ్య, సుభాష్, శ్రీనివాస్, చందు, కృష్ణ వండు కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించారు.

పొన్నూరులో వసంతపంచమి

పొన్నూరులో వసంత పంచమి సందర్భంగా ఫిబ్రవరి 13 ఉదయం గాయత్రీ యజ్ఞం, భోజన ప్రసాద వితరణ జరిగాయి. సాయంత్రం ఐడియల్ కాన్వెంట్ లో 550 దీపాలతో దీపయజ్ఞం జరిగింది. శ్రీయుతులు వేణు, సలై సింగ్ ఈ కార్యక్రమాలకు ఆధ్వర్యం వహించారు.

చీరాలలో నిత్య గాయత్రీ యజ్ఞశాల

భవన ప్రారంభోత్సవం

చీరాలలో ఫిబ్రవరి 12, 13లలో నిత్య గాయత్రీ యజ్ఞశాల నూతన భవన ప్రారంభోత్సవం వైభవంగా జరిగింది.

12 సాయంత్రం 400 మంది పరిజనులతో, మేళతాళాలతో కలశయాత్ర జరిగింది. తాతా సుబ్బారావు, సుబ్బరత్నం దంపతులు పతాక ఆవిష్కరణ జరిపారు. మాజీటి మల్లికార్జున రావు దంపతులు జ్యోతి ప్రజలన చేశారు. సిద్దా నాగేశ్వర రావు, వెంకట పద్మావతి దంపతులు (చీమకుర్తి) కలశ పూజ, అమరా శ్రీనివాసరావు, రజనీ కుమారి దంపతులు విద్యుత్ బోర్డు ఆవిష్కరణ జరిపారు.

13న శ్రీరాం రాఘవయ్య, పద్మజ దంపతులు శిఖర కలశ ఆవిష్కరణ జరిపారు. గుగ్గిలం నాగేశ్వరరావు, వెంకట శివనాగలక్ష్మి దంపతులు సరస్వతీ పూజ జరిపారు. శ్రీసిద్దా నాగేశ్వర రావు, వెంకట

పద్మావతి దంపతులు (చీమకుర్తి) యజ్ఞశాల ప్రారంభోత్సవం జరిపారు. 600 మంది పాల్గొన్నారు. శ్రీరాం ఉమామహేశ్వర రావు ఆధ్వర్యంలో శ్రీమతి అనంతలక్ష్మి, శ్రీసంకా సుబ్రహ్మణ్యం, శ్రీకె.వి.ఎస్.ప్రసాద్, శ్రీమతి లక్ష్మీకుమారి, శ్రీ నంబూరి సుబ్రహ్మణ్యం, శ్రీమతి సీతామహాలక్ష్మి, శ్రీమతి టి.సుగుణ కార్యక్రమ నిర్వహణలో విశేష కృషి జరిపారు.

కరీంనగర్ జిల్లాలో పరివార్ కార్యక్రమాలు

జగిత్యాలలో జనవరి 20న నామకరణ సంస్కారం, ఏకకుండీ యజ్ఞం జరిగాయి. 50 మంది పాల్గొన్నారు.

వేములవాడలో 2004 డిసెంబరు 20 న గృహప్రవేశం సందర్భంగా ఏకకుండీ యజ్ఞం జరిగింది.

వెల్లటూరు మండలం పైడిపెల్లిలో నామకరణ సంస్కారం, 108 దీపాలతో దీపయజ్ఞం జరిగింది. 50మంది పాల్గొన్నారు.

ధర్మారంలో 2004 డిసెంబరు 26న యజ్ఞం జరిగింది.

కోవాడ మండలం కాచాపురం గీతామందిర్ లో 2004 డిసెంబరు 22న గీతాజయంతి ఉత్సవం, యజ్ఞం జరిగాయి. 100 మంది పాల్గొన్నారు. శ్రీయుతులు వీర్ల సత్యనారాయణ, అంగంపెల్లి మల్లయ్య, రాచకొండ చక్రధర్, డా॥లింగంపెల్లి రాములు సహకరించారు.

గోదావరిఖని జ్యోతిషనగర్ లో 2004 డిసెంబరు 22న ఏకకుండీ యజ్ఞం జరిగింది.

ధర్మారం మండలం నర్సింహాలపల్లెలో 2004 డిసెంబరు 26న 500 దీపాలతో దీపయజ్ఞం జరిగింది. 150మంది పాల్గొన్నారు. శ్రీయుతులు నడిమెట్ల మల్లయ్య, నడిమెట్ల రాజేశం ఆధ్వర్యం వహించారు.

వేములవాడ మండలం మారుపాకలో 2004 నవంబరు 8న, నవంబరు 26న దీపయజ్ఞాలు జరిగాయి. 50మంది పాల్గొన్నారు.

వెల్లటూరు మండలం కొత్తపేటలో 2004 నవంబరు 12 దీపావళి రోజున, కార్తీక ఫౌల్డ్ మి రోజున 108 దీపాలతో దీపయజ్ఞాలు జరిగాయి.

ఆదిలాబాద్ జిల్లా మంచుర్యాల మండలం శ్రీరాంపూర్ లో 2004 నవంబరు 8న ఏకకుండీ యజ్ఞం జరిగింది. శ్రీనడిమెట్ల రాజేశం ఆధ్వర్యం వహించారు.

ఆదిలాబాద్ జిల్లా మంచుర్యాల మండలం దోనబండలో 2004 డిసెంబరు 22న ఏకకుండీ యజ్ఞం జరిగింది. శ్రీనడిమెట్ల రాజేశం ఆధ్వర్యం వహించారు.

వైకార్యక్రమాలన్నీ డా॥ పులి సత్యనారాయణ మార్గదర్శకత్వంలో జరిగాయి.

M M M

ఆలోచనా ధోరణిని మార్చే ప్రక్రియ జ్ఞానయజ్ఞం.

భారతీయ సంస్కృతి జ్ఞానపరీక్ష

50 శాతం పెరిగిన పరీక్షార్థుల సంఖ్య

జనవరి 24న రాష్ట్రమంతటా జరిగిన భారతీయ సంస్కృతి జ్ఞానపరీక్షకు 18,000 మంది విద్యార్థినీ విద్యార్థులు హాజరయ్యారు. గత సంవత్సరం ఈ సంఖ్య 12,000. ఇలా అది 50శాతం పెరిగింది.

రాష్ట్రంలోని 16 జిల్లాల నుంచి, 250 విద్యాసంస్థలకు చెందిన పిల్లలు తెలుగు, ఇంగ్లీషు, హిందీ భాషలలో జరిగిన ఈ పరీక్షకు హాజరయ్యారు.

సర్టిఫికేట్లు, ప్రశంసా పత్రాలు జిల్లా కమిటీలకు పంపబడ్డాయి. 2004-2005 విద్యా సంవత్సరం పూర్తి కాకముందే అర్హత పొందిన పిల్లలకు బహుమతులు ప్రధానం చేసే ఉత్సవాలు జరగాలి. కేంద్రం ఆదేశానికి అనుగుణంగా ఈ సంవత్సరం నగదు బహుమతులు ఉండవు. మంచి సాహిత్యాన్ని బహుమతిగా ప్రధానం చేస్తారు.

పరీక్షను విజయవంతంగా నిర్వహించడంలో సహాయ సహకారాలు అందించిన ప్రముఖులకు, విద్యాలయాల యాజమాన్యాలకు, ప్రధానోపాధ్యాయులకు, ఉపాధ్యాయులకు పరీక్ష రాష్ట్ర కన్వీనర్ శ్రీ బి.హనుమంతరెడ్డి హృదయపూర్వక ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నారు. 2005-6 పరీక్షకు వీరంతా ఇతోధిక సహకారాన్ని అందిస్తారనే ఆశాభావాన్ని ఆయన వ్యక్తం చేస్తున్నారు.

బ్రహ్మవర్తనంలోని సంత విశాఖ

నగర సేవ్ అంగపాలుడు ఎంత మృదుస్వభావియో అతని భార్య బిందుమతి అంత కర్కశురాలు. ఆ కర్కశత్వం కారణంగా ఏ పనిమనిషీ ఆమెవద్ద నిలబడలేకపోతున్నది. అంతపెద్ద ఇంటి నిర్వహణ ఆమె ఒక్కదాని వల్ల సాధ్యమయ్యే పని కాదు. ఆ కారణంగా ఆమె భర్తపై కోపం చూపిస్తూ ఉండేది.

కాకతాళియంగా ఒక సేవిక దొరికింది, కర్కశత్వానికి భయపడలేదు, బాగుపడిందాకా నిలదొక్కుకునేది, అంతా సరియైన తర్వాత అటువంటి మరియొక ఇల్లు బాగుచేయడానికి అన్వేషణలో వెళ్లేది. ఆమె పేరు విశాఖ.

విశాఖ ఆశ్రయం వెదుక్కుంటూ నగర సేవ్ దగ్గరికి వచ్చింది. అవసరం కాబట్టి వెంటనే ఆశ్రయం లభించింది. విశాఖ శ్రమశీలత, మృదుత్వం ఇంటి యజమానురాలి మనస్సును గెలిచాయి. నిర్వహణ సరిగ్గా చేయుటే కాక, ఆమె స్వభావాన్ని కూడా మార్చివేసింది.

పని పూర్తయింది, మరొక కర్కశురాలైన ఇంటి యజమానురాలి అన్వేషణలో బయలుదేరింది. ఇంటి యజమానియైన సేవ్ ఆమెకు సాకర్యాలు, సాధనాలు ఇస్తానన్నాడు. అయినా విశాఖ వినలేదు. దారిద్ర్యం, కలహం నెలవున్న మరొక ఇల్లు వెదుక్కొన్నది.

ఈ అద్భుత స్వభావాన్ని గురించి అడిగేవారికి ఆమె ఒకే సమాధానం చెప్పేది - “ప్రవచనాలు చెప్పేకంటే కష్టాలున్న వారి మధ్య ఉండి సదాశయంతో వారిని బాగు చేయుట అధిక ఉపయుక్తం కదా.”

విశాఖ గుణాలు, ఉపదేశాల ప్రభావం చివరికి బ్రహ్మవర్తనంలోని ప్రసిద్ధ సంతగా ఆమెను గుర్తించేటట్లు చేసింది.

- ప్రజ్ఞాపురాణం నుండి

జీవితాన్ని నిరాడంబరంగా, ఆశయాన్ని ఉన్నతంగా చేసుకో.